

ZAHTJEVI ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I OKOLIŠA – DODATAK UGOVORU

Sadržaj

1	CILJ.....	5
2	OČEKIVANJA	5
3	OBAVEZA IZVOĐAČA	7
4	OPĆI DIO.....	8
4.1	Posebno opasni radovi i opasno područje	8
4.2	Zone opasnosti od nastanka eksplozija (EX zone)	9
4.3	Temeljna pravila sigurnosti	10
4.4	Sustav STOP kartica (Stop Card System u daljnjem tekstu: SCS)	10
4.5	Pušenje i druga sredstva ovisnosti.....	10
4.6	ZZSO kvalifikacija	10
4.7	Edukacija na lokaciji.....	11
4.8	Upute za slučaj izvanrednog događaja	11
4.9	Prijava i evidencija događaja	12
4.10	Prometnice i parkiranje na lokaciji	12
4.11	Unos podataka u informacijski sustav	13
4.12	Urednost i čistoća mjesta rada.....	13
4.13	Okoliš.....	13
4.14	Opasne kemikalije	14
4.15	Označavanje mjesta izvođenja radova.....	15
4.16	Dozvole za rad.....	15
4.17	Osobna zaštitna oprema.....	16
4.18	Radna oprema.....	16

4.19	Kontrola/izolacija energije (LOTO – lock out tag out)	17
4.20	Podizanje i premještanje.....	17
4.21	Rad na visini	18
4.22	Iskopi	19
4.23	Ulazak u zatvorene prostore	20
4.24	Rad s vatrom	21
4.25	Oprema za plinsko (autogeno) rezanje i zavarivanje	21
4.26	Ručno prenošenje tereta	23
4.27	Sigurnost pri radu s električnom energijom	24
4.28	Cjevovodi	24
4.29	Otvaranje procesne opreme i cjevovoda	24
4.30	Provjera mehaničkog integriteta procesne opreme (tlačna proba).....	25
4.31	Izvođenje radova na priрубnicama	25
4.32	Poslovi visokotlačnog čišćenja.....	25
4.33	Sigurnost na cesti	25
4.34	Organizacija zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za strane državljane koji izvode radove na lokacijama društava INA Grupe	26
4.34.1	Procjena rizika za poslove koje strani radnici obavljaju na mjestima rada.....	26
4.34.2	Obavljanje poslova zaštite na radu	26
4.34.3	Osposobljavanje za rad na siguran način za poslove koje radnik obavlja.....	27
4.34.4	Uređenje mjesta rada u skladu s pravilima zaštite na radu.....	27
4.34.5	Ispunjavanje posebnih uvjeta za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada	27
4.34.6	Pregledi, održavanje i ispitivanje radne opreme	28
4.34.7	Dostupnost radniku procjene rizika, zapisnika, obavijesti, uputa i sl.	28
4.34.8	Zdravstvena zaštita na radu (usluge medicine rada).....	28
4.34.9	Pružanje prve pomoći	29
4.35	Nadzori i sankcije s aspekta ZZSO.....	29
4.36	Primopredaja izvršenih radova s aspekta ZZSO	30

5	MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I ZAŠTITE OKOLIŠA KOD IZVOĐENJA RUDARSKIH RADOVA U BUŠOTINAMA ZA POTREBE ISTRAŽIVANJA I PROIZVODNJE NAFTE I PLINA	31
5.1	Opći dio.....	31
5.2	Opis mogućih značajnijih utjecaja na okoliš	31
6	SPECIFIČNOSTI VEZANE ZA RAFINERIJE	32
7	SPECIFIČNOSTI VEZANE ZA PRIJEVOZNIKE.....	32
8	POJMOVI I KRATICE.....	34
9	PRILOZI.....	36

1 CILJ

Cilj Održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, dodatka Ugovoru (u daljnjem tekstu ZZSO Dodatak) je upoznati izvođače radova i dobavljače roba u STSI d.o.o i društvima INA Grupe (u daljnjem tekstu: Izvođače) s pravilima održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti na radu i zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: ZZSO) kojih se moraju pridržavati obavljajući ugovorene radove, izvršavajući usluge te prilikom isporuke roba, kako bi se aktivnosti izvele na način siguran za ljude, okoliš i imovinu. Izvođači u smislu ovog ZZSO Dodatka su izvođači radova, izvršitelji usluga i dobavljači roba.

2 OČEKIVANJA

- 1) Od svih izvođača i njihovih podizvođača očekuje se da radove izvode u potpunosti sukladno sa važećim propisima i uputama iz područja ZZSO te da poslove obavljaju na način da ne izazovu incidente i spriječe nastanak ozljeda na radu;
- 2) Ugovoreni radovi moraju biti pažljivo planirani, opasnosti identificirane, rizici procijenjeni i kontrolirani cijelo vrijeme trajanja ugovora;
- 3) Ugovorene robe identificirane kao ZZSO relevantne moraju biti odabrane na način da su rizici (uključujući ali ne ograničavajući se na opasnosti po zdravlje ljudi i okoliš, fizikalne opasnosti, pakiranje i označivanje roba, prijevoz opasnih roba) procijenjeni i kontrolirani cijelo vrijeme trajanja ugovora i korištenja roba;
- 4) Dobavljač robe na koju se odnose odredbe Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (u daljnjem tekstu: Uredba REACH) dužan je poštivati odredbe Uredbe REACH i zakonsku regulativu iz područja kemikalija;
- 5) Izvođač je dužan izraditi Plan izvođenja radova, na temelju informacija iz preliminarne procjene rizika, za kompleksne radove visokog rizika, te ga dostaviti najkasnije u predmobilizacijskoj fazi;
- 6) Glavni Izvođač odgovoran je za svoje podizvođače te je dužan:
 - informirati i objasniti podizvođačima zahtjeve društva INA Grupe s aspekta ZZSO;
 - dokumentaciju svih radnika koji izvode radove čuvati na lokaciji izvođenja radova, kako bi bila dostupna u svakom trenutku;
 - nadzirati radove koje obavljaju podizvođači;
 - propisati kazne ili sankcije za svoje podizvođače radi kršenja propisa ZZSO;
 - osigurati da svaki radnik podizvođača ima odgovarajuću obuku i da je osposobljen i kompetentan za obavljanje poslova;
 - **osigurati da svaki radnik podizvođača bude upoznat s opasnostima vezanim za rad i radni proces: potencijalnim požarima, eksplozijama ili ispuštanjima opasnih tvari;**
 - osigurati da svaki radnik podizvođača bude upoznat i da razumije pravila sigurnosti na lokaciji: postupanje u hitnim situacijama, evakuacijskim putevima, rad na siguran način itd.;
 - osigurati i dokumentirati da je svaki radnik podizvođača prisustvovao edukaciji i da je prihvatio navedene upute, te položio test;
 - osigurati da svaki od radnika podizvođača poštuje pravila sigurnosti i primjenjive postupke rada na siguran način;
 - uspostaviti program kojim se osigurava da su radnici podizvođača koji rade u procesnim objektima i rukuju s opasnim tvarima osposobljeni i nisu ugroženi od vanjskih utjecaja;

- upozoriti vlasnika ugovora na bilo koju opasnost uslijed podizvođačevog rada, ili bilo koju opasnost utvrđenu tijekom izvođenja radova;
 - **osigurati da se primjenjuju opća načela prevencije (eliminacija, zamjena, redizajn, izolacija, administrativne mjere te osobna zaštitna oprema) kako bi se rizik umanjio ili eliminirao;**
 - osigurati da svaki radnik podizvođača ima odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu (OZO), a po potrebi i skupnu opremu, ako je procjenom rizika tako propisano. Na operativnim tehnološkim područjima radnici izvođača moraju imati minimalno negorivu antistatiku odjeću i zaštitne visoke cipele S3;
 - osigurati da na radilište imaju pristup samo osobe koje su na njemu zaposlene i osobe koje imaju dozvolu ulaska, te koje su osposobljene za rizike lokacije i radova;
 - osigurati da u prostor u kojem se priprema hrana imaju pristup samo osobe koje su zaposlene i osobe koje imaju dozvolu ulaska.
- 7) Sljedeći uvjeti trebaju se uzeti u obzir prilikom angažiranja podizvođača i definiranja maksimalnog broja razina podizvođača:
- glavni izvođač obavezan je najaviti podizvođače najmanje 8 dana prije početka rada (Prilog 13);
 - provjeriti ima li podizvođač svu potrebnu dokumentaciju i certifikate u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom i ovim dokumentom;
 - osigurati dostupnost dokumentacije podizvođača u svakom trenutku na lokaciji izvođenja radova;
 - ograničenje broja razina podizvođača u odnosu na glavnog izvođača. U slučaju kada je SSC (*eng. single service company*) glavni izvođač, moguće su još maksimalno 2 razine podizvođača;
 - u slučaju investicijskih radova, 2 razine ispod glavnog izvođača radova (ukupno 3 ispod organizacijske jedinice koja upravlja radovima investicija) su prihvatljive. Iznimke od ovog pravila glavni izvođač dogovara s vlasnikom ugovora;
 - glavni izvođač ne može uključivati podizvođače za svoju osnovnu ugovorenu djelatnost.
- 8) Svi radnici Izvođača dužni su prisustvovati edukaciji o specifičnosti lokacije i pravila ZZSO STSI d.o.o. i INA Grupe, poput temeljnih pravila sigurnosti;
- 9) Izvođači su dužni sudjelovati u primopredaji radilišta. U procesu primopredaje radilišta obavezno sudjeluju:
- odgovorne osobe glavnog Izvođača i podizvođača;
 - organizacije za održavanje;
 - odgovorna osoba postrojenja/organizacijske jedinice mjesta izvođenja radova;
 - u slučaju investicijskih radova odgovorna osoba organizacijske jedinice zadužene za investicije, npr. voditelj projekta;
 - predstavnik nadležne organizacijske jedinice/osoba zadužene za ZZSO odgovorne za lokaciju na kojoj se izvode radovi;
 - predstavnici drugih organizacijskih jedinica uključenih u radove s obzirom na područje ili poslovanje.
- 10) Radovi mogu započeti samo uz posjedovanje valjane Dozvole za rad;
- 11) Izvođač je dužan kontinuirano provoditi nadzore nad svojim radnicima i radnicima podizvođača kako bi se radovi obavljali u skladu s Planom izvođenja radova i Dozvolom za rad. **Kod kompleksnih radova stručnjaci ZZSO izvođača dužni su provoditi 24-satni nadzor;**

- 12) U slučaju nesukladnosti utvrđenih tokom nadzora, tim za nadzor može izreći kazne /sankcije;
- 13) Vlasnik radilišta, vlasnik ugovora i predstavnik izvođača pregledavaju radilište i utvrđuju završetak radova uključujući zbrinjavanje otpada od radova prema Ugovoru, te o istome potpisuju primopredajni zapisnik;
- 14) Izvođači se ocjenjuju na temelju ostvarenih zahtjeva ZZSO.

3 OBAVEZA IZVOĐAČA

1) Izvođač je dužan:

- Posjedovati dokaz o osposobljenosti radnika za obavljanje određene vrste posla na mjestu rada – najmanje: dokaz o stručnoj osposobljenosti, osposobljenost za rad na siguran način i za zaštitu od požara, osposobljenost za pružanje prve pomoći;
 - Dostaviti važeće liječničko uvjerenje za radnike koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada;
 - Sve postojeće certifikate za radnike, kemikalije i opremu staviti u informacijski sustav INA Grupe za koji će dobiti korisničko ime i lozinku za vrijeme trajanja ugovora;
 - Redovito provoditi pripremni sastanak sigurnosti prije svake smjene / početka složenijih operacija koji zbog svoje složenosti i rizika pojačano ugrožavaju sigurnost ljudi i okoliša;
 - Radove izvoditi sukladno izdanoj Dozvoli za rad;
 - Posjedovati zakonom propisanu dokumentaciju na mjestima rada, tehnološku dokumentaciju, pravilnike, upute za rad na siguran način za sve operacije i sve faze rada sa tehnološkim shemama i oznakama elemenata, procedure, upute za rad na siguran način, ateste, certifikate, kontrolne listove s rokovima pregleda, sigurnosno-tehničke listove, upute za siguran rad s kemikalijama, uvjerenja o ispravnosti radne opreme, uvjerenje o ispitivanju razine buke;
 - Obaviti obvezne tehničke kontrole i podešavanje sigurnosnih elemenata i uređaja u skladu s propisima i uputama proizvođača;
 - Obaviti sva propisana funkcionalna ispitivanja i propisana mjerenja;
 - Ispravno održavati sredstva za rad;
 - Osigurati i nadzirati korištenje osobne zaštitne opreme;
 - Označiti mjesta rada potrebnim znakovima zabrane, upozorenja i obavijesti;
 - Organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima za slučaj ozljede na radu ili iznenadne bolesti do njihovog upućivanja na liječenje u zdravstvenu ustanovu.
 - Na mjestima rada ili na privremenim radilištima gdje istovremeno radi do 20 radnika najmanje jedan od njih mora biti osposobljen i određen za pružanje prve pomoći te još po jedan na svakih daljnjih 50 radnika.
 - Sve incidente, neželjene radnje potencijalno opasne situacije prijaviti odmah po nastanku odgovornim osobama u STSI d.o.o. na lokaciji INA Grupe.
 - Nadzirati vlastitite radnike kod izvođenja radova.
 - Osigurati da je radnik, koji sudjeluje u postupku izdavanja Dozvola za rad kao Voditelj radova, imenovani ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu te koji razumije jezik na kojem se dozvola za rad izdaje.
- Osigurati prijenosne, odnosno osobne detektore za mjerenje koncentracije štetnih plinova i para u okolnoj atmosferi (eksploziometre) sukladno zahtjevima naručitelja.

4 OPĆI DIO

4.1 Posebno opasni radovi i opasno područje

1) Posebno opasnim radovima u smislu ZZSO smatraju se sljedeće aktivnosti:

Br.	Vrsta radova	što uključuje:
I	Radovi u iskopima te radovi na visini	Sve aktivnosti na tehnološkim područjima/u tehnološkom okruženju koje uključuju iskope barem 0,8 m dubine u odnosu na prvobitnu razinu, neovisno o prirodi rada (ručni rad ili rad sa strojevima) i o razlozima (kopanje, temelj za bilo koju građevinu, bušenje, krajobrazno uređenje, itd.) Svi radovi koji se izvode na visini zahtijevaju: - fiksnu radnu platformu s ogradom visine minimalno 1 metar i ostalim zakonskim zahtjevima; - korištenje opreme za radove ili zaštitu pri radu na visini
II	Radovi s kemijskim ili biološkim tvarima	- Radovi kod otvaranja opreme koja sadrži opasne radne tvari, naslage, te tvari koje u kontaktu sa svježim zrakom dovode do samozapaljenja - Kemijsko čišćenje/pranje/ispiranje - Korištenje opasnih kemikalija za čišćenje/pranje/ispiranje tehnoloških posuda/opreme te za kemijske tretmane, zaštitu procesne opreme i aditiviranje proizvoda.
III	Radovi u području ionizirajućeg i neionizirajućeg zračenja	- Mjerenje debljine stijenki, nerazorna ispitivanja, npr. radiografija i sl.
IV	Radovi u blizini električnih instalacija visokog napona	sve instalacije iznad 1.000 V
V	Radovi s eksplozivnim i lako zapaljivim tvarima	- Radovi s otvorenim plamenom, autogeno rezanje i zavarivanje, elektrolučno zavarivanje, rezanje i brušenje brusilicom, lemljenje, odžarivanje, zagrijavanje izolacija(e); - Radovi pri kojima se koriste motori s unutarnjim izgaranjem; - Radovi pri kojima se koriste pneumatski alati; - Sve druge tehnike rada koje proizvode toplinu koja može izazvati, iskru, požar i eksploziju.
VI	Radovi u prostorima koji su ugroženi eksplozivnom atmosferom	Radovi u tehnološkim postrojenjima, spremničkom prostoru sukladno Ex priručniku i sukladno zakonskoj regulativi za kemikalije (gdje je primjenjivo)
VII	Radovi sa strojevima i uređajima s povećanim opasnostima	- Građevinski strojevi - Visokotlačno ili mehaničko čišćenje/pranje / ispiranje

VIII	Radovi na sastavljanju i rastavljanju teških dijelova i/ili sklopova	- Podizanje iznad opreme/tehnologije u ex-zonama, - Podizanje posebnog tereta, kao što su konstrukcije, mobilne dizalice i sl.,
IX	Radovi u zatvorenom prostoru	- Sretnici, tuneli, komunalne i druge tehnološke posude, posude, kolone, reaktori, separatore, ventilacijski otvori, kanalizacija itd. Ulazak/rad u zatvorenom prostoru znači da je bilo koji dio tijela unutar zatvorenog prostora. - Radovi u iskopima koji uključuju ulazak u jame, jarke, nasipe dublje od 1,0 m.
X	Radovi na montaži i demontaži	Skele, cjevovodi, noseće konstrukcije, oprema u procesu rada
XI	Radovi pri kojima postoji opasnost od utapanja	Ronilački radovi, postavljanje zaštitnih brana
XII	Radovi pri kopanju, čišćenju pod zemljom i u tunelima	Povezano sa t.IX (rad u zatvorenom prostoru)
XIII	Radovi pri ronjenju s uporabom zraka pod tlakom	Radovi pri ronjenju, radovi u prostorima gdje je koncentracija kisika manja od 17% GVI
XIV	Radovi uz odvijanje prometa na cestama i željeznici te ostali radovi koji nisu navedeni od I-XIII	- Radovi uz odvijanje prometa na cestama i željeznici

- 2) Opasno područje je bilo koje operativno područje društvima INA Grupe gdje postoje opasne tvari ili opasni izvori energije koji imaju potencijal da uzrokuju štetu. Podjela prostora ugroženih eksplozivnom atmosferom na lokacijama društava INA Grupe na zone opasnosti (EX zone) provedena je na temelju učestalosti i trajanja pojave eksplozivne atmosfere sukladno zakonskim propisima.

4.2 Zone opasnosti od nastanka eksplozija (EX zone)

- 1) Sukladno zakonskim propisima, u zonama opasnosti nije dozvoljeno:
- držanje i uporaba alata, uređaja i opreme s ručnim, mehaničkim, pneumatskim, rotirajućim i sl. pogonom i pokretanjem, koji mogu prouzročiti iskrnu ili na drugi način oslobađati toplinu,
 - pušenje i uporaba otvorene vatre u bilo kom obliku,
 - držanje oksidirajućih, reaktivnih ili samozapaljivih tvari,
 - odlaganje zapaljivih i drugih tvari koje nisu namijenjene tehnološkom procesu,
 - pristup vozilima koja pri radu mogu iskriti,
 - nošenje odjeće i obuće koja se može nabiti opasnim nabojem statičkog elektriciteta, npr. **sintetička odjeća i obuća bez antistatičkih svojstava i sl., osim u zoni 2 ako je posebnim propisom drugačije utvrđeno,**
 - uporaba radne opreme koja nije propisno zaštićena od statičkog elektriciteta, ako na njoj postoji mogućnost stvaranja statičkog elektriciteta.
- 2) Svi radovi u zonama opasnosti se izvode pod posebnim nadzorom stručnjaka za PEX zaštitu te stručnjaka za zaštitu od požara i zaštite na radu.

4.3 Temeljna pravila sigurnosti

- 1) Svaki radnik koji radi za društva INA Grupe i na lokacijama STSI d.o.o. i društava INA Grupe mora biti upoznat s Temeljnim pravilima sigurnosti INA Grupe (*Prilog 1*);
- 2) Vlasnik lokacije mora osigurati da svi radnici izvođača budu upoznati s ovim Pravilima, te da nepridržavanje istih može rezultirati poduzimanjem disciplinskih mjera (*Prilog 2*).

4.4 Sustav STOP kartica (Stop Card System u daljnjem tekstu: SCS)

- 1) SCS je alat za integraciju sigurnosnih programa temeljenih na ponašanju, temeljnih pravila sigurnosti i ovlaštenja za zaustavljanje rada, kako bi se spriječile ozljede i profesionalna oboljenja na radnom mjestu kroz osposobljavanje radnika STSI d.o.o. i društva INA Grupe i izvođača radova vezano uz promatranje međusobnih aktivnosti, prepoznavanje opasnosti te kako bi se izgradila kultura u kojoj je moguće otvoreno raspraviti o nesigurnim radnjama i nesigurnim uvjetima, kao i nagraditi pozitivno ponašanje (prepoznavanje najbolje kartice - prepoznavanje/identifikacija nesigurnih radnji/uvjeta). SCS temelji se na sljedećem ciklusu:
 - prepoznavanje/identifikacija nesigurnih radnji / nesigurnih stanja; trenutno ispravljanje nesigurnih radnji i nesigurnih stanja, što, uključuje djelovanje u svrhu zaustavljanja nesigurne radnje pri čemu se rad zaustavlja;
 - prepoznavanje sigurnih radnji i ponašanja
 - u Stop karticu potrebno je upisati pojedinosti vezane uz nalaze; kada nije bilo moguće poduzeti trenutne korektivne radnje, navode se preporuke;
- 2) Stop kartice potrebno je redovno (preporuča se dnevno ili kao najdulja frekvencija tjedno) pregledavati te unositi ispravke u sustav upravljanja, radne upute, postupke, itd. kada je to potrebno.
- 3) U slučaju uočene nesigurne radnje ili nesigurnog uvjeta tijekom obilaska radi provjere ponašanja, rutinske ili neplanirane prisutnosti na radnom mjestu, potrebno je ispuniti Stop karticu navodeći pojedinosti o nalazima.
- 4) Popunjena STOP kartica predaje se voditelju gradilišta ili ZZSO stručnjaku.
- 5) Broj popunjene STOP kartice jedan su od kriterija za nagrađivanje te je poželjno popuniti što veći broj kartica.
- 6) Stop kartice u papirnatom obliku su dostupne na lokacijama/mjestima izvođenja radova.

4.5 Pušenje i druga sredstva ovisnosti

- 1) Pušenje u prostorijama STSI d.o.o. i društava INA Grupe dopušteno je isključivo u predviđenim i označenim prostorima.
- 2) Zabranjen je rad pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti, kao i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore STSI d.o.o. i društava INA Grupe.

4.6 ZZSO kvalifikacija

ZZSO kvalifikacija provodi se:

- 1) U slučaju **niskog stupnja rizika** Ponuditelj se mora obavezati Izjavom da će on i njegovi podizvođači poštivati zakonske zahtjeve i zahtjeve ZZSO STSI d.o.o. i društava INA Grupe;

- 2) U slučaju **srednjeg stupnja rizika**, potencijalni izvođač mora proći ZZSO kvalifikaciju u skladu s minimalnim očekivanjima: postojanje potrebnih dozvola/ovlaštenja za izvođenje određenih aktivnosti, dokaz o osposobljenostima radnika i zdravstvenoj sposobnosti s obzirom na vrstu posla, dokaz o nekažnjavanju u posljednje 3 godine, pokazatelji ZZSO (ozbiljni incidenti prouzročeni vlastitom krivnjom) u posljednje tri godine. Ponuditelj dokazuje postojanje sustava upravljanja sigurnošću:
 - Certifikat o sigurnosti izvođača SCC** SCCp ili
 - ISO 45 000 i ISO 14 001 (oba zajedno) certifikati, ili
 - Uspješan Ori ZZSO kvalifikacijski audit proveden od strane akreditiranog, certifikacijskog tijela ugovorenog od strane INA Grupe (unutar dvije godine se obnavlja), ili
 - Uspješan ZZSO kvalifikacijski audit (*Prilog 3*) koji vrijedi dvije godine i post- evaluacija od strane STSI d.o.o. ili društava INA Grupe
- 3) U slučaju **visokog stupnja rizika** Ponuditelj koji ima najbolju ponudu, u skladu s prijedlogom evaluacijskog tima, mora proći kvalifikaciju dokazivanjem uspostavljenog sustava certifikatom o sigurnosti izvođača SCC** ili SCCp za kompaniju i radnike i ZZSO kvalifikacijski audit .

4.7 Edukacija na lokaciji

- 1) Svaki radnik izvođača i podizvođača koji izvodi radove na lokacijama društava INA Grupe dužan je sudjelovati na edukaciji ZZSO. **Bez provedene edukacije i položenog ispita radnici izvođača i podizvođača ne mogu započeti s obavljanjem radova.** Edukacija minimalno sadrži sljedeća područja:
 - Temeljna pravila sigurnosti,
 - Sustav STOP kartica,
 - Dozvole za rad,
 - Uređenje radilišta, opće informacije,
 - Izvori opasnosti na radilištu,
 - Mogući rizici na radilištu,
 - Kodeks ponašanja, pravila za izvođenje radova,
 - Pravila ponašanja u hitnim situacijama,
 - Nadzor,
 - Rezultati edukacije evidentiraju se testiranjem i zapisnikom.
- 2) Uz uvodnu edukaciju, izvođači o pitanjima održivog razvoja, zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, raspravljaju s nadležnom organizacijskom jedinicom/osobom zaduženom za ZZSO i voditeljem gradilišta:
 - svakodnevno prije početka izvođenja radova (*eng. Tool box meeting*),
 - na tjednim sastancima,
 - na dnevnim i koordinacijskim sastancima te
 - na mjestu izvođenja radova prije izdavanja Dozvola za rad.

4.8 Upute za slučaj izvanrednog događaja

- 1) Izvanredni događaj je događaj koji može predstavljati opasnost za sigurnost i zdravlje ljudi, opasnost za imovinu ili imati negativan utjecaj na okoliš;
- 2) Izvanrednim događajima se smatraju:

- Ozljeda na radu;
 - Požar i eksplozija;
 - Štetan utjecaj na okoliš (istjecanje, prolijevanje, oslobađanje opasnih tvari u radni okoliš ...);
 - Proizvodni gubici, oštećenja opreme i objekata;
 - Potencijalno opasne situacije (POS) s mogućim posljedicama po ljude, opremu ili okoliš.
- 3) Svaki radnik dužan je uočenu opasnost odmah dojaviti rukovoditelju nadležnom za lokaciju na kojem je opasnost uočena.
- 4) U slučaju izvanrednog događaja:
- Prestanite s radom;
 - Isključite/zatvorite sve izvore mogućeg zapaljenja – motore s unutarnjim sagorijevanjem, električnu opremu, plinske svjetiljke, protupožarne cijevi koje su u upotrebi, isključite strojeve i opremu, ventilaciju itd.;
 - Postupajte po uputama;
 - Za nastavak radova obvezno je ponovno izdavanje Dozvole za rad od strane svih sudionika.

4.9 Prijava i evidencija događaja

- 1) Društva INA Grupe evidentiraju i izvještavaju sve događaje koji su se dogodili na mjestu izvođenja radova, te je obaveza izvođača i podizvođača da prijave i sudjeluju u svim aktivnostima vezanim uz događaj koji se dogodio tijekom izvođenja radova.
- 2) Izvođači i podizvođači **dužni su odmah, bez odlaganja, izvijestiti voditelja radova/ZZSO stručnjaka /koordinatora/rukovoditelja nadležnog za lokaciju o nastanku potencijalno opasne situacije (POS) i ZZSO incidenta na lokacijama Ina Grupe.**

4.10 Prometnice i parkiranje na lokaciji

- 1) Za ulazak i zadržavanje na lokaciji vozila moraju imati odobrenje s obzirom na namjenu i vrijeme zadržavanja;
- 2) Vozila na lokaciji mogu biti prisutna samo onoliko vremena za koliko im je izdano odobrenje te se smiju kretati samo onim prometnicama za koje im je izdano odobrenje;
- 3) Na odobrenju mora biti jasno naznačeno koja je dopuštena visina vozila;
- 4) Mjesta za parkiranje vozila koja su neophodna na lokaciji, trebaju biti unaprijed dogovorena i jasno označena, pri čemu parkirana vozila ne smiju ometati proces izvođenja radova;
- 5) Kablove i cjevovode koji prolaze preko prometnica na lokaciji treba podignuti na odgovarajuću visinu kako ne bi došlo do zapinjanja vozilima. Ukoliko to nije moguće, potrebno je postaviti znakove obavijesti i upozorenja;
- 6) Parkirna mjesta za automobile kojima se radnici koriste za prijevoz trebaju biti odvojena od mjesta na kojem se parkiraju vozila s rasutim i opasnim teretom te što dalje od mjesta na kojem se izvode radovi;
- 7) Ako se radovi izvode po noći, potrebno je osigurati prikladno osvjjetljenje parkinga;

Parkirana vozila ne smiju ometati pristup vatrogasnoj opremi i biti na vatrogasnim putevima!

4.11 Unos podataka u informacijski sustav

- 1) Svi izvođači radova su dužni unijeti sve potrebne podatke o radnicima, radnoj opremi i opasnim tvarima u informacijski sustav INA Grupe odmah po sklapanju ugovora i za cijelo vrijeme trajanja ugovora,
- 2) Izvođači su dužni osigurati da i svi njihovi podizvođači u potpunosti provode zahtjeve iz tč. 1 dok izvođe radove na lokacijama INA Grupe
- 3) "INA ZZSO WebCorner za podizvođače" je aplikacija koju su obavezni koristiti podizvođači koji rade na lokacijama INA Grupe, Pristup bazi podataka osigurat će se u nabavnom procesu,
- 4) Svi kontakt podaci u bazi podataka moraju biti dostupni,
- 5) Svaka tvrtka ima pristup samo svojim podacima i nema mogućnost pristupiti podacima druge tvrtke; no Izvođači su dužni osigurati da i svi njihovi podizvođači u potpunosti provode zahtjeve iz tč. 1 dok izvođe radove na lokacijama INA Grupe.

4.12 Urednost i čistoća mjesta rada

- 1) Obveza je izvođača i svih podizvođača održavati mjesto rada, zgrade, prostor u kome su smješteni i gdje obavljaju radove čistim:
 - Odmah očistite apsorbirajućim sredstvom u slučaju izljevanja,
 - Prolazi i putovi za hodanje moraju biti čisti, kablovi i cijevi 2 m iznad glave,
 - Nemojte zakrčiti prilaz izlazu za hitni slučaj, vatrogasnoj opremi, električnim razvodnim ormarićima, itd.,
 - Materijali i kemikalije (ako se koriste) moraju biti uredno uskladišteni, pazeći pri tom na njihovu kompatibilnost, i pohranjeni prizemno, stabilni na za to određenim mjestima,
 - Zapaljivi otpad mora biti u propisanim spremnicima za tu vrstu otpada, obavezno s poklopcem daleko od zapaljivih izvora,
 - Otpadni materijal mora se razvrstati na mjestu nastanka i odložiti u za to propisano označene spremnike (označeni nazivom i ključnim brojem otpada),
 - Cilindrični predmeti moraju biti blokirani kako bi se spriječilo njihovo nekontrolirano pomicanje, pune plinske boce moraju biti odvojene od praznih, fiksirane lancem da se spriječi prevrtanje te moraju imati kapice na bocama (zaštitu za ventile),
 - Mjesta za pranje i konzumiranje hrane moraju biti čista, higijenska i u dobrom stanju,
 - Hrana se ne smije držati i konzumirati na radnim površinama, već na mjestima namijenjenim za konzumaciju hrane tijekom izvođenja radova,
 - Održavati sanitarne čvorove.

4.13 Okoliš

- 1) Svi materijali i kemikalije koje izvođač koristi pri svom radu na lokaciji moraju biti pravilno uskladišteni kako bi se onemogućilo bilo kakvo izlijevanje. Izvođač poduzima prikladne mjere za sprječavanje izlijevanja i/ili prolijevanja u okoliš;
- 2) Izvođač je odgovoran na radilištu postaviti pribor za sanaciju manjih onečišćenja okoliša (prolijevanja do 5 litara): disperzant, absorbent, sredstvo za sakupljanje ulja, nafte i naftnih derivata sa suhih površina, lopata, metla, metalna lopatica, apsorbirajuće krpe u roli, spremnik od nehrđajućeg materijala;

- 3) Pumpe za pretakanje goriva koristiti prema uputi proizvođača kako bi se spriječilo prolijevanje goriva po površinama prilikom punjenja goriva;
- 4) Izvođač racionalno koristi prirodna dobra i energiju na najpovoljniji način za okoliš;
- 5) Sve otpade vode koje nastaju izvođenjem radova izvođača pročišćavaju se na postrojenju obrade otpadnih voda, ako je takvo postrojenje dostupno ili ulaze u kanalizacijski sustav na lokaciji;
- 6) Oštećeni ispušni sustavi na vozilima, strojevima i opremi s unutarnjim sagorijevanjem moraju se popraviti prije ulaska na radilište, a ukoliko oštećenja nastanu tijekom rada tada ih odmah uklonite iz funkcije dok ne budu popravljani;
- 7) Po završetku radova obavezno je očistiti radilište i ukloniti sav zaostali materijal.

4.14 Opasne kemikalije

- 1) Opasne kemikalije su sve tvari i smjese koje imaju štetan učinak na zdravlje ljudi i/ ili okoliš;
- 2) Opasna kemikalija se ne smije isporučiti i/ili koristiti bez prethodnog odobrenja ZZSO stručnjaka imenovanog od strane naručitelja radova;
- 3) Izvođač (ovisno o tome radi li se o izvođaču radova, pružatelju usluga ili dobavljaču roba) treba:
 - u suradnji s vlasnikom lokacije dogovoriti mjesto skladištenja opasnih kemikalija na radilištu i maksimalnu količinu koju smiju unijeti na radilište;
 - dostaviti popis opasnih kemikalija s pripadajućim Sigurnosno-tehničkim listovima za svaku opasnu kemikaliju;
 - za svaku kemikaliju imati Sigurnosno-tehnički list (STL) sukladan zakonskim propisima zemlje u kojem društvo INA Grupe posluje;
 - sve opasne kemikalije označiti vidno istaknutim piktogramima opasnosti koji pokazuju opasna svojstva kemikalije te piktograme opasnosti vezane za prijevoz sukladno zakonskim propisima zemlje u kojem društvo INA Grupe posluje;
 - u suradnji s nadležnom organizacijskom jedinicom/osobom zaduženom za ZZSO prikladno treba označiti sve lokacije na radilištu gdje se nalaze opasne kemikalije, definirati maksimalne moguće uskladištene količine, postupanje s opasnom ambalažom te osigurati aparate za gašenje požara.
- 4) Radnici koji rade s opasnim kemikalijama moraju:
 - biti obaviješteni o prisutnosti opasnih kemikalija na njihovim mjestima rada, STL-ovi i upute za rad s opasnim kemikalijama moraju biti dostupne svim radnicima;
 - za vrijeme rada s kemikalijama nositi odgovarajuću zaštitnu odjeću, obuću i ostalu zaštitnu opremu sukladno propisanom u STL-u i važećim propisima o zaštiti na radu, a u skladu s djelatnošću koju obavljaju;
 - biti stručno osposobljeni odnosno moraju imati potrebna znanja o zaštiti od opasnih kemikalija s kojima rade;
 - ovisno o svojstvima opasnih kemikalija imati odgovorne osobe pod čijim se nadzorom obavljaju svi dijelovi rada s opasnim kemikalijama s propisanim znanjem o zaštiti od opasnih kemikalija sukladno zakonskim propisima zemlje u kojem društvo INA Grupe posluje;
 - obaviti liječničke preglede, prije početka rada s opasnim kemikalijama te ih obvezno upućivati na periodičke zdravstvene preglede sukladno propisima zaštite na radu, kemikalija i procjeni rizika;

- imati opremu za rad s opasnim kemikalijama koja je otporna na djelovanje kemikalija s kojima dolazi u dodir;
 - imati osigurana sredstva za pružanje prve pomoći i dekontaminaciju;
 - imati prostorije za održavanje opće higijene radnika;
 - imati kontejnere za kontaminiranu osobnu zaštitnu opremu.
- 5) Na mjestu rada gdje se rukuje kemikalijama moraju biti vidno istaknute slijedeće upute:
- upute za rad na siguran način s opasnim kemikalijama;
 - broj telefona 112;
 - kratka i jasna uputa o načinu izvješćivanja odgovornih osoba i državnih tijela, odnosno službi ako dođe do nesreće;
 - sredstvo bežične komunikacije nadohvat ruku radnika kod terenskih uvjeta, odnosno prijevoza kemikalija;
 - popis radnika koji su osposobljeni za pružanje prve pomoći.

4.15 Označavanje mjesta izvođenja radova

- 1) Svaka osoba koja obavlja rad koji je opasan za druge ili stvara opasnost je odgovorna za podizanje i održavanje odgovarajuće ograde,
- 2) Trakama se pružaju samo vizualna upozorenja ("psihološka ograda"), one ne pružaju fizičku zaštitu. Trake se moraju postaviti na udaljenosti od 1,5 m od mjesta opasnosti od pada, a ukoliko to nije moguće, mora se postaviti zaštitna ograda,
- 3) Zaštitna ograda se postavlja ukoliko postoji opasnost da radnik može pasti s visine u dubinu ili iskope kroz otvore,
- 4) Zaštitne ograde se zahtijevaju oko:
 - Mjesta s kojih postoji mogućnost pada opreme i materijala na radnike koji prolaze tim putem,
 - Iskopa,
 - Otvora u podu, izdignutih podija ili krovova,
 - Opasnih zona ispod mjesta obavljanja rada na visinama,
 - Područja gdje se njišu dizalice i tereti,
 - Radiografske opasne zone.
- 5) Znakovi se moraju koristiti s ogradama na način da se identificira specifična opasnost koja postoji,
- 6) Svjetleća/trepereća signalizacija se mora koristiti na ogradama na područjima sa slabim svjetlom gdje se po noći očekuje promet, a moraju se razaznati iz daljine.
- 7) U slučaju pojave opasnosti za sigurnost prometa, na prometnicu se privremeno postavljaju mobilni znakovi zabrane za sva vozila.

4.16 Dozvole za rad

- 1) Radovi mogu započeti samo uz posjedovanje valjane Dozvole za rad.
- 2) Dozvola za rad je pisani dokument kojim se propisuju mjere i uvjeti izvođenja radova na određenoj lokaciji, za određeno vremensko razdoblje;
- 3) Izdavanju dozvole za rad prethodi analiza sigurnosti posla (JSA) ili LMRA), ovisno o vrsti rizika, koju provodi izvođač radova;
- 4) Postoji više vrsta dozvola za rad, a koja će se primjenjivati ovisi o vrsti opasnosti,

- 5) Izvođač radova i svi njegovi radnici dužni su pridržavati se odredbi i zahtjeva iz Dozvole za rad;
- 6) Sve izdane Dozvole za rad sastavni su dio tehničke dokumentacije na radilištu te moraju biti dostupne na mjestu izvođenja radova;
- 7) Dozvola za rad obvezno se mora izdati za svaku radnu aktivnost i izvođač radova odnosno njegovi ovlašteni predstavnici obavezno moraju sudjelovati u procesu izdavanja Dozvole za rad;
- 8) Dozvola za rad mora se izdati i biti potpisana od svih sudionika navedenih u Dozvoli. Svaki od potpisnika zadržava svoj primjerak Dozvole;
- 9) Dozvola za rad može se izdati samo za jednu vrstu radova i isključivo za jednog izvođača. Ako više izvođača izvodi radove, svakom izvođaču se izdaje posebna Dozvola za rad uz obveznu koordinaciju aktivnosti;
- 10) Dozvola za rad važeća je isključivo za vremensko razdoblje navedeno u njoj;
- 11) Izdavatelj Dozvole može produžiti valjanost dozvole samo ako dozvoljeni radovi nisu dovršeni u danom roku, a okolnosti se nisu promijenile;
- 12) Po završetku radova, Dozvola za rad treba biti zatvorena od predstavnika izdavatelja i primatelja te treba sadržavati razlog zatvaranja, datum i vrijeme zatvaranja;
- 13) Po završetku radova obaveza je Izvođača očistiti lokaciju od zaostalog materijala i sredstava rada, te je tek nakon toga moguće zaključiti Dozvolu za rad i izvršiti primopredaju radova.

4.17 Osobna zaštitna oprema

- 1) Zabranjen je rad bez propisane osobne zaštitne opreme (OZO);
- 2) Izvođač je dužan svojim radnicima osigurati adekvatnu OZO sukladno procjeni rizika, Dozvoli za rad i zahtjevima lokacije gdje se radovi izvode te kontinuirano nadzirati propisno korištenje;
- 3) Na operativnim tehnološkim lokacijama obavezna je negoriva antistatik odjeća i zaštitne visoke cipele S3 te ostala OZO sukladno rizicima i zahtjevima lokacije:
 - a. Zaštitna kaciga
 - b. Zaštitne naočale
 - c. Zaštitne rukavice
 - d. Sredstva za zaštitu sluha
- 4) Radnik je dužan pri radu:
 - i. kontinuirano koristiti propisanu OZO;
 - ii. održavati OZO u ispravnom stanju;
 - iii. obavijestiti neposrednog voditelja radova o greškama i oštećenjima na OZO.
- 5) Ne korištenje adekvatne zaštitne opreme, a pogotovo opreme koja spašava život (oprema za rad na visini i oprema za zaštitu dišnih organa) strogo je kažnjivo.

4.18 Radna oprema

- 1) Izvođač mora radnicima osigurati i održavati ispravnu, za rad prilagođenu sigurnu radnu opremu, koja za vrijeme rada ne smije ugrožavati njihovu sigurnost i zdravlje, imovinu i prirodni okoliš;
- 2) Radna oprema u uporabi mora na vidnom mjestu imati oznaku proizvođača;
- 3) Ako sigurnost radnika nije osigurana konstrukcijskim rješenjima, tada se moraju poduzeti odgovarajuće tehničke mjere zaštite (zaštita, zaštitni uređaj i dr.) radi sprečavanja ulaska radnika u opasno područje radne opreme za vrijeme rada;

- 4) Radna oprema mora odgovarati vrsti i načinu izvođenja radnih zadataka, odnosno za tu namjenu mora biti na odgovarajući način prilagođena, tako da njena uporaba ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika;
- 5) Radna oprema se smije upotrebljavati samo za radne zadatke i pod uvjetima za koje je namijenjena;
- 6) Nakon postavljanja ili premještanja i prije početka korištenja, radnu opremu mora pregledati ovlaštena osoba i dati odobrenje za njeno puštanje u rad ili kada je to posebnim propisom predviđeno, ovlaštena osoba mora izdati ispravu iz koje je vidljivo da je radna oprema ispravno postavljena i da se može koristiti u skladu s uputama;
- 7) Radna oprema mora biti opremljena sigurnim uređajem za potpuno i sigurno zaustavljanje pokretnih dijelova;
- 8) Radna oprema mora biti opremljena odgovarajućom zaštitom od izravnog ili neizravnog djelovanja električne struje;
- 9) Radna oprema mora biti ispitana, a dokumentacija o ispitivanju mora biti dostupna na radilištu.

4.19 Kontrola/izolacija energije (LOTO – lock out tag out)

- 1) Tijekom obavljanja radova održavanja/servisiranja opreme, strojeva, sustava i instalacija potrebno je izolirati izvore energije na način koji sprječava nenamjernu ili neovlaštenu aktivaciju, pokretanje ili oslobađanje energije koja bi mogla dovesti do štetnih posljedica na ljude, imovinu, okoliš i/ili reputaciju. U izvore energije ubrajaju se, ali ne isključivo, svi električni, mehanički, hidraulički, pneumatski, gravitacijski, kemijski, radijacijski, toplinski ili drugi izvori energije.
- 2) Izoliranje izvora energije potrebno je dokumentirati (npr. potvrda o izoliranju energije) i pridružiti
- 3) Ukoliko je Dozvolom za rad predviđeno izoliranje izvora energije, Izvođač radova ne smije dozvoliti obavljanje radova svojim radnicima dok svi izvori energije nisu izolirani i ne predstavljaju opasnost za radnike.
- 4) **Radnici izvođača ne smiju micat/premještat opremu za izolaciju energije.**

4.20 Podizanje i premještanje

- 1) Samo obučeni i ovlašteni radnici mogu rukovati opremom i uređajima za podizanje i premještanje.
- 2) Oprema i uređaji koji se koriste moraju biti ispravni i servisirani sukladno uputama proizvođača.
- 3) Oprema za podizanje mora odgovarati svrsi (npr. nazivni kapacitet) i primjerena teretu.
- 4) Radnik za signalizaciju mora biti imenovan kad god je potrebno (npr. dizanja na slijepo, kritično podizanje) i postavljen tako da ima stalan vizualni kontakt s operaterom dizalice. Ako vizualni kontakt s operaterom dizalice nije moguć, potrebno je koristiti opremu za glasovnu komunikaciju. Isključivo jedna osoba može biti imenovana osobom za signalizaciju.
- 5) Užad za ručno ispravljanje pri podizanju tereta preferirana je metoda kontrole tereta. U slučajevima u kojima teret mora biti fizički usmjeren ili ručno postavljen, potrebno je primijeniti mjere predostrožnosti i pomoćne alate/uređaje radi smanjenja izloženosti radnika.
- 6) Zabranjeno je zadržavanje ili dopuštanje radnicima da se zadržavaju ispod tereta te je zabranjeno podizanje tereta iznad radnika.
- 7) Područje u kojem se obavlja podizanje tereta mora biti osigurano (npr. vrpce, prepreke) i putanja podizanja slobodna. Ako postoji mogućnost ulaska osoba na područje u kojem se obavlja podizanje tereta, potrebno je imenovati radnika koji će kontrolirati pristup području.

- 8) Operaciju podizanja odmah je potrebno prekinuti ako je ugrožena sigurnost (npr. vremenski uvjeti), kada su upute nejasne ili u slučaju prekida komunikacije.
- 9) Potrebno je izraditi plan podizanja za aktivnosti kritičnog podizanja. Planovi podizanja moraju obuhvaćati najmanje sljedeće:
 - Općenite informacije (datum, lokacija, opis podizanja);
 - Informacije o radnicima (operater dizalice, monter, osoba za signalizaciju);
 - Informacije o dizalici (tip, kapacitet dizalice kod polumjera točke podizanja i kuta kraka);
 - Informacije o teretu (težina, konfiguracija omči i karika);
 - Metode komunikacije;
 - Odobrenja.
- 10) Sve aktivnosti podizanja i premještanja tereta moraju biti u skladu s važećim propisima.

4.21 Rad na visini

- 1) Svi radnici koji se nalaze na površini za hodanje ili rad s nezaštićenom bočnom stranom, nezaštićenim rubom ili površinskom rupom, gdje postoji mogućnost pada s 1 ili više metara moraju biti zaštićeni od pada upotrebom:
 - Sustava sa zaštitnom ogradom, sustava sigurnosnih mreža, sustava za zaustavljanje pada ili sustava za zaštitu od pada, ili;
 - Alternativnog sigurnog pristupa površini za hodanje ili rad poput mobilnih izdignutih platformi, vozila s košarama, itd.
- 2) U svim slučajevima u kojima se rad obavlja iznad rizičnog okoliša, poput vode ili opreme s pomičnim dijelovima, oštrim rubovima, bez obzira na visinu, **sigurnosne mjere moraju biti uspostavljene kako bi se zaštitilo radnike od pada.**
- 3) Odabir i primjena komponenti sustava za zaustavljanje pada:
 - Koriste se isključivo pojasevi za cijelo tijelo koji su određeni prema težini korisnika;
 - Užad će amortizirati pad ili biti korištena uz uređaj za usporavanje pada. Najveća primijenjena sila zaustavljanja pada mora biti manja od 8 kN.
 - Dvostruko ili „Y“ uže koje omogućuje stalno zavezivanje za sidrište ili uže za spašavanje;
 - Sve komponente sustava za zaustavljanje pada moraju nositi 1.500 kg bez pucanja, slamanja ili trajnog deformiranja;
 - Užad mora biti osigurana iznad struka ili iznad glave gdje je to moguće kako bi se smanjila stvarna dužina pada.
 - Komponente sustava za zaustavljanje pada moraju biti konfigurirane tako da osiguraju da je ukupna dužina pada manja od udaljenosti između radne površine i tla ili bilo koje prepreke na putanju pada.
- 4) U slučaju da je pad zaustavljen sustavom za zaustavljanje pada, spašavanje unutar 15 minuta mora biti omogućeno osobi na koju se to odnosi radi sprječavanja traume zbog ovješnja.
- 5) Komponente sustava za zaustavljanje pada treba periodički pregledavati i prije svake upotrebe vizualnim pregledom.
- 6) Komponente sustava za zaustavljanje pada izložene udarcima i oštećenjima odmah moraju biti stavljene izvan upotrebe i ne smiju opet biti korištene dok nisu pregledane od strane nadležne osobe i dok nije utvrđeno da su neoštećene i prikladne za ponovnu upotrebu.

- 7) Sustavi za sprječavanje pada moraju biti konfigurirani tako da drže osobu na najmanjoj sigurnosnoj udaljenosti od 1 metra od nezaštićene strane, nezaštićenih rubova ili površinskih rupa gdje postoji mogućnost pada.
- 8) **Ljestve** je moguće koristiti isključivo u svrhu pristupa ili za jednostavne radove kratkog trajanja.
- 9) Najveća visina na koju se moguće popeti na ljestvama mora biti ograničena na:
 - 2 metra bez upotrebe osobne zaštitne opreme za zaustavljanje pada
 - 6 metara uz upotrebu osobne zaštitne opreme za zaustavljanje pada.
- 10) Sustavi sa zaštitnom ogradom najmanje moraju sadržavati gornje vodilice, središnje vodilice (ako ne postoji zid ili druga struktura najmanje visine 0,5 metara) i rubne daske za sprječavanje pada predmeta na donju razinu.
- 11) Gornje vodilice moraju biti između 1,0 i 1,2 metra iznad razine na kojoj se hoda/radi, osim kada uvjeti zahtijevaju drugačije i sigurnost osoba izloženih padu nije ugrožena. Srednje vodilice moraju biti postavljene na srednjoj udaljenosti između gornjeg ruba sustava zaštitne opreme i razine na kojoj se hoda/radi.
- 12) Ako predmeti koji ispadnu mogu oštetiti opremu pod pritiskom ili koja sadrži opasan materijal, područje je potrebno fizički zaštititi ili izolirati energije.
- 13) **Skele** pregledane od strane ovlaštenih osoba za pregled skela smiju se upotrebljavati samo ako su odgovarajuće primopredajne oznake postavljene na vidljivo mjesto.
 - a) Skele bez primopredajne oznake moraju se smatrati da su u izradi i nisu sigurne za rad.
 - b) Primopredajne oznake moraju biti označene crvenom bojom koja označava zabranu pristupa i zelenom bojom koja označava odobren pristup.
 - c) Postavljanje, modifikaciju i uklanjanje skela smiju izvoditi samo ovlašteni i stručno osposobljeni skelari.
- 14) Primopredajna oznaka skele mora najmanje sadržavati:
 - Lokaciju na kojoj je postavljena skela;
 - Naziv trgovačkog društva koje je postavilo skelu;
 - Datum primopredaje;
 - Ime i potpis odgovorne osobe u ime trgovačkog društva koje je postavilo skelu.
- 15) Preuzimanje skele obavezno je provesti od strane svakog izvođača koji obavlja rad sa skele i vrši se kako je propisano u *Prilogu 4*.
- 16) Svi radnici izvođača moraju se držati propisanih mjera pri radu na visini.

4.22 Iskopi

- 1) Svi zakopani vodovi moraju biti locirani i označeni nego krenu radovi iskapanja.
- 2) Oznake trebaju ostati na mjestu tijekom operacija kopanja.
- 3) Iskopana zemlja, materijal i oprema mora biti udaljena više od 1 m od ruba iskopa.
- 4) Izvođač radova je dužan imenovati osposobljenu i kompetentnu osobu koja ima obvezu dnevno pregledavati radilište prije početka smjene.
- 5) Iskope planira osoba koja je upoznata s projektom iskopa.
- 6) Iskopi se moraju izvoditi u skladu sa projektom iskopa, uputama za rad na siguran način, propisima i Dozvolom za rad.
- 7) Moraju se poduzeti mjere opreza kako ne bi došlo do urušavanja tj. iskopi i rovovi trebaju biti pravilno dizajnirani uz osigurane puteve evakuacije.

- 8) Omogućiti pravilan pristup/izlaz u slučaju opasnosti.
- 9) Spriječiti kontakt s nadzemnim električnim vodovima (npr. znakovi, osmatračići).
- 10) Sigurnost radnika koji provodi iskapanje i radnika u blizini mora biti osigurana kao i sigurnost postojećih obližnjih nadzemnih i podzemnih objekata.
- 11) U slučaju pojave bilo koje opasnosti, radove treba odmah prekinuti i obavijestiti Izdavatelja Dozvole za rad.
- 12) Radove je potrebno izvoditi sukladno Uputi za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova iskapanja i u iskopima (Prilog 10)

4.23 Ulazak u zatvorene prostore

- 1) Zatvoreni prostor je ograničeni prostor koji je dovoljno velik da radnik u njega može ući i obavljati rad, a ima ograničene otvore ulaska ili izlaska (spremnici, šahtovi, i sl.).
- 2) U ograničene prostore može se ući i obavljati rad samo s valjanom Dozvolom za rad u zatvorenom prostoru, a nakon provedenog mjerenja kemijskih štetnosti i eksplozivnosti 30 minuta prije početka izvođenja radova,
- 3) Izdana Dozvola za rad u zatvorenom prostoru vrijedi za vrijeme izvođenja radova, a max. 1 smjenu,
- 4) Propisana sredstva i oprema za rad u zatvorenom prostoru sastavni dio su Dozvole za rad.
- 5) Izvođač radova dužan je svojim radnicima osigurati umjerene, prijenosne odnosno osobne detektore za mjerenje koncentracije štetnih plinova i para u okolnoj atmosferi, koji se moraju koristiti cijelo vrijeme kod izvođenja radova u zatvorenim prostorima, te moraju posjedovati zapisnik o periodičkom umjeravanju.
- 6) Ukoliko su izmjerene koncentracije kisika niže i više od dopuštenih graničnih vrijednosti (GVI) i ako su koncentracije opasnih i štetnih plinova i para više od graničnih vrijednosti radovi se moraju prekinuti odmah ili nakon aktivacije alarma na detektoru,
- 7) Izvođač je dužan zabilježiti zapise o ispitivanju plina u Dozvoli za rad ili predati primjerak izmjerenih vrijednosti izdavatelju Dozvole za rad,
- 8) Prilikom ulaska i rada u zatvorenom prostoru, rad izvode najmanje dva ili više radnika gdje je jedan obavezno zadužen za nadzor,
- 9) Za svaku točku ulaza/izlaza u zatvorenom prostoru Izvođač mora osigurati i imenovati Osobu za nadzor radova u zatvorenim prostorima koja se mora razlikovati od radnika koji ulaze (mora imati crvenu traku na nadlaktici) te koja mora voditi evidenciju osoba koje izvode radove u zatvorenom prostoru kako bi kasnije postojala pisana potvrda važnih informacija (npr. ukupan broj radnika koji ulaze u zatvoreni prostor, upozorenja, vrijeme početka/završetka) .
- 10) Ako postoji velik broj mogućih točaka ulaza/izlaza, glavne točke moraju biti utvrđene i popisane, a broj imenovanih osoba za nadzor radova ovisi o mogućnosti kontroliranja ulaza/izlaza.
- 11) Osobi za nadzor zabranjeno je provoditi aktivnosti koje bi mogle ometati njegove primarne odgovornosti:
 - Identifikacija osposobljenih radnika koji ulaze u zatvoreni prostor te broj radnika koji se nalaze u zatvorenom prostoru u bilo kojem trenutku;
 - Komunikaciju/znakovni jezik s osposobljenim radnicima koje ulaze u zatvoreni prostor kako bi pratili njihovo stanje. Komunikacija mora biti svima jasna i prethodno dogovorena,
 - Obavješćavanje osposobljenih radnika koji ulaze u zatvoreni prostor i voditelja radova ako su neovlašteni radnici/osobe ušle u zatvoreni prostor,
 - Upozoriti radnike na mogućnost neočekivanog stanja u zatvorenom prostoru, negativne učinke opasnosti na ponašanje radnika koje ulaze u zatvoreni prostor ili opasne situacije

izvan zatvorenog prostora zbog kojih više ne mogu obavljati dužnost nadzora radova u zatvorenim prostorima,

- Poznavanje mjera spašavanja u hitnim situacijama i pozivanje hitne službe/službe za spašavanje čim se utvrdi kako radnici trebaju što prije napustiti mjesto rada.

12) Voditelj radova mora upoznati radnike koji ulaze i izvode radove u zatvorenom prostoru s:

- Opasnostima s kojima mogu biti suočeni tijekom ulaska i rada u zatvorenom prostoru, uključujući znakove, simptome i posljedice izloženosti opasnim kemikalijama ili izvorima energije,
- Pravilnim korištenjem opreme (tj. ispitivanje i praćenje, prozračivanje, komunikacija, spašavanje, itd.) potrebne za ulazak i rad u zatvorenom prostoru,
- Načinu komunikacije s osobama za nadzor kako bi bile u mogućnosti pratiti stanje radnika te upozoravanje radnika o potrebi evakuacije iz zatvorenog prostora,
- Način potvrđivanja s osobom za nadzor da osposobljeni radnik može ući u zatvoreni prostor,
- Propisanim uvjetima iz Dozvole za rad i poštivanje istih,
- Postupkom evakuacije u slučaju opasnosti. Zatvoreni prostor je potrebno napustiti što je brže moguće kad radnik primijeti opasnosti ili kad se aktivira alarm ili kad osoba za nadzor ili voditelj radova naredi.

4.24 Rad s vatrom

- 1) Dozvola za rad s vatrom obavezna je za svaki rad koji stvara visoke temperature ili potencijalne izvore zapaljenja, u području gdje mogu biti prisutne zapaljive pare, plinovi ili gorive tvari. Dozvolu za rad s vatrom supotpisuje stručnjak za zaštitu od požara te propisuje mjere koje treba provoditi tokom izvođenja radova;
- 2) Dozvola za rad s vatrom vrijedi za radove za koje je izdana;
- 3) Mjesto na kojem će se koristiti otvoreni plamen (zavarivanje, plinsko rezanje, lemljenje) mora biti očišćeno od zapaljivog materijala (drvo, papir, zapaljive tekućine, suho raslinje i sl.);
- 4) Osim radnika koji obavljaju radove s vatrom, takvim radovima mora prisustvovati i vatrogasac ako je to isto dozvolom utvrđeno;
- 5) Na mjestu gdje se odvijaju radovi s vatrom mora biti postavljen barem jedan vatrogasni aparat za gašenje požara (ili više ako je propisano Dozvolom za rad s vatrom);
- 6) Područje na kome se radi mora biti ispravno pripremljeno (pokrov šahti i otvora, zalijevanje, čišćenje) sve u skladu s Dozvolom;
- 7) Okna i odvodi moraju biti poklopljeni kako bi se spriječila prisutnost zapaljivih plinova ako je to predviđeno Dozvolom;
- 8) Na području rada s otvorenom vatrom ili gdje se obavljaju popravci na uređajima u "EX" izvedbi, ne smiju se istodobno obavljati drugi radovi zbog kojih bi moglo doći do zapaljenja plinova, para ili tekućina;
- 9) Zabranjeno je bez Dozvole za rad s vatrom na mjestima gdje postoji opasnost od požara ili eksplozije upotrebljavati iskreći alat, električni alat u običnoj izvedbi ili bilo koji drugi alat koji može prouzročiti iskru.

4.25 Oprema za plinsko (autogeno) rezanje i zavarivanje

- 1) Čelične boce moraju biti označene oznakom iz koje je vidljiv vlasnik -tvrтка;

- 2) Čelične boce za plinove moraju se držati uvijek pričvršćene obujmicama o zid, ili na posebnim kolicima zaštićene od pada;
- 3) Boce moraju biti udaljene od mjesta zavarivanja najmanje 3 m;
- 4) Boce je najbolje držati izvan radnih prostorija, ali zaštićene od sunčevih zraka, mraza ili kiše;
- 5) Boca s acetilenom mora stajati uspravno, ili pod kutom ne manjim od 45 stupnjeva u odnosu prema vodoravnoj podlozi;
- 6) Prije početka rada potrebno je provjeriti jesu li gumene cijevi za dovod plinova u dobrom stanju i dovoljno savitljive, jesu li odgovarajuće boje za pojedinu vrstu plina (plava za kisik, crvena za gorivi plin), jesu li nepropusne naročito na spojevima, jesu li dobro pričvršćene na spojna mjesta odgovarajućim obujmicama (nikada žicom) te jesu li zaštićene od iskri i vrućih predmeta, kao i od oštećenja na prolazima;
- 7) Ako se za zavarivanje i rezanje koriste plinovi iz čeličnih boca, na njima moraju biti postavljeni uređaji za zaštitu od povratnog udara plamena – nepovratni ventili. Nepovratni ventili (suhi osigurači) moraju biti postavljeni na rezaču na priključnim mjestima gumenih cijevi, kao i na redukcijskim ventilima;
- 8) Mjesta za zavarivanje mogu biti stalna i privremena:
- 9) Stalna mjesta za zavarivanje:
 - Stalna mjesta za zavarivanje moraju biti negoriva ili od konstrukcije otporne prema požaru najmanje 1 sat (F 60), potpuno slobodna od svakog gorivog i zapaljivog sadržaja i na pogodan način odvojena od susjednih površina;
 - U slučajevima kada se zavarivanje vrši acetilenom i kisikom boce moraju biti osigurane od pada. Boce moraju biti postavljene na udaljenosti najmanje 2 metra od grijaćih uređaja (radijatori i sl.), odnosno 10 m od otvorenih izvora vatre. Broj boca ne smije biti veći od jednodnevne potrošnje svakog korisnika;
 - Rezervne boce s kisikom i acetilenom moraju biti uskladištene na odobrenom skladišnom prostoru te međusobno odvojene i postavljene na natkrivenom prostoru ili u posebnim prostorijama koje odgovaraju tehničkim normativima za držanje plinova;
- 10) Privremena mjesta za zavarivanje:
 - Odobrenje za zavarivanje sadrži / Dozvola: naziv davaoca odobrenja; broj i datum izdavanja odobrenja; naziv organizacije odnosno tvrtke u kojoj se izvodi zavarivanje, pogon, odjeljenje; mjesto zavarivanja; opis radova; vrijeme izvođenja zavarivanja od – do; mjere koje treba poduzeti u cilju sigurnog izvođenja zavarivanja; potrebnu opremu te broj i vrstu aparata za gašenje požara; konačnu provjeru izvršenih radova; osobno ime i prezime rukovodioca radova; osobno ime i prezime i potpis ovlaštenih osoba davaoca odobrenja;
 - U slučajevima kada važnost odobrenja istekne, a zavarivanje nije završeno, rukovoditelj izvođača zavarivanja (u daljem tekstu: rukovoditelj radova) dužan je zatražiti produženje važnosti odobrenja, a ovlašteni radnici za izdavanje odobrenja dužni su ponovno pregledati mjesto zavarivanja i kada utvrde da su ispunjeni propisani uvjeti produžuju odobrenje / Dozvolu;
 - Odobrenje za zavarivanje / Dozvola izdaje se u najmanje dva primjerka. Prvi primjerak uručuje se rukovodiocu radova, a drugi se čuva u dokumentaciji davaoca odobrenja;
 - Ovlaštene osobe koje izdaju odobrenje / Dozvolu za izvođenje zavarivanja izdat će odobrenje tek kada utvrdi da su predviđene i poduzete odgovarajuće mjere za zaštitu od požara i PEX zaštite;
- 11) Odobrenje za zavarivanje / Dozvolu ne smije se izdati u sljedećim slučajevima:
 1. za mjesta koja nisu pripremljena za zavarivanje;
 2. u prostorijama sa uređajima za automatsko gašenje požara, ako ovi uređaji nisu blokirani ili ako se zavarivanjem mogu oštetiti;

3. kada postoji opasnost od izbijanja eksplozija uslijed smjesa zapaljivih plinova, para ili prašine sa zrakom, zatim nedovoljno očišćenih spremnika, posuda, instalacija i drugih dijelova postrojenja u kojima su se nalazile tvari što mogu stvarati eksplozivne smjese ili su opasne zbog požara i eksplozije;
 4. kad se zavarivanje treba vršiti na prostoru u blizini uskladištenih velikih količina lakozapaljivih ili eksplozivnih tvari ili drugih gorivih materijala, a time bi se direktno ugrozilo i izazvalo opasnost za imovinu većeg opsega.
- 12) Za sigurno izvođenje zavarivanja u smislu zaštite od požara i eksplozije neposredno odgovaraju izvođač i rukovoditelj radova te ovlaštene osobe tvrtke na čijem se objektu / lokaciji izvodi zavarivanje;
 - 13) **Zavarivanje mogu izvoditi radnici koji su stručno osposobljeni za rukovanje** i upotrebu opreme za zavarivanje i upoznati s propisanim mjerama zaštite od požara koje treba poduzeti prilikom zavarivanja;
 - 14) Zavarivanje se mora izvoditi pod nadzorom rukovoditelja radova na mjestu, i to na način i u vrijeme koje je u odobrenju određeno za zavarivanje;
 - 15) Rukovoditelj radova nakon dobivanja odobrenja za zavarivanje, dužan je provjeriti poduzete mjere zaštite od požara i eksplozija na mjestu predviđenom za zavarivanje, kao i utvrditi da li je isključena mogućnost izazivanja požara ili eksplozija u susjednim prostorijama i prostorima, posebno ispod, iznad ili s bočnih strana od mjesta zavarivanja. U tom cilju rukovoditelj radova treba poduzeti mjere za otklanjanje eventualnih nedostataka prije početka radova (uklanjanje zapaljivog materijala, zatvaranje svih otvora, stavljanje zaštitnih elemenata sa svih strana na mjestu zavarivanja, utvrđivanje preostale koncentracije zapaljivih plinova, para ili prašine, postavljanje vatrogasnog dežurstva te dr.);
 - 16) Nakon završetka zavarivanja rukovoditelj radova provjerava da li su izvršeni radovi stvorili potencijalnu opasnost za nastajanje požara;
 - 17) Radnici koji izvode zavarivanje mogu zavarivati samo na onim mjestima, na način i u vrijeme kako je to u odobrenju određeno;
 - 18) Poslije obavljenog zavarivanja vrši se primopredaja, u kojoj sudjeluju rukovoditelj radova i ovlaštena osoba tvrtke na čijem je objektu ili prostoru izvođeno zavarivanje;
 - 19) Primopredaja iz prethodnog stavka vrši se zapisnički odnosno potpisivanjem na mjestu za konačnu provjeru izvršenih radova u odobrenju za zavarivanje;
 - 20) Ako se utvrdi da nakon izvedenog zavarivanja postoji opasnost od nastajanja požara, odgovorne osobe dužne su poduzeti odgovarajuće mjere da se ta opasnost ukloni odnosno drži pod nadzorom (npr. osigurava se nazočnost – dežurstvo vatrogasaca na mjestu zavarivanja);
 - 21) Započeto zavarivanje obustavit će ovlaštene osobe u slučajevima kada se izmijene uvjeti rada u smislu zaštite od požara ili eksplozije ili sam karakter zavarivanja;
 - 22) Zavarivanje se može nastaviti kada se poduzmu potrebne mjere zaštite od požara ili eksplozije te dopuni i ponovno ovjeri odobrenje za zavarivanje;
 - 23) Ukoliko se uvjeti rada ili karakter zavarivanja bitno izmijene, mora se zatražiti novo odobrenje za zavarivanje / Dozvola;
 - 24) Na privremenim mjestima za zavarivanje mogu se držati najviše po dvije boce kisika i dvije boce acetilena (radne i rezervne).

4.26 Ručno prenošenje tereta

- 1) Ručno prenošenje tereta - svaki fizički rad koji uključuje dizanje, prenošenje, spuštanje, guranje, vučenje ili nošenje tereta ljudskom snagom i druge slične radnje (npr. podupiranje, držanje);
- 2) Izvođač je obavezan, zamijeniti ručnu manipulaciju teretom prikladnim tehničkim uređajima i pomagalicama (tzv. uklanjanje rizika),

- 3) Izvođač je obavezan odrediti i poduzeti organizacijske i tehničke mjere te osigurati primjerenu organizaciju rada, kako bi se smanjilo opterećenje leđa te rizik od oštećenje kralježnice koji je s tim povezan, ako ručno prenošenje tereta neizbježno,
- 4) Izvođač je obavezan konzultirati se s osobama na radu i njihovim predstavnicima o svim mjerama vezanim za sigurnost i zaštitu zdravlja,
- 5) Izvođač je obavezan kod raspodjele radnih zadataka za ručno prenošenje tereta, uzeti u obzir fizičke mogućnosti osoba na radu, njihovu dob i spol,
- 6) Izvođač je obavezan osigurati od strane ovlaštenog liječnika procjenu fizičkih mogućnosti osoba kojima želi povjeriti ručno prenošenje tereta,
- 7) Izvođač unutarnjim nadzorom provjerava tehničke i organizacijske mjere te je u slučaju potrebe obavezan poduzeti mjere za poboljšanje stanja.

4.27 Sigurnost pri radu s električnom energijom

- 1) Električnu opremu koja se koristi na metalnim strukturama (npr. spremnicima) gdje se može pojaviti „strani“ električni potencijal potrebno je opskrbljivati električnom energijom kroz izolacijski transformator, kako bi se izbjegla opasnost od strujnog udara.
- 2) Za ostala pravila vezana za sigurnost pri radu s električnom energijom potrebno je konzultirati važeće propise.
- 3) Svi radovi moraju se izvoditi sukladno važećim propisima i izdanom Dozvolom za rad.

4.28 Cjevovodi

- 1) Radnicima izvođača nije dozvoljeno samostalno izvoditi radove na cjevovodima ukoliko nisu dobili jasnu uputu/oznaku i potvrdu vlasnika lokacije/opreme kako se može pristupiti izvođenju radova na siguran način.
- 2) Bez jasne upute, oznake i odobrenja radovi na cjevovodu nisu dozvoljeni.

4.29 Otvaranje procesne opreme i cjevovoda

- 1) Tijekom otvaranja procesne opreme i cjevovoda (općenito „line breaking“) koji sadržavaju ili su sadržavali bilo kakve opasne materijale (tekućine ili plinove), potrebno je poduzeti primjerene mjere zaštite kako bi se izbjegao ili umanjio rizik pojave incidenata u procesu.
- 2) Prije čišćenja i otvaranja procesne opreme i cjevovoda, potrebno je provesti procjenu rizika (npr. Analizu sigurnosti posla) kako bi se definiralo na koji način će sustav/oprema biti osigurani radi održavanja.
- 3) Postupak smanjenja tlaka, pražnjenja i rukovanja opasnim materijalom mora biti određen, s definicijom uloga i odgovornosti.
- 4) Plan izolacije izvora energije zadržane u procesnim posudama, cjevovodima i sl. (plan zaključavanja i označavanja, LOTO) treba biti pripremljen/osiguran.
- 5) Prije otvaranja potrebno je potvrditi je li sustav siguran za otvaranje i da je rad na sustavu siguran.
- 6) Izvođač radova ne smije dozvoliti ni započeti izvođenje radova ukoliko rizici nisu procijenjeni i mjere zaštite radnika utvrđene i provedene.
- 7) Radnici uključeni u prikupljanje i odlaganje opasnih materijala moraju nositi odgovarajuću OZO primjerenu za taj posao.

- 8) Opasne materijale prikupljene tijekom otvaranja sustava/opreme potrebno je odgovarajuće zbrinuti na siguran način.

4.30 Provjera mehaničkog integriteta procesne opreme (tlačna proba)

- 1) Svaka provjera integriteta mora biti planirana i provedena na način koji umanjuje nepotrebno izlaganje proceduralnim opasnostima.
- 2) Plan tlačne proba temelji se na podacima o opremi, maksimalnim dopuštenim radnim i ispitnim tlakovima, rezultatima prethodnih tlačnih proba, prethodnih mjerenja debljine stijene procesne opreme tamo gdje je to primjereno i ostalih relevantnih tehničkih podataka koji moraju biti poznati i provjereni kako bi se ZZSO rizici ovog ispitivanja sveli na minimum.
- 3) Potrebno je provesti primjerenu analizu rizika (npr. Analizu sigurnosti posla) kako bi se identificiralo i ublažilo uočene i stvarne opasnosti za okoliš i opasnosti u radu.
- 4) Potrebno je pripremiti pisani plan ispitivanja prije provođenja tlačnih proba, uključujući postupke i kontrole vezane uz sigurnost.
- 5) Radnici koje sudjeluje u provođenju tlačnih proba mora posjedovati i koristiti ovlaštenje „Zaustavljanje rada“ kada god se primijete opasni uvjeti ili potencijalno opasni uvjeti.
- 6) Znakove, barikade ili druge zaštitne barijere potrebno je postaviti na takav način i na takvoj udaljenosti koji su primjereni za označavanje sigurnosne zone, kako bi se zaštitilo radnike od neočekivanog oslobađanja tlaka ili kvara opreme.
- 7) Instalacije uređaja moraju označavati granice zone isključenja.
- 8) Neovlašteni radnici ne smiju ulaziti u ispitno područje.
- 9) Radnici na lokaciji na koje se ispitivanje odnosi treba biti obaviješteno o planiranom ispitivanju.
- 10) Oprema i materijali moraju biti tako raspoređeni da pružaju neometan pristup/izlazak tijekom ispitivanja te u slučaju izvanredne situacije.
- 11) Tijekom svih faza ispitivanja, potrebno je koristiti pouzdane prijevozne i komunikacijske sustave.

4.31 Izvođenje radova na prirubnicama

- 1) S obzirom na povećani rizik za radnike prilikom izvođenja radova s udarnim alatom (čekić, udarni ključevi, različite vrste ključeva za odvijanje i zatezanje te dr) preporuča se korištenje sigurnosnog alata koji udaljuje radnika iz opasnog područja.
- 2) Radove je potrebno izvoditi sukladno Uputi za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova montaže i demontaže prirubnica (Prilog 11)

4.32 Poslovi visokotlačnog čišćenja

- 1) Radove je potrebno izvoditi sukladno Uputi za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja (Prilog 12)

4.33 Sigurnost na cesti

- 1) Sljedeći zahtjevi primjenjuju se kao minimalni zahtjevi za sva vozila čije je korištenje dozvoljeno na lokacijama INA Grupe:
 - Vozilo mora odgovarati svrsi te ga je potrebno održavati u sigurnom radnom stanju;

- Broj putnika ne smije prelaziti specifikaciju proizvođača za vozilo;
 - Teret mora biti osiguran i ne smije prelaziti specifikaciju proizvođača i ograničenja propisana važećim propisom za vozilo;
- 2) Sigurnosni pojasevi moraju biti instalirani.
 - 3) Sljedeći zahtjevi primjenjuju se kao minimalni zahtjevi za sve radnike koji su ovlašteni za vožnju:
 - Vozači moraju posjedovati valjanu vozačku dozvolu i biti zdravstveno sposobni za upravljanje vozilom;
 - Vozači moraju biti primjereno odmorni i na oprezu;
 - Svi putnici moraju imati zavezane sigurnosne pojaseve dok je vozilo u pokretu;
 - Vozači ne smiju biti pod utjecajem alkohola ili droge, ili bilo koje druge supstance ili lijeka koji bi mogao utjecati na njihovu sposobnost vožnje;
 - Vozači ne smiju koristiti komunikacijske uređaje koji se drže u ruci, niti obavljati pozive za vrijeme vožnje. Preporuča se zaustavljanje vozila umjesto korištenja kompleta za razgovor bez uporabe ruku za vrijeme vožnje.
 - 4) Klasifikaciju i prijevoz opasnih tvari (HAZMAT) potrebno je izvršiti uz potpuno poštivanje međunarodnih standarda (tj. ADR, RID, ADN), važećih odredbi važećih propisa i internih dokumenata.

4.34 Organizacija zaštite zdravlja i sigurnosti na radu za strane državljane koji izvode radove na lokacijama društava INA Grupe

- 1) U slučaju kada glavni izvođač upućuje na ograničeno vrijeme stranog državljanina na radu **isti je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu;**
- 2) Ugovoreni izvođač registriran u državi koja nije država članica EGP-a obavezan je tijekom obavljanja radova u pojedinom društvu INA Grupe koje posluje u državi koja je članica EGP-a organizirati i provoditi zaštitu na radu u skladu s mjerodavnim pravom;

4.34.1 Procjena rizika za poslove koje strani radnici obavljaju na mjestima rada

- 1) Ugovoreni izvođač obavezan je procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika;
- 2) **Stranim ugovorenim izvođačima** koji ostvaruju poslovni nastan u drugoj državi članici EGP-a, **priznaje se procjena rizika** koja je u skladu s propisima zemlje iz koje strani izvođač dolazi, ako procjena rizika odgovara rizicima pri obavljanju poslova na mjestima rada;
- 3) Procjena rizika mora biti dostupna na jeziku i pismu države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe te za strane državljane dostupna na jeziku koji razumiju.

4.34.2 Obavljanje poslova zaštite na radu

- 1) Izvođač je obavezan obavljati poslove zaštite na radu u skladu s odredbama mjerodavnog prava;
- 2) Stranim izvođačima koji ostvaruju poslovni nastan u drugoj državi članici EGP-a, priznat će se ispunjavanje odredbi vezanih za obavljanje poslova osobe zadužene za zaštitu na radu propisanih mjerodavnim pravom, ako su iste proveli u skladu s propisima zemlje iz koje strani izvođač dolazi;
- 3) Strani izvođač može dodatno ugovoriti obavljanje poslova zaštite na radu s ovlaštenom fizičkom ili pravnom osobom za obavljanje poslova zaštite na radu u zemlji u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe.

4.34.3 Osposobljavanje za rad na siguran način za poslove koje radnik obavlja

- 1) Strani državljani moraju biti osposobljeni za rad na siguran način;
- 2) Strani izvođač dužan je radnika prije početka rada obavijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu na sigurnost i zdravlje radnika i osposobiti ga za rad na siguran način;
- 3) Osposobljavanje radnika za rad na siguran način provodi se u skladu s odredbama mjerodavnog prava;
- 4) Strani državljani iz država članica EGP-a, koji su osposobljeni za rad na siguran način prema propisima zemlje iz koje dolaze i za to posjeduju dokaz, ne moraju se ponovno osposobljavati za rad na siguran način za rad u društvu INA Grupe, ali je potrebno **provesti provjeru osposobljenosti (praktični dio) na mjestu rada u istoj državi;**
- 5) Praktičnu provjeru osposobljenosti provodi osoba određena za obavljanje poslova zaštite na radu ili strani izvođač za svoje radnike pri čemu se sastavlja zaspisnik o ocjeni osposobljenosti;
- 6) Strani državljani koji nisu osposobljeni za rad na siguran način mogu raditi pod nadzorom radnika koji je osposobljen za rad na siguran načina za poslove koje radnici obavljaju, ali takav način rada može trajati do 60 dana ukoliko nije strože definirano mjerodavnim pravom;
- 7) Svi dokumenti moraju biti izdani na jeziku i pismu države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe ili ako su izdani na drugom jeziku, moraju biti prevedeni na jezik i pismo države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe kod ovlaštenog sudskog tumača;

4.34.4 Uređenje mjesta rada u skladu s pravilima zaštite na radu

- 1) Mjesta rada moraju biti uređena u skladu s osnovnim, posebnim i priznatim pravilima zaštite na radu;
- 2) Mjesto rada je svako mjesto na kojem radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za ugovorenog izvođača, kao i svaki prostor, odnosno prostor koji ugovoreni izvođač koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom;
- 3) Ugovoreni izvođač je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove i upute za rad na vidljivom mjestu na jeziku i pismu koje strani državljanin razumije;
- 4) Ugovoreni izvođač obavezan je na mjestima rada ispitivati radni okoliš – fizikalne, kemijske i biološke čimbenike radnog okoliša u skladu s odredbama mjerodavnog zakonodavstva;
- 5) Vezano za ispitivanje radnog okoliša priznaju se isprave/dokumenti izdani u državi u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe od strane ovlaštenih osoba za zaštitu na radu;

4.34.5 Ispunjavanje posebnih uvjeta za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada

- 1) Strani državljani, koji obavljaju poslove s posebnim uvjetima rada (PUR) moraju ispunjavati i posebne uvjete glede dobi života, spola, stručnih sposobnosti, zdravstvenoga, tjelesnog i psihičkog stanja za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada za što moraju imati odgovarajuću dokumentaciju;
- 2) Kao dokaz da su strani državljani stručno osposobljeni, priznat će se dokumentacija važeća u državi članici EGP – a ili dokumentacija izdana u državi u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe;
- 3) Za poslove za koje je pod stručnom osposobljenošću propisana stručna sprema odgovarajućeg stupnja obrazovanja, dokazivanje se za strane državljane mora provesti u skladu s posebnim propisima mjerodavnog prava o priznavanju inozemnih kvalifikacija;

- 4) Način utvrđivanja zdravstvene sposobnosti, rokovi u kojima se mora ponoviti utvrđivanje zdravstvene sposobnosti, sadržaj i način izdavanja uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti te druga pitanja važna za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika provodi se sukladno mjerodavnom pravu;
- 5) Kao dokazi da strani državljanin ispunjava uvjet zdravstvene sposobnosti, priznat će se dokazi (liječničke svjedodžbe, uvjerenja i sl.) o zdravstvenoj sposobnosti izdani u državi članici EGP-a, uz uvjet da je u istima naznačeno koje poslove s posebnim uvjetima rada radnik smije obavljati (npr. rad na visini, ručno prenošenje tereta, vozač i sl.), ili će se priznati odgovarajuće isprave izdane u državi u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe;
- 6) Isprave moraju biti izdane na jeziku i pismu države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe ili prevedene na jezik i pismo države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe.

4.34.6 Pregledi, održavanje i ispitivanje radne opreme

- 1) Radna oprema koju koriste strani državljani moraju biti pregledavana, održavana i ispitivana te u ispravnom stanju;
- 2) Ugovoreni **izvođač je obvezan**, u skladu s mjerodavnim pravom, pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno **ispitivanje radne opreme** koja se koristi, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika;
- 3) Radnu opremu čine strojevi i uređaji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati te skele i druga sredstva za povremeni rad na visini;
- 4) Za radnu opremu za koju postoji obveza pregleda i ispitivanja prema odredbama mjerodavnog prava stranim izvođačima priznat će se odgovarajuće isprave o pregledu i ispitivanju radne opreme, važeće u državi članici EGP-a ili odgovarajuće isprave izdane u u zemlji u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe od strane ovlaštenih osoba za zaštitu na radu.;
- 5) Radna oprema koja je rastavljena te ponovno sastavljena u zemlji u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe (npr. dizalica sastavljena na gradilištu) mora biti pregledana i ispitana u zemlji u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe od strane ovlaštene osobe za zaštitu na radu.

4.34.7 Dostupnost radniku procjene rizika, zapisnika, obavijesti, uputa i sl.

- 1) Ugovoreni izvođač obvezan je osigurati da radniku budu dostupni:
 - procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju,
 - upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju,
 - pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način (praktični dio),
 - pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada,
 - zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša,na jeziku koji radnik razumije.
- 2) Dokumentacija (procjena rizika, dokazi, zapisnici, zahtjevani certifikati itd.) mora biti dostupna na lokaciji izvođenja radova u bilo kojem trenutku na jeziku i pismu države u kojoj posluje pojedino društvo INA Grupe;

4.34.8 Zdravstvena zaštita na radu (usluge medicine rada)

- 1) Ugovoreni izvođač obavezan je osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu,
- 2) Stranim izvođačima koji ostvaruju poslovni nastan u drugoj državi članici EGP-a, priznat će se ispunjavanje navedenih odredbi mjerodavnog prava, ako su iste proveli u skladu s propisima zemlje članice EEG – a (Istočnoeuropska regionalna skupina) iz koje strani izvođač dolazi.

4.34.9 Pružanje prve pomoći

- 1) Na svakom radilištu i u radnim prostorijama ugovoreni izvođač je obavezan (osim ukoliko nije stroži zahtjev mjerodavnog prava):
 - **Organizirati i osigurati pružanje prve pomoći** radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći,
 - Na svakom radilištu i u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 50 radnika, najmanje jedan radnik, te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika, mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu:
- 2) Broj osposobljenih i imenovanih radnika za pružanje prve pomoći mora odgovarati broju lokacija izvođača, smjenskom radu te drugim organizacijskim okolnostima kod ugovorenog izvođača;
- 3) **Radnicima** osposobljenim za pružanje prve pomoći izvođač je dužan uručiti **pisanu odluku o imenovanju za pružanje prve pomoći** te obavijestiti sve ostale radnike o radnicima koji su osposobljeni i imenovani za pružanje prve pomoći;
- 4) Osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koja uvijek mora biti dostupna, označena i zaštićeni od neovlaštenog korištenja;
- 5) Stranim izvođačima koji ostvaruju poslovni nastan u drugoj državi članici EGP-a, priznaje se osposobljavanje za pružanje prve pomoći i s tim u vezi izdane isprave, važeće u zemlji iz koje izvođač dolazi;
- 6) Kada strani izvođač obavlja poslove na mjestima rada gdje su prisutni i drugi izvođači (domaći ili strani), **pružanje prve pomoći mogu zajedno organizirati** (npr. na gradilištu);
- 7) Vezano za zaštitu od požara te evakuaciju i spašavanje, ugovoreni izvođač je obavezan broj radnika, njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, utvrditi i osigurati u skladu s odredbama mjerodavnog prava koje uređuju zaštitu od požara i spašavanje, ovisno o naravi procesa rada, veličini izvođača te ukupnom broju radnika, i odredbama koje su u nadležnosti odgovarajućeg državnog tijela;
- 8) Stranim izvođačima koji ostvaruju poslovni nastan u drugoj državi članici EGP-a, priznaje se osposobljavanje za evakuaciju i spašavanje i s tim u vezi izdane isprave, važeće u zemlji iz koje izvođač dolazi.

4.35 Nadzori i sankcije s aspekta ZZSO

- 1) Uz kontinuiranu komunikaciju na lokaciji između predstavnika radilišta i Izvođača, provodi se nadzor izvođenja radova s aspekta ZZSO;
- 2) Sve aktivnosti na radilištu moraju se redovito nadzirati:
 - od nadležne organizacijske jedinice/osobe zadužene za ZZSO i izdavatelja Dozvole za rad;
 - stručnjaka ZNR/ZOP;
 - od strane odgovornih osoba Izvođača.
- 3) Odgovorne osobe izvođača dužni su provoditi nadzor s obzirom na visinu rizika, kako slijedi:

Stupanj rizika radova koji su ugovoreni	Minimalna učestalost nadzora stručnjaka ZZSO izvođača radova
Radovi niskog stupnja rizika	Po potrebi
Radovi srednjeg stupnja rizika	1x tjedno
Radovi visokog stupnja rizika	1x dnevno
Kompleksni radovi visokog stupnja rizika	kontinuirani nadzor

- 4) Izvođač je dužan imenovati osobu za nadzor koja će kontinuirano nadgledati poštivanje pravila ZZSO;
- 5) Osoba koja je uočila kršenje pravila ZZSO dužna je odmah usmeno upozoriti izvođača na mjestu rada i zatražiti trenutno otklanjanje nepravilnosti. U slučaju ne postupanja po usmenom upozorenju obavještava se nadležna organizacijska jedinica/osoba zadužena za ZZSO. U slučaju nesukladnosti utvrđenih tijekom nadzora, mogu se izreći slijedeće kazne/sankcije:
 - Zaustavljanje rada / radova
 - Ukidanje Dozvole za rad
 - Ponovna edukacija iz područja ZZSO
 - Pismeno upozorenje
 - Udaljavanje s lokacije
 - Novčano kažnjavanje (*Prilog 4*)
- 6) Plaćanjem kazne (i) izvođač neće biti izuzet od daljnjih sankcija zbog kršenja sporazuma, i/ili od ozbiljnijih pravnih posljedica utvrđenih važećim propisima;
- 7) Ako osoba/tim za nadzor više puta utvrditi činjenice za izricanje kazne na lokaciji provođenja nadzora, kazna može biti više puta izrečena;
- 8) U slučaju da postoji više nedostataka (kaznenih činjenica) istovremeno na lokaciji, kazna se izriče za svaki nedostatak, jedna po jedna;
- 9) Utvrđene nesukladnosti tijekom nadzora moraju biti uklonjene od strane izvođača/ podizvođača u dogovorenom roku, bez obzira na izricanje kazne.
- 10) Ako izvođač radova uvede u obavljanje naručenih poslova drugog/novog podizvođača bez prethodne pisane suglasnosti Naručitelja, sukladno ugovorenim Ugovorom/Narudžbenicom/Dispozicijom, Izvršitelj će biti obvezan platiti Naručitelju ugovornu kaznu u visini 10% od vrijednosti Ugovora/Narudžbenice/Dispozicije.

4.36 Primopredaja izvršenih radova s aspekta ZZSO

- 1) Radovi su završeni kada je radilište pregledano od strane predstavnika mjesta izvođenja radova i predstavnika Izvođača koji utvrđuju da su:
 - radovi završeni,
 - mjesto izvođenja radova očišćeno,
 - nepotrebni materijal i oprema uklonjeni, otpad selektran i odvezen prema obvezama u ugovoru,
- 2) Zaključuje se Dozvola za rad i potpisuje Zapisnik o primopredaji izvršenih radova.

5 MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI I ZAŠTITE OKOLIŠA KOD IZVOĐENJA RUDARSKIH RADOVA U BUŠOTINAMA ZA POTREBE ISTRAŽIVANJA I PROIZVODNJE NAFTE I PLINA

5.1 Opći dio

- 1) Prikaz tehničkih rješenja mjera održivog razvoja i zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša (ZZSO) za radove u bušotini, bilo da se radi o izradi nove bušotine ili o tzv. remontnim radovima, uključujući tekuće održavanje bušotinske opreme, hidro-dinamička mjerenja u bušotinama, kapitalne remonte sloja, radove na stimulaciji ležišta ugljikovodika i frakturiranje, utemeljen je na specifičnom i detaljnom tehničko-tehnološkom opisu rudarskih radova u bušotini, utvrđivanju rizika operacija koje se izvode, specifičnostima lokacije na kojoj se radovi obavljaju, na pravilima zaštite na radu, zaštite okoliša i zaštite od požara definiranim važećim propisima iz navedenih područja;
- 2) Nadzornik rudarskih radova u bušotini je službeni predstavnik naručitelja imenovan po odgovornoj osobi kompanije. Nadzornik je ovlašten i odgovoran za kontinuirani tehnološko-financijski nadzor izvođenja rudarskih radova, nadzor primjene mjera zaštite propisanih u projektnoj dokumentaciji kompanije;
- 3) Mjere tehničke zaštite prilikom izgradnje bušotina moraju biti u skladu s mjerama propisanim u rudarskom projektu za svako bušaće postrojenje;
- 4) Ako se koriste opasne tvari koje mogu prouzročiti štetu okolišu i/ili ugroziti život i zdravlje ljudi, rukovanje tim tvarima mora se odvijati u zatvorenom procesu i takve tvari držati i odlagati u skladu s važećim propisima na siguran način kako ne bi došlo do opasnosti i šteta u okolišu;
- 5) U deponij nabušenog materijala na lokaciji nije dozvoljeno odlaganje ugljikovodika, ulja i krutog otpadnog materijala;
- 6) U isplačnoj jami i prostoru za privremeni prihvrat solidifikata obavezno je postaviti PHD foliju.

5.2 Opis mogućih značajnijih utjecaja na okoliš

- 1) Buka koja se javlja tijekom izvođenja radova može imati negativan utjecaj na faunu u vidu njihova izbjegavanja tih područja i potencijalnih migracija;
- 2) Prije početka radova potrebno je utvrditi postoje li ugrožene vrste koje stalno ili povremeno obitavaju na području radova te stalno pratiti kretanje tih životinjskih vrsta kako ne bi došlo do štetnog utjecaja na faunu;
- 3) Za svaku operaciju treba definirati opasne i štetne tvari koje mogu prouzročiti štetu okolišu i/ili ugroziti život i zdravlje ljudi. Rukovanje tim tvarima mora se odvijati u zatvorenom procesu i na siguran način kako ne bi došlo do opasnosti i šteta u okolišu;
- 4) Prije odbacivanja otpadni materijal se mora razvrstati na korisne komponente i prema svojstvu opasnosti – na neopasni i opasni otpad ovisno o tome sadrži li opasne tvari ili ne;
- 5) Nadzornik rudarskih radova nadzirat će provođenje zaštite okoliša od strane Izvođača sukladno navedenim dokumentima, te će po završetku radova obavijestiti odgovornu osobu lokacije o mogućim nepravilnostima prije preuzimanja bušotine od Izvođača;
- 6) O svim aktivnostima Izvođač mora voditi dokumentaciju propisanu odredbama zakona iz područja zaštite okoliša, voda i postupanja s otpadom.

6 SPECIFIČNOSTI VEZANE ZA RAFINERIJE

- 1) Samo osobe koje imaju važeću ID karticu mogu ući na rafinerijske lokacije. To uključuje posjetitelje i osoblje koje dostavlja materijal na gradilište;
- 2) Za Izvođače ID kartice ishoduje osoba za nadzor radova, a po završetku ugovorenih radova obaveza je vraćanja ID kartica. ID kartice moraju se uvijek nositi i pokazati kada se to zahtijeva. ID Karticu koristi samo osoba na koju je izdana i svaka zloupotreba je kažnjiva;
- 3) Ulazak vozila izvođača moguć je samo uz izdanu Dozvolu za ulaz vozila;
- 4) Sva oprema i sredstva Izvođača koja se unose i iznose moraju biti evidentirana i prijavljena zaštitaru;
- 5) Nepoštivanje sigurnosnih pravila dovodi do disciplinskih postupaka i primjene mjera, što uključuje i zabranu ulaska i izvođenja radova na lokaciji;
- 6) Na svim prometnicama u zonama opasnosti zabranjeno je parkiranje i ostavljanje vozila bez nazočnosti vozača;
- 7) Poštujte prometne znakove, znakove sigurnosti i ograničenja brzine;
- 8) Samo stručna osoba koja posjeduje valjanu vozačku dozvolu za vozilo/ stroj može istim upravljati/ rukovati;
- 9) Ukoliko se na cestama obavljaju radovi, Izvođač je dužan postaviti propisane prometne znakove obavijesti;
- 10) Ukoliko se izvode radovi kod kojih postoji mogućnost iskrenja te postoji opasnost od zapaljenja i požara, izvođači koji izvode takve radove dužni su imati negoriva platna;
- 11) U slučaju oglašavanja sirene za uzbunjivanje, kad je potrebno provesti evakuaciju, slijedite upute odgovornih osoba i oznaka za evakuaciju. Voditelji evakuacije će vas uputiti u pratnji osobe s mjesta događaja na zbornu mjesto. Pravila ponašanja kod evakuacije sastavni dio su edukacije specifične za radilište prije početka izvođenja radova.

7 SPECIFIČNOSTI VEZANE ZA PRIJEVOZNIKE

- 1) Cilj je upravljanje ključnim pokazateljima izvršenja usluge ugovornih cestovnih, željezničkih i vodenih prijevoznika kako bi se postiglo zadovoljstvo kupaca kroz pravovremenu isporuku proizvoda u traženoj kvaliteti i količini uz očuvanje zaštite zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša.
- 2) **Prijevoznik u cestovnom prometu** dužan je uspostaviti, održavati i razvijati sustav zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša u cilju izbjegavanja, prepoznavanja i upravljanja rizicima, *Prilog 7*. Cilj je osigurati prijevoznike koji će kroz poštivanje pravila i zahtjeva vezanih za sigurnost i zdravlje, biti prepoznatljivi u prijevozu:
 - Očekujemo da će izvođači u cestovnom prometu poslovati u skladu sa zakonima i propisima;
 - Očekujemo da su vozači kompetentni i da posjeduju sve potrebne dozvole za obavljanje prijevoza;
 - Očekujemo da će sva vozila dobavljača cestovnog prijevoza zadovoljiti minimalne zahtjeve, uključujući korištenje sigurnosnih pojaseva, obuku i kompetentnost vozača i kompetentnost, te zadovoljiti prihvatljiv standard za opremom i održavanjem;
 - Očekujemo da izvođači cestovnog prijevoza prijave i istraže incidente, uključujući ozljede, prometne nesreće i izlivanje do kojih dolazi tijekom prijevoza;
 - Očekujemo da naši izvođači cestovnog prijevoza imaju plan intervencije u hitnim situacijama;
 - Očekujemo da naši izvođači cestovnog prijevoza imaju politiku o zabrani konzumiranja alkohola i drugih opojnih sredstava i zlouporabi istih;

- Očekujemo da ćemo moći provoditi audite primjene pravila i nadzore nad opremom;
 - Očekujemo da će i podugovaratelji poštivati ista pravila.
- 3) **Prijevoznik u željezničkom prometu** koji prevozi opasni teret na lokacijama INA Grupe dužan je poštivati ZZSO zahtjeve iz *Prilog 8*.
- 4) **Prijevoznik koji prevozi opasni teret unutarnjim vodama** na lokacijama INA Grupe, dužan je poštivati ZZSO zahtjeve iz *Priloga 9*.

8 POJMOVI I KRATICE

<i>Pojmovi i kratice</i>	<i>Opis</i>
ZZSO	Održivi razvoj i zaštita zdravlja, sigurnosti i okoliša
Incident iz područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša	Neplanirani događaj ili niz događaja koji je rezultirao, ili je mogao rezultirati ozljedom, oboljenjem ili štetom (gubitkom) imovine, štetom po okoliš ili štetom po ugled kompanije.
Korištenje kemikalija	Korištenje je potrošnja, skladištenje, obrada ili bilo kakvo drugo rukovanje kemikalijama za vlastite potrebe i potrebe obavljanja djelatnosti.
Kvalifikacija	Procjenjivanje sposobnosti ponuditelja na temelju postojanja relevantnih ZZSO certifikata (npr. ISO 9001, ISO, 14001, ISO 45001 i SCC ** i uspješnog kvalifikacijskog audita ovisno o stupnju rizika) koji dokazuju sukladnost s ZZSO zahtjevima.
PEX-odgovorna osoba	Glavni nosilac znanja za protueksplozijsku zaštitu
Piktogram opasnosti	Grafički znak kojim su označene tvari i smjese sukladno zakonskim propisima zemlje u kojem društvo INA Grupe posluje (npr. Uredba (EZ) br. 1272/2008 (CLP), globalni harmonizirani sustav (GHS), ADR)
Plan izvođenja radova	Plan izvođenja radova mora biti u skladu sa propisima i sadrži općenite informacije iz ZZSO koje su specifične za lokaciju i područje, opis postupaka u slučaju hitnosti, popis uloga i odgovornosti, a izvođač ga dostavlja najkasnije u fazi predmobilizacije.
Preliminarna procjena rizika	Vlasnik radilišta izrađuje prethodnu procjenu rizika te je dostavlja u natječajnoj dokumentaciji. Potencijalni izvođač koristi izrađeni dokument kao podlogu za pripremu Plana ZZSO
Prijevoz opasnih tvari	Siguran prijevoz opasnih tvari u cestovnom, željezničkom ili drugom prometu na koji se primjenjuju odredbe Europskog sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih tvari (ADR), Pravilnik o međunarodnom prijevozu opasnih tvari (RID) i drugi zakonski propisi.
Radna oprema	-uređaji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati, -skele i druga sredstva za povremeni rad na visini

EGP	Europski gospodarski prostor
EEG	Istočnoeuropska regionalna skupina
Vlasnik radilišta	Osoba/organizacijska jedinica odgovorna za područje na kojem se izvode radovi.
Vlasnik ugovora	Osoba/organizacijska jedinica zadužena za definiranje, sklapanje i praćenje provedbe ugovora.
Kompleksni radovi	Kompleksni radovi: radovi (npr. cijeli projekti kao što je turn around.) koji traju dulje od 120 radnih dana i uključuju više od 2 izvođača istovremeno (uključujući sve izvođače i podizvođače; to obično znači radove kao što su konstrukcije, rušenja, čišćenje velikih spremnika, postavljanje instalacija, polaganje cjevovoda, seizmičko ispitivanje, bušenje nafte/plina itd.). Raspon kompleksnih radova može se proširiti lokalno ako su stroži uvjeti definirani lokalnim propisima ili na temelju lokalnog razmatranja opasnosti/rizika uključenog područja/aktivnosti.
Kritična podizanja	Kritično podizanje je podizanje koje: 1. prelazi 75 posto nazivnog kapaciteta dizalice ili kрана, ili 2. zahtijeva korištenje više od jedne dizalice ili kрана

9 PRILOZI

Prilog	Naziv priloga
Prilog 1	Temeljna pravila sigurnosti
Prilog 2	Mjere u slučaju nepoštivanja Temeljnih pravila sigurnosti
Prilog 3	Preuzimanje skele od strane izvođača
Prilog 4	Informacija izvođaču o nadzoru u području ZZSO i predviđenim kaznama
Prilog 5	Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti INA Grupe
Prilog 6	Politika korištenja osobne zaštitne opreme u INA Grupi
Prilog 7	ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u cestovnom prometu
Prilog 8	ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u željezničkom prometu
Prilog 9	ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u vodenom prometu
Prilog 10	Uputa za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova iskapanja i u iskopima
Prilog 11	Uputa za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova montaže i demontaže prirubnica
Prilog 12	Uputa za rad na siguran način prilikom izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja
Prilog 13	Zahtjev izvođača za uvođenje podizvođača radova

Temeljna pravila sigurnosti

Piktogram i kratak opis	Detaljan opis	Dužnosti
 <p>Koristite svu potrebnu OZO te radnu opremu prema namjeni</p>	<p>Siguran rad u opasnim uvjetima zahtijeva odgovarajuće upravljanje sigurnošću počevši od planiranja aktivnosti nakon čega slijede razne sigurnosne mjere. Krajnji cilj je držati radnike podalje od opasnosti. Ako to nije moguće, potrebno je koristiti odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu (OZO).</p> <p>Sva osobna zaštitna oprema ima namjenu da zaštiti naše zdravlje i konačno spasila naše živote (bez obzira je li to izravno ili neizravno). Prema tome, neizbježno je nošenje OZO kada je to potrebno na temelju Analize sigurnosti posla ili dozvole za rad.</p> <p>Osobna zaštitna oprema nazvana "oprema koja spašava života" kao što su sustavi za osobno zaustavljanje pada i osobna oprema za zaštitu disanja (osim maski za prašinu) smatraju se izravnim sredstvima za spašavanje života.</p>	<p>Kako bi se rad izveo na siguran način moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konstantno koristiti potrebnu OZO tamo gdje može doći do pada i gdje postoji opasnost od opasnih tvari • Razumjeti važnost upotrebe OZO koja spašava život; <ul style="list-style-type: none"> ✓ uvijek koristiti osobni sustav za zaštitu od pada ✓ uvijek koristim respiratornu zaštitnu opremu ukoliko mogu biti izložen opasnim tvarima ili opasnoj radnoj atmosferi • Provjeravati OZO prije upotrebe • Osigurati zaštitne alate i materijale za sprečavanje pada predmeta • Vezati se na 100% odobrenim sidrišnim točkama kada sam izvan zaštićenog područja • Uvijek reagirati i prijaviti ukoliko postoji kršenje pravila ili bilo kakva sumnja za sigurnost
 <p>Kontrolirajte atmosferu i slijedite dozvolu za rad</p>	<p>Na svim našim tehnološkim lokacijama - koje se smatraju opasnim područjima - kao i tijekom nekih specijalnih radova na svim radnim područjima, atmosfera se mora kontinuirano pratiti kako bi se spriječile eksplozije i / ili se osiguralo da ja i ostali ljudi na mjestu rada mogu sigurno disati.</p> <p>Za posebne radove kao što je ulazak u zatvoreni prostor i vruće radove, početno ispitivanje plina</p>	<p>Kako bi se rad izveo na siguran način moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zatražiti dozvolu za rad kada je potrebna • Ja i cijeli moj tim mora razumjeti i primjenjivati dozvolu za rad • Nikome ne smijem dopustiti početak rada prije potvrde da su opasnosti pod kontrolom i da je sigurno započeti s radom • Biti ovlašten za izvođenje radova • Konstantno koristiti osobni detektor za ispitivanje radne atmosfere i uvažavati znakove koje detektor signalizira • Zaustaviti radove i pokrenuti zahtjev za novu dozvolu za rad u slučaju da se promjene uvjeti

Temeljna pravila sigurnosti

	<p>je uvijek obvezno, a potrebno je i kontinuirano ispitivanje.</p> <p>Dozvola za rad više je od potpisa odgovorne osobe koja potpisuje obrazac: zahtjeva i sadrži odobrenje za početak, nastavak ili predaju radnih zadataka. Izdavalatelj dozvole potvrđuje da je sigurno započeti rad, sigurnosne mjere su primijenjene i djelotvorne, a zadatak se može izvršiti kako je planirano. Nadalje, opisuje s kojim ćemo se pasnostima vjerojatno susresti tijekom rada i kako se te opasnosti moraju kontrolirati kako bismo bili sigurni.</p> <p>Dozvola za rad, primjerice, uvijek se mora dobiti prije početka aktivnosti i primjenjivati tijekom cijelog tijeka radova, međutim ne ograničava se samo na HSE kritične radove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uvijek reagirati i prijaviti ukoliko postoji kršenje pravila ili bilo kakva sumnja za sigurnost
 <p>Izolirajte izvore opasnih energija i provodite sigurnosne provjere</p>	<p>Izolacija energije odvaja i čuva ljude od opasnosti različitih izvora koji mogu postojati na bilo kojem radilištu, kao što su: električna energija, oprema pod tlakom i energijom ili čak opasni materijali i izvori paljenja. Svaka pohranjena energija (npr. hidraulička ili pneumatska energija) također mora biti blokirana i / ili ispražnjena.</p> <p>Izolacija energije također pruža zaštitu od potencijalnih izvora energije, npr. ventili za određivanje položaja kako bi se spriječili neželjeni protok materijala. U tu svrhu potrebno je upotrijebiti sigurnosne znakove i sigurnosnu kritičnu opremu (kao što su izolacijski uređaji /</p>	<p>Da bi se spriječile veće nesreće i bilo kakva opasnost od požara ili eksplozije, ja moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificirati sve izvore energije i pokretanja • Potvrditi da su opasni materijali i izvori energije izolirani, blokirani i pravilno označeni • Provjeriti da nema energije, provjeriti postoji li zaostala ili pohranjena energija, • Razumjeti i koristiti sigurnosnu opremu i procedure koje se odnose na taj radni zadatak • Raditi samo u potpornjima osiguranim iskopima • Konzimirati cigarete na dopuštenom i označenom prostoru za pušenje • Prije početka vrućih radova u tehnološkim područjima (Ex. Zone): <ul style="list-style-type: none"> - Potvrditi da su opasni i zapaljivi materijali izmješteni ili izolirani - Potvrditi da je izvršeno ispitivanje radne atmosfere u opasnim područjima - Osigurati da se radna atmosfera konstantno nadzire/ispituje

Temeljna pravila sigurnosti

	<p>ventili za slučaj nužde, uređaji za blokiranje / otpuštanje, sustavi za isključivanje, sigurnosni ventili, alarmni sustavi za požar i plin, određene razine kontrole, alarmi, kranska računala), njihova je svrha spriječiti ozljede, smrt ili druge veće nesreće.</p> <p>Izvođenje vrućih radova ili korištenje izvora plamena izuzetno je opasno i zabranjeno bez protupožarnih mjera i ispravne dozvole za rad. Kao poseban slučaj izolacije energije, izvori paljenja trebaju biti izolirani od zapaljivih materijala.</p>	<p>- Dobiti i primijeniti dozvolu za vruće radove</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nikada ne dopustit onemogućavanje ili premošćivanje sigurnosne opreme, ne odstupati od procedura, ne smijem prelaziti barijere bez dozvole i moram uvijek osigurati da su privremene sigurnosne mjere na predviđenom mjestu • Uvijek reagirati i prijaviti ukoliko postoji kršenje pravila ili bilo kakva sumnja za sigurnost
 <p><i>Ishodite odobrenje prije ulaska u zatvoreni prostor</i></p>	<p>Zatvoreni prostor kao što je brod, spremnik ili cijev, podrum ili iskop i sl. uvijek se smatra opasnim područjem. Budući da takav prostor nije dizajniran za boravak i rad, unutar njega mogu se pojaviti ili koncentrirati opasne tvari ili opasna atmosfera (npr. nedostatak kisika). Takvi prostori imaju ograničen pristup i mogućnosti za bijeg te nisu ventilirani. Samo ovlašteni pristup može nas zaštititi od opasnosti.</p> <p>Dozvola za rad uvijek se mora dobiti prije početka bilo kakvih aktivnosti i primjenjivati tijekom cijelog rada u zatvorenom/skučenom prostoru. Dozvolom se mora propisati na koje opasnosti će se vjerojatno naići tijekom rada u zatvorenom prostoru i na koji način se te opasnosti moraju kontrolirati kako bi se osigurao siguran rad.</p>	<p>Kako bi se osigurao siguran ulazak u zatvorene prostore ja moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potvrditi da su izvori opasnosti izolirani • Potvrditi da je radna atmosfera ispitana/izmjerena te da se konstantno nadzire/mjeri • Dobiti ovlaštenje u obliku dozvola za ulazak u zatvorene prostore • Provjeriti i koristiti izolacioni aparat kada je to potrebno • Potvrditi da je osoba za nadzor ulaska u zatvoreni prostor na određenom mjestu i da postoji učinkoviti način dvosmjerne komunikacije s osobom za nadzor • Biti upoznat s planom za spašavanje i biti sposoban odraditi dio za koji sam zadužen u hitnom slučaju • Uvijek reagirati i prijaviti ukoliko postoji kršenje pravila ili bilo kakva sumnja za sigurnost

Temeljna pravila sigurnosti

 <p>Primijenite pravila sigurnog podizanja i prijenosa tereta</p>	<p>Operacije podizanja i prijenosa tereta su opasne aktivnosti s različitim rizicima. Kako gravitacija djeluje uvijek suprotno operaciji podizanja i prijenosa tereta takve operacije moraju biti planirane i izvedene od strane svih radnika koji radove izvode s certificiranom opremom.</p> <p>Korištenje oštećene, premale, nekompatibilne opreme za podizanje tereta ili nepravilne metode podizanja tereta uvelike povećavaju rizik od nenadanog pada tereta.</p> <p>Kako bi zaštitili sve ljude u blizini od tereta koji se podiže, prenosi i svih mehaničkih operacija do kojih dolazi prilikom podizanja i prijenosa tereta potrebno je koristiti fizičke barijere i zone zabrane prilaza.</p>	<p>Kako bi se smanjio rizik tijekom operacija podizanja, prijenosa tereta moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upravljeti samo sa uređajima za podizanje tereta za koje sam osposobljen • Potvrditi da su oprema za podizanje i teret pregledani, označeni "color code"-om i spremni za upotrebu • Uvijek osigurati certificiranog dizaličara i imenovati signalista • Osigurati da je put podizanja, prijenosa tereta prohodan • Postaviti i poštovati učinkovite barijere i zone zabrane kretanja • Nikada ne raditi ili hodati ispod visećeg tereta • Primjenjivati sigurnosne alate za manipulaciju i pozicioniranje visećih tereta "tag line" i izbjegavati dodirivanje tereta s rukama; • odmah zaustaviti podizanje ili prijenos u slučaju nastupanja nenadanih okolnosti ili gubitka komunikacije • Uvijek pratiti upute osobe koja je zadužena za podizanje i prijenos tereta • Uvijek reagirati i prijaviti ukoliko postoji kršenje pravila ili bilo kakva sumnja za sigurnost
 <p>Vozite na siguran način</p>	<p>Budući da je vožnja postala prirodni dio našeg svakodnevnog života, često podcjenjujemo rizike koji se nalaze na cesti. Vožnja je opasan dio našeg privatnog i poslovnog života, još uvijek uzrokuje gubitke, no sigurnost naših kolega i naših obitelji uglavnom se nalazi u našim vlastitim rukama.</p> <p>Vozač i suputnici bi trebali preuzeti odgovornost za međusobnu sigurnost, uključujući provjeru da svi suputnici koriste sigurnosni pojas.</p>	<p>Kako bi se smanjio rizik vožnje, cestovnih putovanja moram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pratiti zahtjeve upravljanja putovanjima • Biti spreman, odmoran i fokusiran na vožnju • Uvijek primjenjivati sigurnosni pojas • Prije početka vožnje provjeriti koriste li svi suputnici sigurnosni pojas • Poštivati ograničenja brzine i prilagoditi brzinu uvjetima na cesti • Ne smijem upotrebljavati mobilni telefon niti upravljati drugim uređajima tijekom vožnje • Biti uvijek fokusiran na vožnju, ne konzumirati hranu, piće, cigarete ili raditi bilo što drugo osim vožnje • Kao suputnik uvijek upozoriti vozača kada ne poštuje pravila sigurne vožnje

Mjere u slučaju nepoštivanja Temeljnih pravila sigurnosti

	Korištenje potrebne OZO te radne opreme prema namjeni	Kontrola radne atmosfere; poštovanje dozvola za rad	Izolacija izvora opasnih energija i provođenje sigurnosnih provjera	Ulazak u zatvorene prostore	Primjena pravila sigurnog podizanja i prijenosa tereta	Vožnja na siguran način
Namjerno kršenje	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Udaljavanje s lokacije
Nenamjerno kršenje (1 put)	Kazna i pismeno upozorenje	Kazna i pismeno upozorenje	Kazna i pismeno upozorenje	Kazna i pismeno upozorenje	Kazna i pismeno upozorenje	Pismeno upozorenje
Nenamjerno kršenje (ponavljanje)	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Kazna i udaljavanje s lokacije	Udaljavanje s lokacije

Novčani iznos kazni definiran je u *Prilogu 4, Informacija izvođaču o nadzoru u području ZZSO i predviđenim kaznama.*

Preuzimanje skele od strane izvođača

- 1) Preuzimanje skele je postupak koji provode **ovlaštenici (voditelji radova) izvođača** koji planiraju skelu koristiti za obavljanje poslova sa skele.
- 2) Preuzimanjem skele, ovlaštenik (voditelj radova) izvođača potvrđuje da je skela sigurna za planirane radove i da će se koristiti prema namjeni.
- 3) Ovlaštenik (voditelji radova) izvođača, treba poznavati zahtjeve **sigurnosti pri radu na skelama**.
- 4) Preduvjet da bi radovi sa skele mogli započeti, i da bi se **Dozvola za rad** izvođaču mogla izdati, je ispunjeni obrazac “Preuzimanje skele od strane izvođača”, koji odgovara stvarnom stanju i koji daje pozitivne odgovore na sva navedena pitanja.
- 5) Ukoliko skela ne odgovara, nije sigurna ili nije prilagođena aktivnostima koje će se sa nje raditi, potrebno je isto zapisati i potpisati u napomeni ovog obrasca, te upoznati voditelja radova, kako bi se pokrenule radnje za doradom/izmjenom postojeće skele.
- 6) **Strogo je zabranjeno samostalno raditi preinake na skeli. Preinake na skeli smije raditi samo stručno osposobljeni skelar izvođača koji je skelu postavio!**

PREUZIMANJE SKELE OD STRANE IZVOĐAČA	
Izvođač (naziv kompanije):	Vrsta skele:
Lokacija/Postrojenje:	Broj zelene oznake skele:

Red.broj	Elementi pregleda	Zahtjevi	Skela pregledana		
			DA	NE	Komentar/napomena
1.	Oznaka skele	Na skeli je ovješena zelena oznaka za skelu koja potvrđuje njezinu ispravnost. Svi traženi podaci na oznaci su jasno napisani, pravilno ispunjeni, vidljivi, i čitki.			
2.	Podloga za skelu (teren, nosači i sl.)	Tlo čvrsto, nabijeno, podloge pod stupove/nosače skele postavljene. Podloške ispravne, na svim mjestima u kontaktu sa tlom.			
3.	Nosivi stupovi, podupirači, uzdužni	Elementi skele vidljivo neoštećeni, prikladni za vrstu skele. Skela učvršćena i osigurana od pomicanja.			

	nosači i poprečni nosači, ukrućenja skele.			
4.	Prepreke (udaljenost el.vodova, stršeći dijelovi u koja mogu udariti radnici, vozila ili viseći teret)	Goli zračni el. vodovi isključeni ili na odgovarajućoj udaljenosti (nema opasnosti od kontakta). Nema opasnih stršećih dijelova - svi stršeći dijelovi uklonjeni ili vidljivo označeni. Nema opasnosti od udara vozila u skelu ili spoticanja radnika na skeli.		
5.	Podnice	Svi elementi podnice skele stabilni i <u>učvršćeni</u> (osigurani od pomicanja). Potpuni elementi poda čitavi i <u>bez oštećenja</u> . Udaljenost poda skele od objekta takva da radnici ne mogu pasti kroz otvor <u>Podnice čiste i sigurne za kretanje radnika</u> (nema ostavljenih alata i predmeta koja mogu uzrokovati spoticanje, nema skliskih i zauljenih površina i sl.)		
6.	Zaštitne ograde, rubna zaštita	Potpuna zaštitna ograda postavljena na svakoj etaži skele (pričvršćene minimalno 2. prečke: srednja prečka i rukohvat). Zaštitna rubna daska pričvršćena i namještena na svakoj radnoj etaži skele da se spriječi pad materijala i alata sa skele.		
7.	Pristup na svaku etažu skele	<u>Osiguran siguran pristup</u> na svaku etažu skele propisno izvedenim ljestvama ili drugim jednako sigurnim prilazima. Nema opasnosti od pada radnika kod pristupanja na skelu.		

8.	Oprema za sigurno izvođenje radova	<p>U slučaju da se na skeli nalazi znak OBVEZNA UPORABA ZAŠTITNOG POJASA, svi radnici imaju ispravan pojas za rad na visini, koji je prilagođen uvjetima rada(ovisno o visini i poziciji skele, izabrana je adekvatna zaštitna oprema za rad na visini). Radnici su osposobljeni i upućeni u način korištenja pojasa za rad na visini.</p>				
<p>NAPOMENA:</p> <p>Ovlaštenik izvođača/voditelj radova (ime i prezime, potpis):</p> <p>_____</p>						

DATUM OBAVLJENOG PREUZIMANJA SKELE: _____

OVLASHTENIK IZVOĐAČA (VODITELJ RADOVA) ZA PREUZIMANJE SKELE (IME I PREZIME, POTPIS)

Informacija izvođaču o nadzoru u području ZZSO i predviđenim kaznama

Redni broj		Druge aktivnosti /posljedice (opis nesukladnosti)	*Minimalni iznos kazne
1	2	3	4
1. Dokumenti			
1.1	Popis radnih mjesta s posebnim uvjetima rada(PUR-om) i dokaz o zdravstvenoj sposobnosti	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije obavio pregled...)	398 EUR
1.2	Osposobljenost za rad na siguran način	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije osposobljen)	66 EUR radnik
1.3	Dokaz o obaviještenosti radnika o rizicima na lokaciji	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije prisustvovao edukaciji)	66 EUR radnik
1.4	Osposobljenost za početno gašenje požara	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije radnik osposobljen)	66 EUR radnik
1.5	Potvrde osposobljenih za pružanje prve pomoći	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije radnik osposobljen)	132 EUR
1.6	Popis i uvjerenja o ispitivanju strojeva i uređaja s povećanim opasnostima	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, nije dostupna ...)	132 EUR
1.7	Odluka o imenovanju voditelja gradilišta	Otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, nije dostupna ...)	132 EUR
1.8	Odluka o imenovanju odgovorne osobe za ZNR	Otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, nije dostupna ...)	132 EUR
1.9	Dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, radnik nije osposobljen)	1.328 EUR
1.10	Sigurnosni tehnički listovi STL	Otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, nije dostupna ...)	132 EUR
1.11	Radne upute	Otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija, nije dostupna ...)	132 EUR
1.12	Ispitivanje plinskih boca	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nedostaje dokumentacija o ispitivanju, boce tehničkih plinova nisu označene,...)	398 EUR

Redni broj	Zahtjevi nadzora	Druge aktivnosti /posljedice (opis nesukladnosti)	*Minimalni iznos kazne
1	2	3	4
2. Održavanje, čistoća na lokaciji			
2.1	Radni prostor	Otklanjanje nedostataka (čistoća nije prihvatljiva)	66 EUR
2.2	Površine za kretanje radnika	Otklanjanje nedostataka (klizav pod, neravnine, oštećenost ...)	132 EUR
2.3	Prometnice	Otklanjanje nedostataka (prohodnost ceste, nedostataka regulacija prometa, saobraćajni znakovi ...)	132 EUR
2.4	Evakuacijski putovi	Otklanjanje nedostataka (izlazi za nuždu i izlazi za hitnu evakuaciju nisu slobodni ...)	132 EUR
2.5	Prostorije za uzimanje obroka	Otklanjanje nedostataka (ne postoji higijenski minimum nije osiguran objekt/prostor ...)	132 EUR
2.6	Prostorije za odmor	Otklanjanje nedostataka nisu osigurane svlačionice, objekt za druženje, prostorije za odmor ...)	66 EUR
2.7	Pomoćne prostorije	Otklanjanje nedostataka(nedostataksvlačionice, umivaonika i, kupaonice, nužnika, higijenskog materijala, vode ...)	132 EUR
3. Propisane mjere			
3.1	Zabrana pušenja	Demobilizacija (pušenje na nedozvoljenim mjestima)	66 EUR radnik
3.2	Zabrana konzumiranja alkohola i opojnih sredstava	Demobilizacija (unošenje i konzumiranja na lokaciji)	66 EUR radnik
3.3	Dozvole za rad	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(ne posjedovanje dozvole, rad bez odgovarajuće dozvole, rad van vremenskog razdoblja nepoštivanje propisanih uvjeti rada i OZS ...)	664 EUR
3.4	Znakovi sigurnosti	Otklanjanje nedostataka (nisu osigurani ili nedostatak određenih znakova sigurnosti ...)	265 EUR
4. Opasne radne tvari			
4.1	Transport	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (vozilo nije namjeno za prijevoz opasnih tvari (ADR) ispravnost i korištenje instalacija za uzemljenje ...)	664 EUR
4.2	Skladištenje	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(razmještaj opasnih tvari, čistoća, pristup ..)	265 EUR
4.3	Označavanje	Otklanjanje nedostataka (prostor nije obilježen sa znakovima sigurnosti ...)	132 EUR
4.4	Radni postupak	Otklanjanje nedostataka (ne postoje radne upute ...)	66 EUR
4.5	Tehnički plinovi	Otklanjanje nedostataka (nesukladno skladištenje, prijevoz i korištenje boca ..)	664 EUR

Redni broj	Zahtjevi nadzora	Druge aktivnosti /posljedice (opis nesukladnosti)	*Minimalni iznos kazne
1	2	3	4
5. Ulazak u zatvoreni prostor i na mjesta s povećanom opasnošću			
5.1	Osoba za nadzor	Otklanjanje nedostataka (nije imenovan ili nije dostupan na lokaciji ..)	265 EUR
5.2	Spasilačka ekipa	Demobilizacija sa otklanjanjem nedostataka (nije osiguran potreban broj spasioca ...)	664 EUR
5.3	Stabilnost iskopa	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (rov nije zaštićen od urušavanja, izlazak u nuždi nije osiguran, ne postoji znakovi sigurnosti, zaštitna ograda ...)	664 EUR
5.4	Komunikacija	Otklanjanje nedostataka (nedostaje radnik kod otvora posude, kolone ...)	132 EUR
6. Radovi koji su izloženi vatri, zaštita od požara			
6.1	Vatrogasni aparat	Otklanjanje nedostataka (ispravnost, dostupnost ..)	398 EUR
6.2	Zapaljivi materijali	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(nisu uklonjeni, izolirani, zaštićeni ...)	664 EUR
6.3	Negoriva platna	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (Izvođač/podizvođač ne posjeduje negoriva platna, a izvodi radove kod kojih može doći do iskrenja i zapaljenja)	132 EUR
7. Područje rada /lokacija			
7.1	Ograđivanje i obilježavanje	Otklanjanje nedostataka (nedostaju znakovi sigurnosti, mehaničke zaštite, psihološke prepreke ...)	132 EUR
7.2	Prva pomoć	Otklanjanje nedostataka (nedostaju ormarić prve pomoći, popis radnik ...)	132 EUR
7.3	Upute imenovanog koordinatora	Otklanjanje nedostataka komuniciranih od koordinatora	132 EUR
7.4	Voditelj/nadzornik radova	Otklanjanje nedostataka (nije imenovan ili nije dostupan na lokaciji ..)	132 EUR
8. Osobna zaštitna oprema			
8.1	Odgovarajuća	Otklanjanje nedostataka, demobilizacija u slučaju ponavljanja nedostataka (ne koristi za određenu opasnost, nije antistatička, vatrootporna, otporna na kiseline, ugljikovodike, zaštita cijelog tijela, CE oznaka ..)	132 EUR
8.2	Korištenje	Otklanjanje nedostataka, demobilizacija u slučaju ponavljanja nedostataka (radnici su bez OZS na lokaciji, ne koriste određeno zaštitno sredstvo i opremu ...)	66 EUR radnik
8.3	Ispravnost	Otklanjanje nedostataka(oprema oštećena, istekao vremenski rok uporabe ...)	132 EUR
8.4	Korištenje OZO "koja život spašava" (za zaštitu dišnih organa I za rad na visini)	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (dostupnost opreme, ispravno korištenje...)	398 EUR
9. Rad na visini			
9.1	Ograde, podesti i prilazi	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(dimenzije ograde, gazišta, prilaza, podesta, prečki ...)	265 EUR

9.2	Skele	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(stabilnost, označavanje, dimenzije ograde, gazišta, vertikalnog prilaza ...)	664 EUR
9.3	Ljestve	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(stabilnost, uporaba, ...)	265 EUR
10. Kretanje materijala, rad dizalice			
10.1	Stabilnost	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(fiksne/mobilne dizalice i tereta ...)	664 EUR
10.2	Signalista	Otklanjanje nedostataka (nije dostupan na lokaciji ...)	132 EUR
10.3	Obilježavanje prostora	Otklanjanje nedostataka (nedostaju znakovi sigurnosti, mehaničke zaštite, psihološke prepreke ...)	132 EUR
10.4	Transport	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(nedostaje pratnje, signalizacija, blokiranje puta, obavijest	265 EUR
11. Električna oprema, električni strojevi			
11.1	Ispravnost	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka(oštećena izolacija, prekidači, utičnice, kućišta, osigurači nema uzemljenja ...)	664 EUR
11.2	Zaštita od direktnog dodira	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (sva oprema koja je pod naponom a nema : izolacije, pregrade/kućišta, nije izvan dohvata ruke/tijela, nema dopunsku zaštitu uređajima diferencijalne struje ...)	265 EUR
11.3	Zaštita od indirektnog dodira	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (u zatvorenim prostorima se ne koristi sigurnosni mali napon (SELV), uzemljeni zaštitni mali napon (PELV), mali radni napon (FELV), odnosno napon izmjenične <25V i istosmjerne <60V ...)	265 EUR
12. Pneumatski i ručni alati			
12.1	Ispravnost	Otklanjanje nedostataka(oštećenja na altu, neadekvatan alat ...)	132 EUR
12.2	Korištenje alata	Otklanjanje nedostataka(korištenje neiskrećeg alata u Ex zoni, ...)	265 EUR
13. Zaštita okoliša			
13.1	Gospodarenje otpadom	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (otpad se ne skuplja, odvaja, zbrinjava i ne korist R i D metodu ...)	132 EUR
13.2	Emisija onečišćujućih tvari	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (nekontrolirano ispuštanje u kanalizacija, zrak i tlo ...)	398 EUR
13.3	Okolišne mjere za sprečavanja onečišćenja	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka (ne postoje mjere prevencije i zaštite za vodu, zrak i tlo)	EUR
14. Prijevoznici			
14.1	Pozitivan alkotest	Udaljavanje s lokacije	265 EUR dbavljač
14.2	Kršenje pravila sigurne vožnje:	Opomena i dodatna edukacija	265 EUR
14.3	Nekorištenje sigurnosnog pojasa u vožnji, korištenje mobilnog uređaja ili drugih el. naprava tijekom vožnje, kršenje prometnih propisa.	Uklanjanje nedostataka i dodatna edukacija	265 EUR

14.4	Nepriдрžavanje mjera korištenja obvezne osobne, zaštitne opreme, zaštite na radu, protupožarne zaštite.	Demobilizacija i otklanjanje nedostataka	398 EUR
14.5	Vozilo nije opremljeno obveznim vatrogasnim aparatima. Neispravni vatrogasni aparati ili im je istekao rok valjanosti.	Demobilizacija i uklanjanje nedostataka	1328 EUR

*Napomena

- 1) Iznos kazni jednoznačno je definiran za svaku od utvrđenih nesukladnosti u EUR. Društva INA Grupe koja ne koriste novčanu valutu EUR, iznose preračunavaju u nacionalnu valutu države u kojoj posluju,
- 2) Plaćanjem kazne/kazni izvođač neće biti izuzet od daljnjih sankcija zbog kršenja sporazuma, i/ili od ozbiljnih pravnih posljedica utvrđenih relevantnim zakonima;
- 3) Ako tim za nadzor više puta utvrditi činjenice za izricanje kazne na lokaciji provođenja nadzora, kazna može biti više puta izrečena;
- 4) U slučaju da postoji više nedostataka (kaznenih činjenica) istovremeno na lokaciji, kazna se izriče za svaki nedostatak, jedna po jedna

Politika zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvene odgovornosti

POLITIKA ZAŠTITE ZDRAVLJA, SIGURNOSTI, OKOLIŠA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI

Opremljenost ovim da:

- implementirati odgovornost za zaštitu zdravlja, sigurnost, okoliš (ZKO) i društvenu odgovornost svih aktivnosti bez iznimke u skladu sa svim relevantnim zakonima
- sveopsežno integrirati zdravlje / sigurnost i okoliš u sve poslovne procese i područja zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša te odgovorno održavati visoke standarde izvanjskog odnosa u svakodnevnoj aktivnosti
- osiguravati naš običaj za okoliš, zdravlje i sigurnost i preporučivati međunarodne i druge najbolje prakse kroz projekat Inovent
- uključivati poslovanje na sigurnosti u svojim aktivnostima te na okolišu u cijeloj
- postizati uspjeh i postići visoke rezultate u kojima su uključeni INA Grupa i odgovorni partneri kroz suradnja te postizati visoke rezultate u implementaciji najboljih praksi u zaštiti zdravlja, sigurnosti i okoliša

Društvo INA Grupa ovaj opremljenost završava na:

- uključivati se u zajedničke aktivnosti i inicijative INA Grupa, koje uključuju različite prakse
- biti svjesni važnosti zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i društvenih rizika te osiguravati običaj svih aktivnosti, projekata i servisa na istom
- raditi i poboljšavati zdravlje, sigurnost i okoliš kroz zajedništvo, odgovorni partneri i uspjeh
- osiguravati kvalitativnu, odgovornu i postizanje u skladu sa visokim standardima od strane odgovornih partnera
- promovirati i implementirati postizanje zdravlja i sigurnosti partneri u skladu s time
- kombiniranjem izvrsnosti, odgovornosti i postizanja svoje kvalitete u pojedinačne zaštite zdravlja, sigurnosti, okoliša i u društvenoj odgovornosti te kroz suradnja i zajedništvo zdravlja, sigurnosti i okoliša

Na ovaj način i odgovorni partneri odgovorni su u skladu sa visokim standardima zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša, a također i odgovorni su za postizanje visokih rezultata u skladu s time.

Politika zaštite zdravlja, sigurnosti okoliša i društvene odgovornosti INA Grupa usklađena je sa svim zakonima INA Grupa. Također nam je cilj promovirati naša Politika i u implementaciji zajedništva odgovornosti.

1. listopada 2021.

Peter Buzek
predsjednik Uprave INA

Politika korištenja osobne zaštitne opreme u INA Grupi

POLITIKA KORIŠTENJA OSOBNE ZAŠTITNE OPREME U INA GRUPI

Osobna zaštitna oprema je svaki predmet (ODP) za zaštitu koja zaštiti nosača, ali i ne nosača kod radu, od ozljeda pri radu, tako da ga ODP od zaštite. Bilo koja vrsta vezanog za sigurnost opremom i zdravlje. Kad organizacijom oprema, odmoru osobe, pravilna zaštita na radu nije moguća, uključujući i u slučajevima gdje ograničeno može za sigurnost i zdravlje radnika, INA Grupa obavezuje se osigurati odgovarajuću ODP. ODP mora osigurati zaštita kod opreme, održavanje, prilagodljivi do rad i u odgovarajućem stanju te se treba koristiti u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača, tako da ne oštećena radnik.

Kod odabira i korištenja ODP treba biti poštovana dva načela:

- **Prvo ODP** na radnom mjestu koristi se na temelju vrste rizika, uvažavajući stupanj rizika, fizičko-sustavna oprema rada,
- **ODP mora biti** izabrana i korištena u skladu s europskim normama,
- **Radnici se** trebaju i pouzdano osposobljavati za pravilno upotrebu ODP,
- **Radnici se** provjeravaju i pružaju osposobljavanje u skladu sa svoj INE obavezama ODP,
- **Radnici ne** trebaju koristiti preplavna ODP,
- **Radnici ne** trebaju koristiti upotrebljivih ODP i u skladu s pravilima upotrebe,
- **I upotreba** treba uključiti ODP na kraju sustava primjene zbog kojih postaje rizik za sigurnost i zdravlje radnika.

Prvo ODP koji se koristi u borbi protiv zaražavanja koronavirusom (COVID-19) koristi se na primjeri rizika i obvezi provedenja primjene osobne zaštite (kao što je korištenje osobne zaštitne opreme a uključuje primjene COVID-19).

- **Vrsta** – obaveza je korištenje FFP2/FFP3 filtera polimernih
- **Stupanj** – obaveza je korištenje klasične maske
- **Bez valjke i odličnih** – nije primjena zaštite

Korištenje ODP je obaveza za sve radnike društva INA Grupa, za sve zaposlene radnike kod izvođa radova na lokacijama u području INA Grupa te pristupa radnicima/posjetiteljima na lokacijama u području INA Grupa.

Radnici INA Grupa imaju obavezu korištenja ODP u skladu s važećim propisima i/ili u skladu s važećim i/ili obavezama i/ili drugim dokumentima vezanim za sigurnost i zdravlje radnika, uključujući:

- **Pravilnik** radova ugovoreni od strane INA Grupa imaju obavezu korištenja ODP tijekom izvođenja ugovorenih radova na svim lokacijama INA Grupa. Vrsta ODP uključuje se prema vrsti radova, vrste izvođenja radova, uključujući: izvođenje, osposobljavanje/obnovu ili drugi za rad.
- **Posjetitelji** (uključujući radnici INA Grupa koji se u svojim posjetiteljima, predstavnik vanjskih tvrtki) i ostalih državnih ustanova, opće posjetitelja i dr.) imaju obavezu korištenja ODP tijekom obilaska lokacija INA Grupa i provedbe radova/inspekcija kod radova održavanja i/ili popravaka/obnovljenja na lokacijama, u posebnim slučajevima korištenja u slučaju opasnosti, trenutni od obilaska/posjeta radnici se ne uključuju u rad. Programi osposobljavanja ODP uključuje različite organizacijske jedinice ODP u slučaju, a radi o vanjskim posjetiteljima osposobljavanja.
- **Vatrogasci** (uključujući INA Grupa i ugovorni dobavljači) imaju obavezu korištenja radne ODP tijekom obilaska lokacija INA Grupa i provedenja preventivnog radova primjene mjera zaštite od požara. Minimalna količina radne ODP za vatrogasce koristi se od vatrogasne radni jekom, vatrogasni radnici INA, vatrogasne jedinice, radnici karige, obave i radnici odgovarajućih jedinica u skladu s važećim propisima.
- **Vatrogasci** (uključujući INA Grupa i ugovorni dobavljači) imaju obavezu korištenja interventne ODP tijekom obilaska kod posebnih radova i vatrogasne intervencije. Minimalna količina interventne ODP za vatrogasce koristi se od vatrogasne zaštite jekom, vatrogasni radnici INA, vatrogasni radnici, vatrogasne jedinice, radnici karige i obave i radnici odgovarajućih jedinica u skladu s važećim propisima.

1. listopada 2022.

Miro Kuzić
predsjednik Uprave INA

ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u cestovnom prometu

- 1) Poslovanje izvođača cestovnog prijevoza mora biti u skladu s primjenjivim zakonima i propisima.
- 2) Izvođači cestovnog prijevoza moraju biti informirani, kompetentni i imati sve potrebne licence za posao koji obavljaju.
- 3) Sva vozila izvođača cestovnog prijevoza i njihovo poslovanje moraju ispunjavaju minimalne zahtjeve INA Grupe, uključujući ugradnju i korištenje sigurnosnih pojaseva, obuku i osposobljenost vozača, te da ispunjavaju prihvatljiv standard opreme i održavanja.
- 4) U slučaju bilo kakve nesreće, požara, zagađenja okoliša ili sličnog incidenta tijekom izvršenja usluge prijevoza, ugovorni prijevoznik je dužan **odmah, usmenim putem (telefonski) izvijestiti Logističko-operativni centar (LOC)**.
- 5) Očekujemo da izvođači cestovnog prijevoza **prijave i istraže incidente**, uključujući ozljede, prometne nesreće i izlivanja koja se dogode tijekom obavljanja prijevoza.
- 6) Izvođači cestovnog prijevoza moraju imati plan za hitne slučajeve.
- 7) Izvođači cestovnog prijevoza trebaju imati Politiku o drogama i alkoholu koja se odnosi na zlouporabu supstanci.
- 8) Izvođači cestovnog prijevoza prihvaćaju provođenje audita prema sustavu upravljanja cestovnim transportom koji između ostalih uključuje i zahtjeve Sustava upravljanja očuvanjem zdravlja, sigurnosti i okoliša, kako slijedi:

5. ZZSO - Sustav upravljanje zaštitom zdravlja, sigurnosti i okoliša (HSE)		a. Osnovno					
		Redni broj	Opis zahtjeva	Napredno	Izvanredno	Uspjeh	
		69	Postoji li certificirani sustav	Napredno: ISO 14001 ili OHSAS 18001 Izvanredno: ISO 14001 i OHSAS 18001	O	N	I
	b. Rukovođenje i obaveze	70	Društvo ima definiranu ZZSO politiku s potpisom direktora, primjerci iste su dostavljeni svim zaposlenicima.	Osnovno: ima razvijenu ZZSO politiku Napredno: revizija svakih 5 godina Izvanredno: revizija svakih 5 godina, dio vozačeve obuke i vozači moraju položiti test	O	N	I
71		ZZSO teme su predmet razgovora na sastancima menadžmenta	Osnovno: povremeni razgovori Napredno: redoviti razgovori, sastanci (npr. kvartalni izvještaji) Izvanredno: ZZSO problematika je redovito predmet diskusije na svim sastancima uz razne izvještaje	O	N	I	
72		Vozači su obaviješteni i uključeni u ZZSO problematiku	Osnovno: zakonski zadovoljene norme iz područja ZZSO Napredno: osnovno + dodatna način komunikacije (putem letaka, treninga i sl.) Izvanredno: ZZSO se odnosi na sve zaposlenike. Postoji sustav dvokanalne komunikacije za prikupljanje i obradu informacija iz područja ZZSO-a	O	N	I	
	c. Planiranje i strateški ciljevi	73	Strategija, višegodišnji akcijski plan	Osnovno: ne postoji sustavna strategija Napredno: razvijena strategija za 3-5 godina, ali ona nije integrirani dio poslovne strategije Izvanredno: razvijena strategija za 3-5 godina koja je sastavni dio poslovne strategije	O	N	I
74		Godišnji akcijski plan iz područja ZZSO	Osnovno: uglavnom o djelatnostima društva Napredno: nije povezan s akcijskim poslovnim planom Izvanredno: pripremljen plan ovisan o poslovnoj strategiji i poslovnim procesima	O	N	I	

	75	KPI - Pokazatelji uspješnosti	ZZSO ciljevi su mjerivi; indikatori su postavljeni, dokumentirani, iskomunicirani i pod nadzorom (RAR, RIR, LTI, TROIF...)	Osnovno: prate se, ali bez ciljeva Napredno: postavljeni godišnji ciljevi koje menadžment prati najmanje putem kvartalnih izvještaja Izvanredno: postavljeni svi glavni pokazatelji (uključujući i near miss-skoro nesreća), postavljeni godišnji ciljevi koje menadžment prati najmanje putem kvartalnih izvještaja. ZZSO pokazatelji su prisutni u javnom godišnjem izvještaju	O	N	I	
d. Organizacija	76	ZZSO odgovornosti		Osnovno: nije zaposlen ili je ugovoren zaposlenik izvan društva odgovoran za područje ZZSO Napredno: postoji kvalificiran osoba unutar društva odgovorna za područje ZZSO Izvanredno: postoji kvalificiran osoba unutar društva odgovorna za područje ZZSO koja je uključena u proces analize i donošenja odluka iz područja ZZSO	O	N	I	
e.	77	Poslovne procedure	Postoje pisane upute o dnevnim procedurama i zadacima koje se redovito ažuriraju	Osnovno: postoje i ažurne su Napredno: osoblje provodi redovite treninge i obuke Izvanredno: procedure se nalaze u vozačevoj knjižici	O	N	I	
f.	78	Istraga nesreća i izvješćivanje		Osnovno: sve velike nesreće (ozljede, požari, proljevanja, velike materijalne štete) se istražuju, obrađuju i izvješćuje se o nalazima Napredno: sve nesreće se istražuju, a izvještaji i naučene lekcije se dijele. Postoji sustav korektivnih mjera. Izvanredno: sve nesreće se istražuju uključujući i skoro nastale nesreće, izvješća se dijele kao i naučene lekcije. Postoji sustav korektivnih mjera.	O	N	I	
g. Revizija i kontrola	79	Inspekcija/revizija		Osnovno: samo djelatnik (bilo unutarnji ili vanjski) iz područja ZZSO provodi neki oblik nadzora, Napredno: inspekcije i pregledi su u okviru zaposlenika ZZSO, ali nema sustavnog pristupa Izvanredno: postoji sustavan godišnji plan za inspekcijски nadzor i provedbu revizija. Postoji sustav za provedbu preporuka i zadanih korekcija kroz revizijsko izvješće	O	N	I	
	80	Nadzor od strane menadžmenta		Napredno: provode se godišnji pregledi i revizije od strane menadžmenta Izvanredno: provode se godišnji pregledi i revizije od strane menadžmenta. Nalazi iz naučenih lekcija su prioritet i prate se.		N	I	
h.	81	Planiranje i pripravnost u slučaju incidentnih situacija		Osnovno: društvo ispunjava zakonske obaveze kako se snalaziti u incidentnim situacijama Napredno: društvo se snalazi u incidentnim situacijama na osnovu vlastitog Sustava upravljanja u	O	N	I	

			incidentnim situacijama. Risk management. Izvanredno: Provode se redovite vježbe i rezultati se koriste za unapređenje postojećeg stanja			
--	--	--	---	--	--	--

- 9) Svi podizvođači koje angažiraju izvođači cestovnog prijevoza trebaju ispuniti ta ista očekivanja.
10) Prilikom obavljanja usluge prijevoza naftnih derivata za potrebe INA Grupe obvezna je primjena i korištenje osobne zaštitne opreme, a sukladno potrebnoj razini zaštite.

ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u željezničkom prometu na lokacijama INA Grupe

- 1) Prijevoznik se obvezuje u potpunosti poštivati ZZSO pravila koja su navedena u važećim zakonima, i propisima (zaštita na radu, sigurnost, zaštita od požara i zaštita okoliša, promet i dr. pravila);
- 2) Ako Prijevoznik namjerava unajmiti usluge podizvođača, tada preuzima obvezu da njegov podizvođač u potpunosti poštuje relevantne važeće ZZSO propise. Usluge takvog podizvođača mogu se koristiti samo ako je upoznat s relevantnim ZZSO propisima, te se obvezao poštivati ih kao obavezna pravila.
- 3) Prijevoznik može uključiti podizvođača za izvršenje usluge ako je takvu namjeru unaprijed prijavio u pisanom obliku, koristeći odgovarajući obrazac s detaljnim obrazloženjem i uz pismeno odobrenje INA Grupe.
- 4) Prijevoznik će osigurati da se sustav zahtjeva ZZSO primjenjuje i kod ugovorenih podizvođača. Prijevoznik će biti odgovoran za svog podizvođača koji je uključen u izvedbu kao i za vlastitu izvedbu i usluge.
- 5) Prijevoznik će brinuti za zdravlje i sigurnost ljudi koji rade ili borave na lokacijama INA Grupe. Prijevoznik će se pridržavati i upoznati svoje radnike i radnike podizvođače da budu u skladu s pravilima i postupcima opisanim u ovom dodatku, te odredbama navedenim u zakonskim propisima *Prijevoz opasnih tvari željeznicom* (u daljnjem tekstu: RID).
- 6) Na lokacijama INA Grupe djelatnost koja je predmet ugovora, može obavljati samo kvalificirani radnik prijevoznika s položenim ispitima iz ZNR i ZOP-a u skladu s važećim propisima, te liječničkom potvrdom o sposobnosti radnika za obavljanje navedenih poslova.
- 7) Radnik prije početka rada mora proći osposobljavanje za početno gašenje požara i osposobljavanje za rad na siguran način.
- 8) Prijevoznik je dužan radnicima osigurati osobnu zaštitnu opremu (OZO) sukladno procjeni rizika, istih zahtjeva kao što imaju radnici INA Grupe. Ako se obavljanje poslova izvodi na više mjesta ili objekata s različitim kategorijama opasnosti, tada prevladavaju propisi koji se primjenjuju na područje ili objekt s najvećom opasnošću.
- 9) Prijevoznik je odgovoran za definiranje, osiguranje i reviziju korištenja zaštitne opreme potrebne za obavljanje poslova. Naručitelj ima pravo definirati dodatnu zaštitnu opremu, te revidirati uobičajeno trošenje i korištenje zaštitne opreme. Informacije o ulasku u području obavljanja poslova te vrsti i stunju zaštite potrebne osobne zaštitne opreme mogu se dobiti od ugovaratelja.
- 10) Prijevoznik mora imati opremu za zaštitu od požara (npr. opremu za gašenje požara) u vrsti i količini prema potrebi za razinu opasnosti s obzirom na vrstu posla koji se obavlja. Na transportne jedinice koje prevoze opasnu robu primjenjuju se sljedeća pravila:
 - Prijevoznik će redovito provjeravati status gore navedene zaštitne opreme, je li u potpunosti ispravna i može li osigurati traženu zaštitu, te mogućnost zamjene u slučaju oštećenja.
 - U slučaju obavljanja poslova korištenjem oštećene ili neadekvatne zaštitne opreme, ili ponovljenog ili većeg kršenja pravila, predstavnik INA Grupe (koji je ovlašten i za nadzor) odmah će obustaviti aktivnost, a prijevoznik će biti odgovoran za nadoknadu štete.
 - Radnik prijevozničke tvrtke, koji prihvaća opasnu robu na lokacijama, ima obveze navedene u propisane dokumentom RID.
 - Ako prijevoznik tijekom prijevoza utvrdi bilo kakvu nepravilnost koja bi mogla ugroziti sigurnost prijevoza, otprema će se prekinuti što je prije moguće uzimajući u obzir sigurnost prometa, tereta i ljudi, te će odmah obavijestiti zainteresirane strane.
 - Prijevoz se može nastaviti samo ako teret može u potpunosti ispuniti zahtjeve. Tijela koja su nadležna za preostali dio rute (mogu) ipak izdati dozvolu za nastavak prijevoza.
- 11) Ako se tijekom prijevoza opasnog tereta (izvan bilo kojeg mjesta INA Grupe) dogodi nesreća i izvanredni događaj (izlazak iz tračnica/iskakanje sa željezničke pruge, sudar, prevrtanje, požar,

eksplozija, curenje, tehnički kvar cisterne), a ako je teret zadržan dulje od 6 sati zbog tehničkog kvara na željezničkoj cisterni, prijevoznik će o situaciji odmah obavijestiti dispečersku službu INA Grupe i dostaviti tražene podatke u roku od 24 sata nakon događaja.

- 12) Podatci koje je potrebno dostaviti:
 - Datum/vrijeme događaja (godina, mjesec, dan, sat);
 - Mjesto događaja (željeznička stanica, naziv ranžira ili dionice pruge);
 - Vrsta događaja (iskakanje sa željezničke pruge, sudar, prevrtanje, požar, eksplozija, curenje, tehnički kvar željezničke cisterne i sl.);
 - Id. broj uključenih željezničkih vagona;
 - Detaljan opis događaja;
 - Provedene radnje;
 - Posljedica događaja (osobna ozljeda, ispuštanje opasnih tvari, procijenjena vrijednost štete na robi/okolišu, intervencija nadležnih tijela);
- 13) Radnici prijevoznika svoje aktivnosti na lokacijama INA Grupe obavljaju na način da ne može doći do onečišćenja ili štete po okoliš. Radnici prijevoznika bit će odgovorni za štetu u okolišu koju prouzrokuju te će snositi troškove.
- 14) Prijevoznik će prikupljati i tretirati/upravljati svim opasnim i neopasnim otpadom nastalim od materijala i opreme koje prijevoznik dostavlja na lokacije INA Grupe (npr.: zauljene krpe itd.) u skladu s važećim zakonima i internim propisima INA Grupe.
- 15) Radnici INA Grupe koji je ovlašten za provođenje nadzora (stručnjaci ZZSO, vlasnici ugovora itd.) imaju pravo u bilo kojem trenutku održati nadzor radnika Prijevozničke tvrtke u području sporednih kolosijeka i povezanih objekata unutar Ininih lokacija, uključujući usklađenost s pravilima navedenim u ovom dodatku. Radnik prijevozničke tvrtke dužan je surađivati tijekom nadzora. Ako nedostaju ili nisu osigurani propisani uvjeti, osoba za nadzor ima pravo obustaviti aktivnost Prijevoznika do ispunjenja propisanih uvjeta. Suspenzija tvrtke prijevoznika neće osloboditi tvrtku obveze izvršavanja ugovornih obveza, te ne može imati nikakvih potraživanja koja se na to odnose.
- 16) Prijevoznik će svoju djelatnost u okviru ugovora obavljati u skladu s važećim relevantnim propisima i postupcima.
- 17) Prijevoznik je suglasan i prihvaća da INA Grupa ima pravo provoditi sljedeće sankcije za kršenje pravila utvrđenih i dokumentiranih na nadzorima, ovisno o ozbiljnosti danog kršenja:
 - Trenutna obustava rada
 - Provođenje korekcijskih (odmah ili postavljanje roka);
 - Naručivanje izvanredne edukacije iz ZZSO;
 - Izricanje kazne;
 - Zabrana rada na određeno vrijeme radnicima Prijevoznika na lokacijama INA Grupe;
 - Raskid ugovora s trenutnim učinkom.
- 18) Prijevoznik je suglasan i prihvaća da kao posljedica nepravilnosti uočenih tijekom nadzora lokacije od strane INA Grupe, INA može uvesti sankcije i zabraniti prijevozniku pristup lokacijama!

ZZSO zahtjevi za prijevoz tereta u vodenom prometu na lokacijama INA Grupe

- 1) Prijevoznik se obvezuje u potpunosti poštivati ZZSO pravila koja su navedena u važećim zakonima, i propisima (zaštita na radu, sigurnost, zaštita od požara i zaštita okoliša, promet i dr. pravila);
- 2) Ako Prijevoznik namjerava unajmiti usluge podizvođača, tada preuzima obvezu da njegov podizvođač u potpunosti poštuje relevantne važeće ZZSO propise. Usluge takvog podizvođača mogu se koristiti samo ako je upoznat s relevantnim ZZSO propisima, te se obvezao poštivati ih kao obavezna pravila.
- 3) Dokaz o osposobljenosti radnika za obavljanje poslova.
- 4) Prosjenu rizika dostaviti s obzirom na glavne opasnosti u pristaništima:
 - a. Pad s visine
 - b. Vozila i oprema u kretanju
 - c. Padajući objekti
 - d. Poskliznuća i spoticanja
 - e. Vatra i eksplozija
 - f. Opasne tvari
 - g. Poremećaji mišićno-koštanog sustava
 - h. Opasnosti od vremenskih neprilika
 - i. Opasnosti od kretanja plime i oseke
- 5) Dostaviti na uvid izvještaj o ključnim pokazateljima uspješnosti ZZSO

UPUTA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN PRILIKOM IZVOĐENJA POSLOVA ISKAPANJA I U ISKOPIMA

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI

CILJ:

Ova uputa je izrađena sa svrhom sprječavanja incidenata do kojih može doći tijekom izvođenja poslova iskapanja i izvođenja radova u iskopima. Uputom se želi postići

- izbjegavanje potencijalnih neželjenih ZZSO događaja, nesreća, ozljeda ili oštećenja tijekom izvođenja poslova iskapanja i izvođenja poslova u iskopima;
- određivanje i isticanje sigurnosnih aspekata koje je potrebno uzeti u obzir prilikom planiranja i izvođenja poslova iskapanja i poslova u iskopima.

Sadržaj

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI	1
2 OPIS METODOLOGIJE	3
2.1 Uvjeti za izvođenje radova	3
2.1.1 Uvjeti za izvođače radova	3
2.1.2 Uvjeti za opremu	3
2.2 Redovno održavanje	3
2.3 Vrijeme i kvaliteta usluga	4
3 POSTUPAK IZVOĐENJA RADOVA	5
4 PRIMJENA DOBRIH PRAKSI	12
5 RJEČNIK	14

2 OPIS METODOLOGIJE

Uvjeti za sigurno izvođenje radova

Ova uputa je izrađena sa svrhom sprječavanja incidenata do kojih može doći tijekom izvođenja poslova iskapanja i izvođenja radova u iskopima

Uvjeti za izvođače radova

1. svi radnici koji provode poslove iskapanja i/ili poslove koje se izvode u iskopima moraju biti osposobljeni za rad na siguran način za te poslove i upoznati sa sigurnim radnim postupcima vezanim za te poslove;
2. za nadzor kod izvođenja poslova iskapanja i kod izvođenja poslova u iskopima potrebno je imenovati voditelja radova. Voditelj radova mora biti kompetentan za poslove nadzora, a ujedno može biti i zadužen za motrenje izvođenja radova (motritelj);
3. aktivnosti strojnog iskapanja moraju uvijek biti dodatno nadzirane od strane imenovanog motritelja;
4. osoba koja upravlja građevinskim strojem prilikom provođenja aktivnosti strojnog iskapanja mora imati potrebne certifikate i osposobljavanja obzirom na vrstu poslova i stroja kojim upravlja.

Uvjeti za opremu

1. alati, uređaji i oprema koji se upotrebljavaju prilikom izvođenja poslova iskapanja i/ili poslova koji se izvode u iskopima moraju biti dostupni, primjereni za određenu namjenu i u ispravnom stanju. Poseban naglasak potrebno je staviti na zaštitne sustave i osobnu zaštitnu opremu radnika. Oprema mora posjedovati dokumentaciju o namjeni i ispravnosti;
2. svi strojevi (rovokopači, svrdla, itd.) koja se koriste moraju imati sve potrebne certifikate i prateću dokumentaciju (zapisnici o ispitivanju i sl.);
3. prostor izvođenja radova se, prije početka rada, mora ograditi sigurnosnim ogradama/barijerama (prednost imaju čvrste barijere) i označiti sigurnosnim oznakama (znakovi upozorenja, ploče sa sigurnosnim pravilima itd.);
4. tijekom cijelog vremena trajanja izvođenja navedenih poslova obavezno je korištenje propisane osobne zaštitne opreme sukladno procjeni rizika (npr. zaštitna kaciga, zaštitne cipele itd.).

Poslovi iskapanja

Poslovi iskapanja ili poslovi u iskopima dubljim od **1 m** smatraju se **visoko rizičnim poslovima**.

Kada su takvi poslovi sastavni dio visokorizičnih kompleksnih radova, obavezno je pripremiti ZZSO plan. U ovakvim slučajevima ova Uputa ne može zamijeniti ZZSO plan, već može isključivo poslužiti za uzimanje smjernica i zahtjeva za sigurno izvođenje radova. Osim sigurnosnih zahtjeva iz ove Upute, prilikom izvođenja poslova, potrebno je primjenjivati i dodatne mjere iz ZZSO plana.

Ukoliko planirani poslovi ne zahtijevaju izradu ZZSO plana, dovoljna je primjena *Analize sigurnosti posla (JSA)*. Sigurnosne smjernice za kontrolu rizika (eliminacija opasnosti, zamjena, izoliranje, inženjerska kontrola, administrativne kontrole, osobna zaštitna oprema) moraju se uzeti u obzir prilikom pripreme ZZSO plana i izrade *Analize sigurnosti posla (JSA)*.

Svi poslovi iskapanja koje se provode u tehnološkim područjima, a koji zahtijevaju

- iskope dublje od 1 metra i
- ljudsku aktivnost/prisutnost u iskopu

smatraju se radom u skućenom/zatvorenom prostoru te je za iste potrebno ishoditi *Dozvolu za rad*.

Sigurnosni zahtjevi/mjere koje se moraju primjenjivati prilikom ulaska u skućeni/zatvoreni prostor definirani su *Prilogom 5 Ulazak i rad u zatvorenim prostorima i mjestima s povećanim opasnostima* dokumenta *HSE_INAG2.4_PD_INA1, Siguran rad i prakse rada u društvima INA Grupe*.

Moguće situacije i posljedice

Kada se izvode poslovi iskapanja ili poslovi u iskopima može doći do višestrukih (čak i smrtnih) ozljeda. Razlozi zbog kojih može doći do takvih ozljeda su:

1. Urušavanje iskopa zbog

- nepravilno izrađene/izvedene kosine iskopa;
- neadekvatne procjene uvjeta tla, nepravilne klasifikacije tla i varijacija rahlosti tla
- urušavanja tla djelovanjem vode (nepovoljni vremenski uvjeti), prisutnosti vode (pojava podzemnih voda, jake padaline itd.);
- dodatnih opterećenja uz površinski rub iskopa (kretanje osoba, vozila, odlaganje iskopnog materijala uz rub iskopa);
- urušavanjem uzrokovanim vibracijama.

2. Neočekivana, iznenadna pojava električne energije, oslobađanje tlaka i/ili opasnih tvari zbog

- nepoznavanja smještaja podzemne infrastrukture, kanalizacije, naponske mreže, plinske trase, vodovoda, naftovoda, vodova pod visokim tlakom itd.;
- iskopom sakrivenog/zakopanog streljiva, eksploziva, bombi;
- dodira stroja za iskop s nadzemnim vodom električne energije.

3. Nedostatak kisika ili konstantno smanjenje koncentracije kisika zbog

- pojave/nakupljanja „džepova“ opasnih plinova;
- rasta koncentracije CO (ugljkovog monoksida) izazvanog radom motora sa unutarnjim izgaranjem.

4. Pad osoba ili strojeva u iskop zbog

- nedostatka ili nepostojanja prohodnih puteva uz iskop,
- nedostatka zaštitnih ograda i/ili rubova, sigurnosnih oznaka;
- nedostatka ili neadekvatnih prijelaza preko iskopa i
- nedostatnih ili neadekvatnih uvjeta za ulazak/izlazak radnika u/iz iskopa i sl.

5. Osobne ozljede izazvane radom strojeva za iskapanje zbog

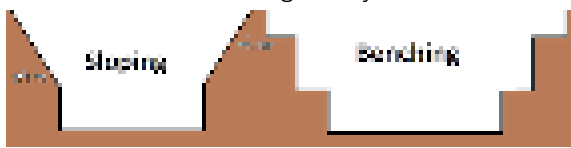
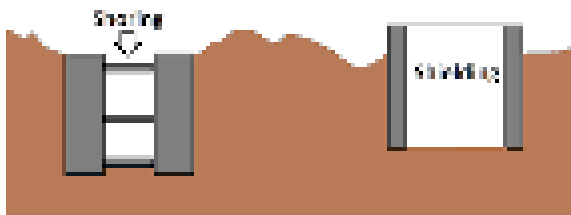
- rada i/ili prolaska ispod podignutog tereta i
- izvođenja radova unutar iskopa, a u radnom području strojeva za iskapanje i dr.

3 POSTUPAK IZVOĐENJA RADOVA

koraci postupka	što učiniti / rješenje problema
<p>1. Planiranje</p>	<p>Za učinkovito planiranje i pripremu radova treba prikupiti sve relevantne informacije od vlasnika lokacije kao i od drugih sudionika/osoba čije se instalacije mogu očekivati na trasi iskopa (komunalna poduzeća, energetske tvrtke i sl.).</p> <p>Čimbenici koje treba uključiti u fazi planiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promet; • blizina i stanje objekata u blizini iskopa; • klasifikacija tla; • površinske i podzemne vode; • nadzemni i podzemni komunalni vodovi; • vremenski uvjeti; • dodatni izvori vibracija na tlo; • količina potpora ili zaštitnih sustava koje je potrebno primijeniti prilikom izrade iskopa; • provođenje zaštite od pada u iskop; • broj ljestava ili dr opreme za pristup u iskop; • smještaj građevinskih strojeva i opreme. <p>Razmatranje utjecaja i odgovori na ove čimbenike biti će od pomoći u određivanju načina iskapanja te količinama i vrsti sigurnosne opreme koja će se trebati primijeniti za sigurno izvođenje radova.</p>
<p>2. Pripreme prije početka aktivnosti iskapanja</p>	<p>Prije početka aktivnosti iskapanja potrebno je</p> <ul style="list-style-type: none"> • odrediti, mapirati i označiti sve podzemne vodove, kabele, cjevovode i sl. kako bi se spriječilo oštećenje istih tijekom iskopa; • komunicirati s vlasnikom lokacije i drugim sudionicima/osobama čije se instalacije mogu očekivati na trasi iskopa kako bi se utvrdila lokacija postojećih podzemnih instalacija prije početka iskopa. Vlasnik lokacije, komunalno poduzeće i dr., dužni su dati relevantne informacije (plan podzemnih instalacija na lokaciji); ukoliko lokacije podzemnih instalacija nisu poznate ili su dostupni podaci/informacije nepouzdanе potrebno je koristiti uređaje za lociranje podzemnih instalacija kako bi se isti odredili, mapirali i označili prije početka provođenja radova. • odrediti karakteristike tla analizom tla, probnim bušotinama ili jamama (za iskope bez potpornih konstrukcija).

	<ul style="list-style-type: none"> • postaviti sigurnosne oznake i ograde/barijere, što uključuje: sigurnosne ograde, sigurnosne znakove i ploče s sigurnosnim pravilima.
3. Izdavanje dozvola za rad	<p>Poslovi iskapanja i/ili u iskopu mogu se početi izvoditi samo na temelju prethodno ishodišne Dozvole za rad.</p> <p>Ukoliko se posao iskopa ili u iskopu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvija u tehnološkom području ili okruženju i • prelazi dubinu od 1 m u odnosu na površinu s koje se iskapa i • ukoliko se tijekom aktivnosti očekuje aktivnost osobe u iskopu <p>isti podliježe izdavanju Dozvole za ulazak u zatvorene prostore i rad na mjestima s povećanim opasnostima.</p>
4. Iskapanje	<p>Ukoliko planirana ruta iskopa prelazi preko ili u blizini (bliže od 1 m) bilo kojih postojećih podzemnih instalacija potrebno je ručno izraditi istražni iskop</p> <ul style="list-style-type: none"> • dubine planiranog iskopa + 20 cm • ne manji od dimenzija: 1,8 m x 0,8 m. <p>Nakon što se istražnim iskopom dođe do trake koja označava podzemni vod/instalaciju ili do pokrova instalacija više se ne smije koristiti pijuk i sl. alat (čijom uporabom može doći do oštećenja podzemnih instalacija), a daljnji radovi se moraju izvoditi s velikim oprezom i pažnjom.</p> <p>U slučaju kada se iskopi izvode strojno potrebno je osigurati da jedna osoba (motritelj) nadgleda i nadzire radove, kako bi se spriječila i izbjegla eventualna šteta na podzemnim instalacijama koji nisu mapirani. Motritelj se uvijek mora nalaziti izvan dometa radnog stroja odnosno opasnog područja oko stroja.</p> <p>Neovlaštene osobe ne smiju biti prisutne u zoni rada stroja i mjesta gdje se obavlja utovar- pretovar te kamiona u pokretu.</p> <p>Za radove iskopa gdje se očekuje prisutnost zapaljivih i eksplozivnih tvari, obavezno je procijeniti rizike te planirati potrebne mjere zaštite od požara i eksplozija (npr. mjerenje prisutnosti zapaljivih i eksplozivnih plinova, negoriva zaštitna odjeća, neiskreći alat, i dr.) kao i osigurati vatrogasno osiguranje dok god je ta opasnost prisutna.</p> <p><u>Izvanredni događaji</u></p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. sve kableske instalacije koje se otkriju prilikom iskopa moraju se smatrati aktivnima odnosno pod naponom, a za sve cijevne instalacije mora se pretpostaviti da su pod tlakom sve dok: <ul style="list-style-type: none"> • se iste ne identificiraju i u potpunosti ne utvrdi njihov status; • se iste ne oslobode energije odnosno tlaka 2. ukoliko se tijekom aktivnosti iskopa ili kod poslova u iskopima naiđe na neočekivani podzemni cjevovod, kabel, zaostalo streljivo itd. potrebno je odmah prekinuti radove i o tome obavijestiti voditelja radova i vlasnika lokacije odnosno izdavatelja Dozvole za rad; 3. instalacije koje su prerezane ili s oštećenom izolacijom ne smiju se dirati (zbog opasnosti od strujnog udara i sl.). U takvim slučajevima potrebno je odmah prekinuti radove i javiti se izdavatelju dozvole; 4. lokacije na kojim dođe do ovakvih događaja moraju se odmah osigurati od pristupa, označiti i ne smiju se dodatno prekrivati zemljom; <p>Izvanredne događaje potrebno je evidentirati u građevinski dnevnik i prijaviti relevantnim osobama u skladu s propisima.</p> <p>Ukoliko se radovi na iskopima prekinu zbog gore navedenih razloga moguće ih je nastaviti samo ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlasnik lokacije potvrdi da je uspostavio sigurne uvjete (uz uključanje potrebnih stručnjaka) i • kada to odobri izdavatelj <i>Dozvole za rad</i>
<p>5. Izrada i dizajn iskopa i zaštitnih sustava iskopa</p>	<p>Minimalna širina dna iskopa projektiranog za rad radnika mora biti najmanje 0,8 m (ovisno o predviđenim aktivnostima u iskopu ova širina se treba povećati npr. kod polaganja i ugradnje cjevovoda velikih promjera).</p> <p>Ukoliko je iskop dublji od 1 m mora se projektirati na način da zaštiti radnike koje provode aktivnosti u istome od urušavanja putem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagiba na bočnim stranama iskopa • podupiranja bočnih strana iskopa • postavljanja zaštitnih barijera između bočnih strana i radnog prostora iskopa <p>Odabir pravog sustava zaštite (koji zadovoljava sve kriterije za sigurno provođenje aktivnosti u iskopu) zahtjeva razmatranje mnogih čimbenika, a uključuje klasifikaciju tla, vremenske prilike, druge radnje u blizini iskopa i sl.</p>

	<p>Standardi za iskapanje opisuju različite metode i pristupe koji se mogu koristiti za odabir i projektiranje sustava zaštite.</p> <p>Prikazani su neki od primjera zaštitnih sustava koji se mogu koristiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagib bočnih strana iskopa izvodi se pod kutom ne većim od odnosa 1,5 : 1 (za svaki 1 m dubine iskopa bočna strana iskapa se u širinu za 1,5 m); ovakav primjer siguran je za iskope u svim vrstama tla. <ul style="list-style-type: none"> • projektiranje sustava nagiba (SLOPING) ili klupica (BENCHING) u skladu s pravilima koji su regulirani lokalnim zakonodavstvom ili standardima; tablični podaci odobreni su od strane ovlaštenog inženjera. <ul style="list-style-type: none"> • korištenje potpornih sustava za bočne strane iskopa koje su dobijene i odobrene od strane ovlaštenog inženjera, a koje su dizajnirane u skladu s pravilima i podacima za upotrebu. <p>Zabranjeno je</p> <ul style="list-style-type: none"> • raditi iskope na način da se potkopavaju postojeći nogostupi, pločnici i ostale građevine bez odgovarajuće dizajniranog potpornog sigurnosnog sustava ili druge učinkovite metode koja će spriječiti urušavanje iskopa; • upotrebljavati oštećene sustave potpore, oklopa ili bilo kojih drugih sustava. <p>Svi sustavi moraju prethodno biti odobreni i certificirani.</p>
<p>6. Sigurna montaža i demontaža sigurnosnih sustava</p>	<p>Kako bi se zaštitili radnici prilikom montaže i demontaže sigurnosnih (potpornih) sustava potrebno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elemente potpornih sustava sigurno povezati kako bi se spriječilo klizanje, padanje, izbijanje ili kolaps istih;

	<ul style="list-style-type: none"> • potporni sustavi moraju biti montirani i demontirani na način da štite radnika od urušavanja tla i strukturnog kolapsa sustava kao i od udara elemenata potpornog sustava; • ne preoptereti elemente potpornih sustava; • prilikom privremenog uklanjanja pojedinih elemenata primijeniti dodatne mjere zaštite kao što je ugradnja drugih konstrukcijskih elemenata za prijenos opterećenja na nosivi sustav; • pri uklanjanju potpornog sustava krenuti od dna prema vrhu iskopa; • zatrpavanje iskopa provesti zajedno sa uklanjanjem potpornih sustava.
<p>7. Osiguravanje sigurnog mjesta rada i radnog okoliša tijekom iskapanja i aktivnosti u iskopima</p>	<p>Radnici moraju biti zaštićeni unutar iskopa od materijala nastalih tijekom iskapanja te drugih materijala i opreme na površini iskopa na način da je prostor u širini najmanje 1 m od ruba iskopa u potpunosti prohodan i čist (čime se sprječava da ne dođe do upadanja materijala i opreme u iskop). Potrebno je <u>nadzirati odlaganje iskopnog materijala</u> jer se udaljenost za odlaganje treba povećati i ovisi o količini iskopnog materijala.</p> <p>Rukovatelj strojem za zemljane radove smije započeti s radom samo nakon što se uvjeri da u radnom dometu stroja nema drugih osoba</p> <p>Za vrijeme iskopa druge osobe ne smiju se nalaziti u dometu radnog stroja</p> <p>Ukoliko je potrebno kombinirati ručni i strojni način iskopa, radnik koji vrši ručno iskapanje ne smije biti u dometu stroja.</p> <p>Ako rukovatelj stroja nema vizualni kontakt sa svim točkama područja rada stroja upute mu mora davati motritelj.</p> <p>Ukoliko postoji potreba za kretanjem vozila uz rub iskopa ili podizanja/spuštanja tereta u iskop u njemu se ne smije nalaziti radnik. Vozila se ne smiju pozicionirati u blizini ruba iskopa manjoj od 1,5 m (ova udaljenost može se povećavati ovisno o klasifikaciji tla, dizajnu iskopa kao i osovinskom opterećenju vozila).</p> <p>Osigurajte zaštitu od pada u iskope na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kod iskopa dubine 25 cm do 1 m koristi se vidljiva čvrsta barijera visine 1 m; • kod iskopa dubine veće od 1 m potrebno je primijeniti potpunu zaštitnu ogradu na udaljenosti najmanje 1 m od ruba iskopa sa najmanje 1 m visokom stabilnom barijerom /ogradom (npr. konstrukcija od dasaka ili cijevna ograda koja sprječava pad u iskop).

	<p>Nije dopušten ulazak u iskope u kojima postoji nakupljena voda ili dolazi do prodora u iskop osim u slučajevima kada se poduzmu mjere zaštite za zaštitu radnika i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjere koje uključuju aktivnosti crpljenja vode iz iskopa, kontroliranje razine vode ili korištenje sigurnosnog pojasa i užeta za spašavanje; • uže za spašavanje mora biti ispravno pričvršćeno na pojas te odvojeno od druge užadi koja služi za rukovanje materijalima; • kada se primjenjuje sigurnosni pojas u kombinaciji s užetom na površini iskopa moraju biti prisutna najmanje dva promatrača koji su fizički sposobni, u slučaju potrebe, spasiti radnika iz iskopa. <p>Obavezno treba osigurati sigurna sredstva za ulazak i izlazak radnika u iskope dublje od 1 m i više poput ljestvi, stepeništa, rampe i sl. Sredstva (lokacije) za ulaz i izlaz iz iskopa moraju biti pozicionirana na način da se radnik od njih unutar iskopa ne mora kretati više od 8 m bočno.</p> <p>Puteve kretanja radnika treba održavati čistima i prohodnima. Ukoliko postoji potreba za postavljanje privremenih mostova za prelazak pješaka preko iskopa isti mora biti</p> <ul style="list-style-type: none"> • širok najmanje 0,6 m; • s potpunom ogradom od najmanje tri prečke ukupne visine 1 m; • konstrukcije primjerene čvrstoće. <p>Prilikom rada u iskopima radnicima je potrebno omogućiti primjereno osvjetljenje za obavljanje poslova.</p>
<p>8. Zaštita radnika od pojave opasne atmosfere unutar iskopa</p>	<p>Ispitivanje atmosfere potrebno je provesti prije nego radnici uđu u iskope dublje od 1 m gdje je prisutan nedostatak kisika ili štetne tvari ili se može razumno očekivati pojava navedenog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kao što su iskopi u područjima gdje se opasne tvari skladište ili obrađuju u blizini; • u iskopima na područjima odlagališta otpada; • ako se unutar iskopa koristi motor s unutarnjim izgaranjem. <p>Opasnost od pojave visoke koncentracije CO i drugih štetnih (otrovnih, zapaljivih, zagušljivih...) plinova raste s povećanjem dubine iskopa, posebno u slučajevima kada je širina iskopa manja od njegove dubine.</p> <p>Ukoliko se utvrde opasni uvjeti u iskopu moraju se poduzeti odgovarajuće mjere zaštite kako bi se spriječilo izlaganje radnika</p>

	<p>opasnim uvjetima na mjestu rada. Takve mjere uključuju, među ostalim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiguranje ventilacije iskopa; • kontinuirano mjerenje razine prisutnosti štetnih plinova i/ili razine kisika unutar iskopa; • korištenje osobne zaštitne opreme i dr. <p>Ukoliko su prilikom provođenja poslova u iskopu utvrđeni uvjeti opasne atmosfere ili je razumno očekivati pojavu opasne atmosfere - mora se osigurati oprema za spašavanje u nuždi (npr. izolacioni aparati, sigurnosni pojasevi, užad za spašavanje, nosila i dr.).</p> <p>Potrebno je odrediti osobe zadužene za spašavanje te one, kao i motritelj, moraju biti prisutne na lokaciji.</p>
<p>9. Osobna zaštitna oprema</p>	<p>Potrebno je osigurati da svi radnici koriste potrebnu, propisanu osobnu zaštitnu opremu.</p> <p>Svi radnici koji rade u iskopima <u>uvijek</u> moraju koristiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaštitnu kacigu; • zaštitne cipele sa zaštitnom kapicom ili zaštitne čizme; • propisane zaštitne rukavice; • prsluk visoke vidljivosti. <p>Zaposlenici koji tijekom rada mogu biti izloženi krhotinama ili prašini moraju koristiti zaštitne naočale (sa bočnim štitnicima).</p> <p>Korištenje druge osobne zaštitne opreme mora biti utvrđeno u postupku procjene rizika na mjestu rada.</p>
<p>10. Nadzor na lokaciji</p>	<p>Potrebno je osigurati provođenje dnevnog nadzora od strane kompetentne osobe koja je dužna nadzirati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sve iskope na lokaciji; • bliža/granična područja uz iskope; • zaštitne sustave <p>zbog mogućih oštećenja ili naznake oštećenja zaštitnih sustava i opreme, pojave štetne atmosfere, pojave opasnosti od urušavanja i sl.</p> <p>Pregled se mora obavljati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prije početka rada; • po potrebi tijekom rada; • ukoliko su radovi bili prekinuti duže od 24h; • nakon prirodnih pojava sa mogućim posljedicama po iskop (npr. olujnih kiša, topljenja snijega i sl.). <p>Ukoliko se tijekom pregleda utvrdi postojanje nesigurnih uvjeta sve aktivnosti se moraju obustaviti i radnici trebaju napustiti opasno područje sve dok se ne provedu potrebne sigurnosne mjere.</p>

4 PRIMJENA DOBRIH PRAKSI

IOGP – Provjere prije početka radova

Međunarodna udruga proizvođača nafte i plina („IOGP“ - International Association of Oil & Gas Producers) uspostavila je sustav provjere prije početka rada (eng. „SW“ - Start Work Checks) za visokorizične aktivnosti koje su tijekom prošlosti identificirane kao uzrok smrtnih slučajeva i ozbiljnih ozljeda u industriji nafte i plina. Jedna od tih provjera uključuje i radove iskanjanja. Ove provjere, korak po korak, upućuju radnike na lokaciji kako da provjere i utvrde da li su sigurnosne mjere koje se primjenjuju za sprječavanje smrtnih slučajeva i ozbiljnih ozljeda primijenjena na ispravnom mjestu i da li su ispravne. Provjera potiče radnike koji provode aktivnosti da zauzmu stav raditi/ prekinuti rad (eng. „Go/No-Go“) i time se želi osigurati da radnici prije početka rada fizički provjere sigurnosne/zaštitne mjere. Ove provjere trenutno su dostupne na više stranih jezika, a dostupni su i .pdf formati provjera koje je moguće prevesti.

Ove provjere možete pronaći na sljedećem

 [LINK-u](#)

Prepreke za vozila

Prepreke za vozila su mehaničke barikade koje se primjenjuju kada postoji potreba da se u blizini iskopa kreću vozila ili kada se vozilom mora približiti iskopu kako bi se oprema približila iskopu, a operator nema vizualni pregled puta kretanja.

Primjeri:

Lokatori elektromagnetskih kabela

Lokatori elektromagnetskih kabela mogu iste detektirati u podzemlju, a koriste se prije početka iskanjanja kako bi se spriječilo oštećenje podzemnih kabela ili ozljeđivanje radnika koji izvode radove tijekom iskanjanja.

Radari za otkrivanje komunalnih instalacija

Ovakvi radari služe za otkrivanje nemetalnih komunalnih vodova: optičkih vodova, plastičnih i betonskih cijevi, i sl. kako bi se iste mapirale i kako bi se izbjeglo njihovo oštećenje tijekom aktivnosti iskapanja. Podaci koje radar učitava mogu se naknadno obrađivati, a oni se mogu pretvoriti u digitalnu kartu na učinkovit i brz način.

5 RJEČNIK

Pojam	Definicija
Iskop	Umjetno (strojno ili ručno) napravljen rez, šupljina, udubljenje ili depresija dublje od 25 cm (u odnosu na razinu tla) koji nastaje uklanjanjem površine tla. Svako uklanjanje površine tla, strojno ili ručno, dublje od 1 m u INA Grupi smatra se aktivnosti kritičnom za sigurnost
Nagib iskopa	Kosina iskopa koja za namjenu ima spriječiti bočno urušavanje tla i na taj način štiti radnike u iskopu. Nagib iskopa varira ovisno o klasifikaciji tla, dubini iskopa, vremenskim i drugim uvjetima
Nosač	Konstrukcija koja podupire bočne strane iskopa i sprječava urušavanje. Takav sustav mora biti projektiran/utvrđen od strane kvalificirane osobe
Motritelj	Osoba koja mora stajati izvan radnog dometa stroja, a nadzire rad stroja u iskopu u slučajevima pojave nepredviđenih vodova ili instalacija u iskopu
Oklop	Oprema koja se koristi unutar iskopa, a služi kako bi radnika zaštitila od mogućeg odrona sa bočnih strana iskopa. Isti može biti izrađen niz cijelu dužinu iskopa ili se može pomicati ovisno o fazama radova u iskopu
Rov	Uski iskop kojemu je dubina veća od širine
Rukovatelj stroja	Osoba ovlaštena za upravljanje i rukovanje strojem, a koja posjeduje propisane certifikate i sposobnosti za izvođenje takvih poslova
Stepenasti iskop	Vrsta iskopa kod koje se bočne strane ne rade pod nagibom već u stepenastoj formi
Sustav potpore	Sustav podupiranja koji se koristi za podupiranje susjedne konstrukcije ili objekata, podzemnih instalacija ili strana iskopa
Urušavanje	Propadanje bočne strane iskopa (zemlja, kamenje, i sl.) u sam iskop ili propadanje tla ispod zaštitnog sustava iskopa u količini dovoljnoj da zahvati dio tijela ili cijelo tijelo radnika u iskopu
Voditelj radova	Osoba koja određuje poslodavac, a čiji je zadatak prepoznati postojeće i predvidljive opasnosti u radnom okruženju ili uvjete koji su opasni i štetni za radnike te je nadležna poduzeti korektivne radnje za otklanjanje opasnosti
Zaštitni sustav	Oprema koja se koristi unutar iskopa za zaštitu radnika, a koja sprječava urušavanje ili pad materijala u iskop ili koja sprječava

Pojam	Definicija
	urušavanje objekata i dr struktura koji se nalaze neposredno uz iskop

UPUTA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN PRILIKOM IZVOĐENJA POSLOVA MONTAŽE I DEMONTAŽE PRIRUBNICA

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI

CILJ:

Ova uputa je izrađena sa svrhom sprječavanja incidenata do kojih može doći tijekom izvođenja poslova montaže i demontaže prirubnica. Uputom se želi postići

- izbjegavanje potencijalnih neželjenih ZZSO događaja, nesreća, ozljeda ili oštećenja tijekom izvođenja poslova montaže i demontaže prirubnica;
- određivanje i isticanje sigurnosnih aspekata koje je potrebno uzeti u obzir prilikom planiranja i izvođenja poslova montaže i demontaže prirubnica.

Sadržaj

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI	1
2 OPIS METODOLOGIJE	3
2.1. Opis	3
2.2. Opis metoda i postupka izvođenja poslova	3
2.2.1. Uvjeti za izvođače radova	3
2.2.2. Uvjeti za opremu:	3
2.3. Opis metoda i postupka demontaže priрубnice	3
2.4. Opis metoda i postupka zatezanja	4
3 POSTUPAK IZVOĐENJA POSLOVA MONTAŽE I DEMONTAŽE PRIRUBNICE	5
4 POSTUPAK ZATEZANJA I OTPUŠTANJA MOMENTA VIJKA UDARNIM KLUČEM.....	10
5 PRIMJENA DOBRIH PRAKSI.....	12

2 OPIS METODOLOGIJE

Uvod

Cilj ove metodologije je navesti i istaknuti sve sigurnosne aspekte prilikom montaže i demontaže prirubnica kako bi se izbjegnule potencijalno neželjeni ZZSO događaji, nesreće, ozljede ili oštećenja opreme prilikom izvođenja poslova demontaže.

Uvjeti za sigurno izvođenje poslova

Uvjeti za izvođače radova

Poslove montaže i demontaže prirubnica mogu izvoditi:

- radnici koje imaju kombinaciju teoretskog znanja s praktičnim iskustvom na radilištima ili u simuliranoj radionici (praktično su obučeni za montažu i demontažu prirubnica);
- radnici koje imaju pisanu uputu (opis radnog zadatka) od strane poslodavca;
- osobe čije su kompetencije u skladu s zahtjevima mjerodavnog pravila te relevantnim standardima (npr. HRN EN 1591-4)

Uvjeti za opremu:

- svi dostupni alati i uređaji za izvođenje radova trebaju biti spremni za upotrebu i u ispravnom tehničkom stanju;
- potrebno je koristiti osobnu zaštitnu opremu za zaštitu lica na prvom mjestu rastavljanja ili ako se tlak iz opreme ne može u potpunosti i s apsolutnom sigurnošću eliminirati;
- ovisno o mediju/materijalu koji se nalazi u instalaciji (a koji može izaći iz nje) obavezna je odgovarajuća zaštita cijelog tijela;
- po potrebi se primjenjuje i zaštita organa za disanje (kada postoji opasnost od otrovnih ili zagušljivih plinova i para, prihvatljiva je samo primjena izolacionog aparata)!

Poslovi montaže i demontaže prirubnica

- upotreba udarnih ključeva potencijalni je izvor ozljeda ruku te zbog toga treba nastojati koristiti druge alate prilikom izvođenja ovakvih radova (npr. pneumatske, hidrauličke, električne udarne i moment ključeve) te koristiti pomoćne alate kako bi se dijelovi tijela radnika maknuli iz opasnog područja;
- *u Poglavlju 5 ovoga dokumenta opisane su dobre i alternativne prakse te alati koji se mogu koristiti za ove poslove.*
- potrebno je pričvrstiti i poduprijeti spojne cijevi prije početka radova;
- obavezno je provesti blindiranje/zatvaranje odvojenih prirubnica nakon demontaže, a kada nije moguća hitna zamjena demontiranog dijela (ukoliko je predmet radova na kojem se radi dio cjeline aktivnog sustava, a dvostruko zatvaranje ventila nije moguće primijeniti, blindiranje otvora je obvezno);
- prilikom projektiranja radnog okruženja potrebno je u obzir uzeti i ergonomske aspekte (npr. podesiti visinu postolja, uzeti u obzir razinu poda i visinu radne staze), a sve u svrhu smanjenja opterećenja i rizika od mišićno-koštanih ozljeda.

4.4. Moguće situacije i posljedice

Kada se izvode poslovi montaže i demontaže prirubnica može doći do višestrukih (čak i smrtnih) ozljeda. Razlozi zbog kojih može doći do takvih ozljeda su:

1. Neočekivano oslobađanje tlaka ili opasnih (vrelih) medija zbog:

- nepravilnog pražnjenja, nepotpunog ispuštanja tlaka, nepravilne izolacije dijela opreme koji se otvara/odvaja;
- nedostatka komunikacije o potencijalnim opasnostima (očekivana opasnost nije razumljiva svima, nije naglašena ili o njoj nije raspravljeno tijekom procesa izdavanja dozvole za rad);
- nepoštivanja sigurnosnih zahtjeva pri demontaži prirubnice (uključujući i prvo otvaranje prirubnice novih posuda koje se prevozi u inertiziranom stanju – pod tlakom) može rezultirati prekomjernom izloženošću osoba opasnim radnim tvarima; stvaranju eksplozivne atmosfere, opekotinama itd.

2. Neispravno pričvršćivanje/podupiranje cjevovoda koji se odvajaju zbog:

- nedostatka iskustva ili nedostatka komunikacije o opasnostima (očekivana opasnost nije istaknuta niti raspravljana tijekom procesa izdavanja dozvole za rad);
- iznenadnog pomicanja, pada, rušenja teških sklopova ili nepredviđenog pražnjenja zaostalog medija iz već otvorenih dijelova cijevi.

3. Nesigurno korištenje ručnih alata zbog:

- manjka iskustva;
- ručni alat je u lošem tehničkom stanju;
- nepoštivanja koraka za demontažu prirubnice koji su propisani u ovoj uputi;

Navedeni razlozi mogu rezultirati snažnim udarcima, uklještenjima, prijelomima šake, ali i drugih dijelova tijela.

3 POSTUPAK IZVOĐENJA POSLOVA MONTAŽE I DEMONTAŽE PRIRUBNICE

koraci postupka	što učiniti / rješenje problema
<p>1. Priprema prije demontaže prirubnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razmislite o procesu radnog zadatka korak po korak; • prepoznajte rizike za sigurnost; • provjerite uređaje za blokadu/izolaciju – uvjerite se da nema zaostale energije; • komunicirajte s operativnim osobljem- provjerite manometre na vodovima; • pripremite alat za izvođenje radova, izmjerite koncentraciju plinova ukoliko je to potrebno; • ogradite radni prostor. <p>Poslovi demontaže ne mogu se provoditi ako nije osigurano odobrenje od strane operativnog osoblja na lokaciji!</p>
<p>2. Prvi korak prilikom demontaže prirubnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • postoji mogućnost da se u instalaciji nalazi zaostali medij ili je i dalje pod tlakom; • prvi vijak koji se popušta treba biti donji najudaljeniji vijak od radnika; • ukoliko dođe do pojave zaostalog medija/tlaka ostavite matice i vijke spojene dok se ne ispusti zaostali medij/tlak.

	
<p>3. Oslobađanje mogućeg zaostalog medija/tlaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nakon otpuštanja najudaljenijeg vijka od radnika, razdvojite prirubnicu posebnim alatom (npr. polugom); • omogućite ispuštanje preostalog medija / tlaka iz cjevovoda; • u slučaju izlivanja zaostalog medija upotrijebite sabirnu posudu / spremnik; <p>U slučajevima kada je moguće oslobađanje zaostalog medija / tlaka, treba razmotriti potrebu obaveznog korištenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • štitnika za lice; • zaštite za cijelo tijelo; • respiratora s prikladnim filterom za zaštitu od materijala koji se nalazi u cjevovodu ili izolacionog aparata. <p>U slučaju mogućeg ispuštanja zapaljivih ili eksplozivno opasnih materijala iz cjevovoda potrebno je provoditi kontinuirano mjerenje koncentracije štetnih plinova.</p> <p>U području u kojem je moguća pojava eksplozivne atmosfere mora se koristiti samo neiskreći ručni alati i alati u EX izvedbi.</p> <p>Ukoliko su u sustavu prisutne opasne kemikalije obavezno se moraju se nositi zaštitne rukavice otporne na te kemikalije!</p>

	
<p>4. Uklanjanje prirubničkih spojeva, zamjena brtvi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opustite i uklonite vijke; • nakon odvajanja prirubnice stara brtva bi uvijek trebala biti zamijenjena novom brtvom! <p>Neke stare brtve mogu sadržavati azbest. Ukoliko postoji sumnja na prisutnost azbesta postupajte u skladu sa zahtjevima u svrhu zaštite zdravlja radnika od izloženosti azbestu.</p>
<p>5. Zamjena vijaka na prirubnici</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u slučaju da se otpuštanje/uklanjanje vijaka može izvesti samo na način da se isti režu potrebno je u obzir uzeti

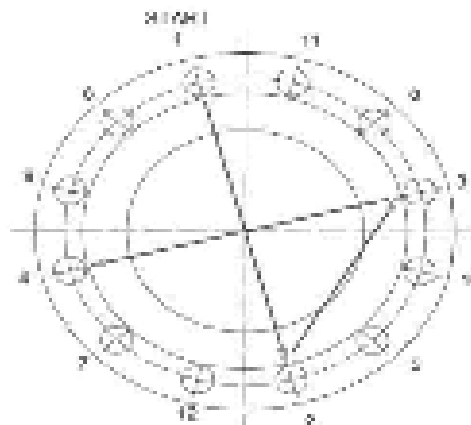
	<p>uvjete na radilištu (opasnost od požara i eksplozije) te u skladu s tim je potrebno odabrati alat/opremu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • u takvim slučajevima vijci se uklanjaju jedan po jedan, a nakon rezanja vijka na isto mjesto treba postaviti novi vijak odgovarajuće kvalitete; • izvršite vizualni pregled vijaka i matica, a ukoliko su u ispravnom tehničkom stanju upotrijebite ih prilikom ponovnog sastavljanja priрубnice. <div data-bbox="668 640 1342 1464" data-label="Image"> </div>
<p>6. Završetak montaže priрубnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • da bi se dobio priрубnički spoji koji neće curiti potrebno je postaviti i novu brtvu koja će zamijeniti staru; • vijke je potrebno zategnuti do potrebnog momenta, a ukupni moment zatezanja vijaka mora biti ravnomjerno raspoređen po cijeloj površini priрубnice.

Zatezanje vijaka odvija se u sljedeća tri koraka:

1. zategnite vijke navedenim redoslijedom na 50 % momenta zatezanja
2. zategnite vijke navedenim redoslijedom na 80 % momenta zatezanja
3. zategnite vijke navedenim redoslijedom na 100 % momenta zatezanja

Redoslijed zatezanja prikazan je na sljedećoj slici:

Na kraju montaže provjerite da li je par prirubnica u potpunosti paralelan.

4 POSTUPAK ZATEZANJA I OTPUŠTANJA MOMENTA VIJKA UDARNIM KLJUČEM

koraci postupka	što učiniti / rješenje problema
<p>1. Odaberite prikladan udarni ključ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odaberite ispravnu veličinu udarnog ključa s obzirom na veličinu matice; • nemojte koristiti oštećene, deformirane i potrošene udarne ključeve!
<p>2. Upotreba udarnog ključa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • smiju se koristiti samo oni ključevi i čekići koji su u dobrom tehničkom stanju: • posebnu pažnju treba obratiti na pozicioniranje ruke na udarnom ključu kako bi se izbjegli krivi, nepravilno ciljani udarci. Preporuka je koristiti pomoćne alate za pridržavanje udarnog ključa kako bi se ruka radnika maknula iz opasnog područja! <i>Pogledati poglavlje 5.</i>

	
<p>3. Upotreba udarnog ključa uz asistenciju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ukoliko se vijak prirubnice vrti u mjestu potrebno ga je fiksirati pomoću drugog ključa; • prilikom primjene udaraca na udarni ključ treba posvetiti pažnju na položaj kolege koji asistira – fiksira vijak.

5 PRIMJENA DOBRIH PRAKSI

Alternativni alati za izvođenja radova

1. Pomoćni ključevi koji ne iziskuju pridržavanje rukom:

Pomoćni ključ koji eliminira potrebu pridržavanja ključa od strane drugog radnika (asistenciju koji bi inače držala udarni ključ prilikom zatezanja/otpuštanja matice).

2. Naprave za pridržavanje udarnog ključa.

Omogućuju radniku koji pridržava udarni ključ da odmakne prste i ruku od potencijalnog mjesta uklještenja (iz zone udara). Naprava apsorbira izravne udare i vibracije nastale udarom čekića.

3. Naprave za fiksiranje udarnog ključa.

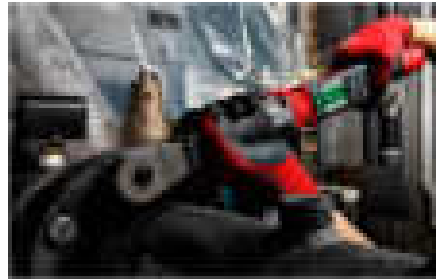
Držać ključa jedinstven je uređaj koji drži udarni ključ, rezervni ključ ili moment ključ s malim zazorom kako bi spriječio ozljede ruke. Omogućuje samostalan rad radnika bez potrebe za asistencijom / pridržavanjem udarnog ključa od strane drugog radnika.

4. Moment ključevi.

Moment ključ općeniti je naziv za ručni alat za zatezanje vijaka koji se koristi za precizno podešavanje sile pričvršćivanja koja se primjenjuje tijekom zatezanja.

Radniku omogućuje mjerenje rotacijske sile (momenta) zatezanja vijka tako da se može uskladiti s traženim specifikacijama.

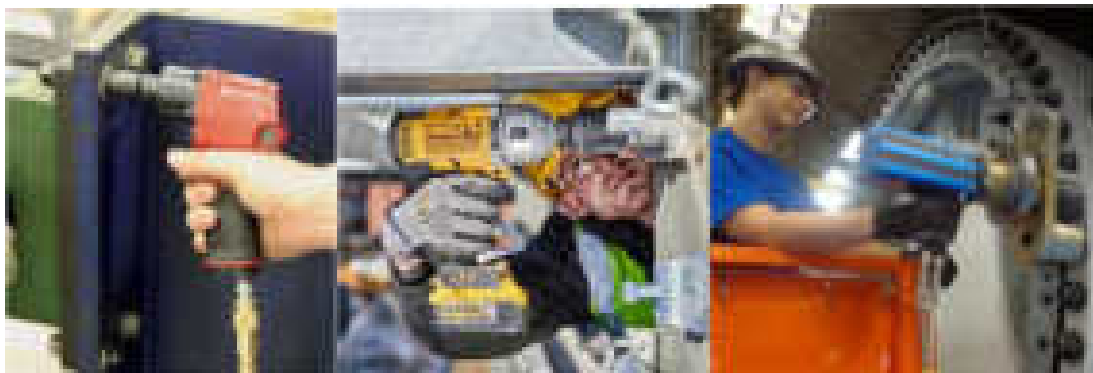
Pneumatski / hidraulični / električni moment ključevi

Najopasnija pojava tijekom rada s moment ključem je rotacija ruke!

Prilikom svakog djelovanja zakretnog momenta ključa koji pokreće maticu/vijak u jednom smjeru javlja se jednaki poprečni moment u suprotnom smjeru djelovanja. Prije primjene sile na ključ, ruke treba pozicionirati na način da prilikom zakretanja ne može doći do priklještenja ruke.

5. Udarni ključevi.

Udarni ključ (udarni pištolj, zračni ključ, zračni pištolj, moment pištolj) je alat s nasadnim ključem koji je patentiran na način da proizvodi veliki zakretni moment, a uz minimalno naprezanje radnika koji njime rukuje. Najčešći izvor pogona ovog alata je komprimirani zrak, ali se koristi i električna ili hidraulička energija.

UPUTA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN PRILIKOM IZVOĐENJA POSLOVA VISOKOTLAČNOG ČIŠĆENJA

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI

ČILJ:

Ova uputa je izrađena sa svrhom sprječavanja incidenata do kojih može doći tijekom izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja. Uputom se želi postići

- izbjegavanje potencijalnih neželjenih ZZSO događaja, nesreća, ozljeda ili oštećenja tijekom izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja;
- određivanje i isticanje sigurnosnih aspekata koje je potrebno uzeti u obzir prilikom planiranja i izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja.

Sadržaj

1 DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE I ODGOVORNOSTI	1
2 OPIS METODOLOGIJE	3
2.1 Opis postupka izvođenja radova	3
2.2 Područje primjene	3
2.3 Vrijeme i brojevi osoblja	3
3 TEHNIČKI UVJETI ZA IZVOĐENJE RADOVA.....	4
4 PRIMJERI IZ PRAKSE.....	9

2 OPIS METODOLOGIJE

Uvjeti za sigurno izvođenje radova

Ova uputa je izrađena sa svrhom sprječavanja incidenata do kojih može doći tijekom izvođenja poslova visokotlačnog čišćenja (u daljem tekstu VTČ).

Poslovi visokotlačnog čišćenja

Poslovi VTČ smatraju se **visoko rizičnim poslovima**.

Kada su takvi poslovi sastavni dio visokorizičnih kompleksnih radova, obavezno je pripremiti ZZSO plan. U ovakvim slučajevima ova Uputa ne može zamijeniti *ZZSO plan*, već može isključivo poslužiti za uzimanje smjernica i zahtjeva za sigurno izvođenje radova. Osim sigurnosnih zahtjeva iz ove Upute, prilikom izvođenja poslova, potrebno je primjenjivati i dodatne mjere iz ZZSO plana.

Ukoliko planirani poslovi ne zahtijevaju izradu ZZSO plana, dovoljna je primjena *Analize sigurnosti posla (JSA)*. Sigurnosne smjernice za kontrolu rizika (eliminacija opasnosti, zamjena, izoliranje, inženjerska kontrola, administrativne kontrole, osobna zaštitna oprema) moraju se uzeti u obzir prilikom pripreme *ZZSO plana* i izrade *Analize sigurnosti posla (JSA)*.

Moguće situacije i posljedice

Kada se izvode poslovi iskapanja ili poslovi u iskopima može doći do višestrukih (čak i smrtnih) ozljeda. Razlozi zbog kojih može doći do takvih ozljeda su:

1. Nekontrolirano kretanje crijeva prilikom oslobađanja tlaka zbog

- otpuštanja neispravne spojnice pri upotrebi neodgovarajućeg/oštećenog uređaja ili nepravilnog rukovanja;
- VT crijevo gubi čvrstoću/puknuća na crijevu kod upotrebe neodgovarajućih/oštećenih uređaja/crijeva; nedostatka redovite provjere/inspekcije opreme (vizualne/tlačne probe); neodgovarajuće mehaničke zaštita crijeva tijekom provođenja aktivnosti (lomljenje, rezanje, prijelaz vozila preko istih)

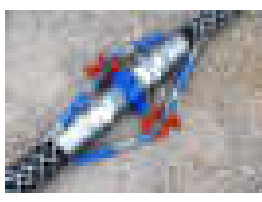
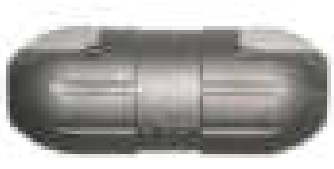

2. Neispravan ili opasan smjer VT mlaza zbog

- lošeg / nestručnog rukovanja;
- nedostatka iskustva u radu s opremom;
- nedostatka prostora za rad s opremom;
- prisutnosti neovlaštenog osoblja u prostoru u kojem se provode radovi;
- korištenja neodgovarajuće vrste i veličine uređaja za određene radove (kod površinskog čišćenja, čišćenja cijevi, čišćenja spremnika itd)

3. Opasnost od pokliznuća i spoticanja zbog

- prisutnosti zaleđene vode koja se pojavljuje prilikom VTČ radova;
- prisutnosti rasutog materijala nakon pjeskarenja;
- saplitanje o crijeva koja su položena na prometnim putovima;
- odvojenih dijelova opreme rasutih na podu.

3 TEHNIČKI UVJETI ZA IZVOĐENJE RADOVA

neophodni tehnički uvjeti	što učiniti / rješenje problema
<p>Svi dijelovi VTČ opreme (crijeva, ručka mlaznice, mlaznica za čišćenje, sve spojnice) moraju biti periodički pregledani od strane ovlaštene osobe</p>	<p>Potrebno je osigurati da su svi relevantni dijelovi (visokotlačni čistač, crijeva, ručka mlaznice) u ispravnom tehničkom stanju te:</p> <ul style="list-style-type: none"> crijeva, crijevni vodovi i spojnice koje se koriste na strojevima za čišćenje pod visokim pritiskom moraju zadovoljavati europski standard za strojeve s mlazom vode pod visokim pritiskom (EN 1829-2:2008/A2:2011); vizualni pregled se mora provesti prije svake upotrebe, na dnevnoj bazi. <p>Periodika detaljnijeg pregleda (npr. tlačne probe) mora biti stroža od zakonski propisanih ili onih preporučenih od proizvođača te mora biti prilagođeno uvjetima upotrebe uređaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> u slučaju mobilne VTČ opreme prije svakog rada (npr. u slučaju remonta, prije preseljenja na drugo mjesto); u slučaju stacionarne VTČ opreme svakih 6 mjeseci.
<p>Svi dijelovi VTČ opreme moraju biti pravilno označeni i uključeni u raspored održavanja</p>	<p>Svi potrebni dijelovi - minimalno visokotlačni čistač, crijeva, ručka mlaznice, mlaznica (uključujući i spojnice) moraju biti redovito održavani i provjeravani tijekom obilaska radilišta.</p> <p>Svi dnevni i detaljni pregledi moraju se dokumentirati!</p>
<p>Svi visokotlačni spojevi moraju biti osigurani sigurnosnim spojnica ili metalnim sigurnosnim oklopom spoja</p>	<p>Crijeva moraju biti propisno spojena uz dodatak sigurnosne spojnice ili primjenom metalnog oklopa spoja kako bi se spriječilo nekontrolirano kretanje krajeva crijeva u slučaju puknuća spojnice.</p>

	
<p>Ukoliko je potrebno označite, zamijenite, neprikladne dijelove opreme (sukladno planu preventivnog održavanja) i uklonite sva neispravna crijeva, ručke mlaznice s lokacije kako bi izbjegli njihovu ponovnu upotrebu.</p>	<p>Kad primijetite da su crijeva, ručka mlaznice ili bilo koji drugi dio u neispravnom tehničkom stanju odmah obustavite radove i iste uklonite s lokacije kako bi se spriječila njihova daljnja namjerna ili nenamjerna uporaba. Odgađanje zamjene oštećenih dijelova ili čekanje završetka radova kako bi se napravila zamjena neispravnih dijelova nije dozvoljena.</p>
<p>Uvijek osigurajte primjerenu mehaničku zaštitu visokotlačnih crijeva, ručke mlaznica i njihove spojeve tijekom skladištenja, transporta kao i tijekom izvođenja radova na lokaciji</p>	<p>Odaberite primjerena tehnička rješenja tijekom skladištenja, premještanja i korištenja opreme. Posebno treba pažnju usmjeriti na to da se visokotlačna crijeva zaštite od vanjskih mehaničkih utjecaja (lomljenje, rezanje ili oštećivanje uslijed prelaska vozilom). Izbjegnite, ogradite, pokrijte sve opasne rubove, koristite zaštitne kanalice za crijeva, crijevne mostove i rampe.</p> <p><i>Napomena: korištenjem neprimjerenog crijevnog kanala može izazvati oštećenje crijeva!</i></p>
<p>Uvijek planirajte provođenje aktivnosti na način da imate dovoljno slobodnog prostora sigurnu izvođenje radova</p>	<p>Temeljem fizičkih karakteristika same opreme i okolnostima aktivnosti, korištenje VTČ opreme/ izvođenje aktivnosti zahtjeva dovoljno slobodnog prostora oko opreme za čišćenje. Ova oprema i radni prostor moraju biti lako i sigurno dostupni.</p> <p>Sigurnu dostupnost opreme i prostora uvijek mora biti osigurana radi sigurnog izvođenja radova. Napomena: ukoliko se u iznimnim slučajevima ovi zahtjevi ne mogu provesti moraju se primjeniti dodatne sigurnosne mjere prema ZZSO planu ili se propisuje dodatna pisana radna uputa.</p> <p>Zaustavite radove ako nema dovoljno prostora za sigurno izvođenje/pristup radovima ili u slučaju da sigurnosne mjere nisu definirane u pisanom obliku (ZZSO plan ili dodatna radna uputa) radova.</p>
<p>Aktivnosti VTČ mogu izvoditi samo osposobljene osobe s iskustvom</p>	<p>Uvjet za korištenje VTČ opreme je da operater bude osposobljen za rad s opremom te da posjeduje dozvolu izdanu od strane poslodavca. Ista mora biti dostupna na licu mjesta. Napomena: odgovarajuća obuka i iskustvo operatera su odgovornost poslodavca (zapisnik o osposobljavanju, pismeni ispit kao dokaz osposobljavanja, preporuka je i najmanje jednogodišnje iskustvo za rad)</p>

	<p>Provjerite dozvolu za rad i uvjerenje o osposobljenosti na mjestu radova, zaustavite radove ukoliko isto nije dostupno/primjereno.</p> <p>Osposobljavanje i edukacija VTČ operatera treba sadržavati minimalno sljedeće elemente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opća sigurnosna pravila i ZZSO propise; 2. Razumijevanje osnovnih opasnosti uporabe vodenog mlaza; 3. Osnovna načela VTČ; 4. Principe pranja pod visokim tlakom (tlak I protok); 5. Načela odabira opreme I mlaznica; 6. Glavne komponente visokotlačnih pumpi; 7. Upute za uporabu proizvođača; 8. Postupci isključivanja opreme u slučaju nužde; 9. Prepoznavanje opasnosti I kontrola rizika; 10. Osobna zaštitna oprema za VTČ; 11. Prva pomoć u slučaju ozljede tijekom radova VTČ
<p>Izuzev ovlaštenog osoblja, nitko drugi se ne smije nalaziti u opasnoj zoni izvođenja radova.</p>	<p>Ogradite prostor, napravite sigurnosni radijus, ograničite pristup, postavite vidljive oznake/sigurnosne znakove (npr. "STOP! Ne ulazite!")</p> <p>Zaustavite radove VTČ ukoliko se izvode u nezaštićenim/neograđenim prostorima ili ukoliko se neovlaštena osoba pojavi u ograđenom prostoru tijekom izvođenja aktivnosti VTČ</p>
<p>Spriječite nenamjernu/neovlaštenu upotrebu VTČ opreme.</p>	<p>Osigurajte da je VTČ oprema zaštićena od neovlaštene upotrebe. Ogradite prostor, napravite sigurnosni radijus, ograničite pristup, postavite vidljive oznake/sigurnosne znakove (npr. "STOP! Ne ulazite!")</p> <p>Hitno zaustavite aktivnost kada se u ograđenom prostoru pojavi neovlaštena osoba.</p> <p>Osigurajte opremu od nenamjerne uporabe (čak i od strane VTČ operatera) kada ista nije u upotrebi (npr. isključite napajanje opreme) Isključite opremu kada se s istom izvode bilo kakve manipulacije ili se premješta</p>
<p>Spriječite da se crijevo/visokotlačni vodeni mlaz okreću unatrag u cijevima/opremi</p>	<p>Prilikom čišćenja cjevovoda primijenite ispravnu veličinu i vrstu mlaznice za čišćenje cijevi koja je dimenzionirana za promjer cijevi koja se čisti I na taj način spriječite okretanje crijeva.</p>
<p>Mora se primijeniti/osigurati fizička zaštita sa svrhom da se spriječe ozljede izazvane mlazom vode. Fizičke zaštite primjenjuju se i kako bi se izbjeglo oštećenja na otvorenom kraju cijevi/opreme</p>	<p>Primijenite slijepu priрубnicu s perforacijom za prolazak visokotlačnog crijeva koja štiti operatera od povratnog mlaza vode.</p>

	 <p>U slučajevima kada iznad navedeno tehničko rješenje nije moguće primijeniti, operater mora nositi zaštitnu opremu koja pruža odgovarajuću zaštitu i otpornost na tlak koji se primjenjuje.</p> <p>Operater bi trebao biti pozicioniran i radni prostor projektiran na način da vodeni mlaz ne dopire do njega (npr, prilikom čišćenja cijevi nemojte biti okrenuti prema ulaznom otvoru već se smjestite sa strane).</p> <p>Ukoliko je potrebno između operatera i prostora koji se čisti postavite zaštitni zid (npr. pleksiglas odgovarajuće čvrstoće).</p>
<p>Na temelju okolnosti rada mora se definirati, osigurati i koristiti potrebnu osobnu zaštitnu opremu (OZO)</p>	<p>Izuzev osnovne OZO čija se primjena standardno zahtjeva na radilištu dodatna OZO treba biti definirana od strane poslodavca u ZZSO planu, dodatnoj radnoj uputi, analizi sigurnosti posla ili od strane izdavatelja dozvole za rad.</p> <p>Zaustavite radove ukoliko se ne koristi sva definirana OZO tijekom radova VTČ.</p> <p>Preporučena zaštitna oprema koju treba uzeti u obzir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaštitne kaciga sa štitnikom za lice i zaštitnim naočalama; • radna odijela otporna na rezove; • zaštita za ruke (gumene rukavice); • gumene čizme sa zaštitom potkoljenice i stopala; • zaštita sluha; • zaštitna maska s odgovarajućim filterom; • izolacioni aparat (u slučaju izlaganja opasnim/kancerogenim materijalima (u koncentracijama koje prelaze GVI) ili zbog nedostatka kisika u radnom prostoru)

	
VTČ oprema smije se koristiti samo za svrhe za koje je namijenjena i u skladu s uputama za upotrebu	Iskustvima koja su stečena prilikom radnih aktivnosti javljaju se dva glavna prekršaja: <ul style="list-style-type: none"> • operateri koriste nedopuštene naprave kako bi ručka mlaznice bila zaglavljena u položaju otvoreno/slobodan protok ili • operateri koriste nedopuštene naprave kako bi zaglavili radnu nagaznu papučicu da bude u položaju otvoreno/slobodan protok Zaustavite aktivnosti VTČ ukoliko primijetite da su sigurnosne naprave premoštene!
Prevencija pokliznuća i spotaknuća tijekom radova.	Redovito čistite razliveni materijal/ rasuti material od pjeskarenja (opasnost od pokliznuća) ili odvojene komade (opasnost od spotaknuća) s poda.

4 PRIMJERI IZ PRAKSE

1) Dobre prakse:

Ograđivanje VTČ prostora od neovlaštenog ulaska.

Korištenje crijevnih kanala i crijevnih mostova na cestama za sprječavanje mehaničkih oštećenja na crijevima.

Primjena držača crijeva kako bi se izbjeglo spoticanje o crijeva.

2) Nesigurni uvjeti :

Nedostatak sigurnosne spojnice.

☒rijevo mora biti spojena pomoću propisno označenih spojnice, a uz to moraju biti postavljene sigurnosne spojnice ili metalna sigurnosna veza.

3) Nesigurna radnja :

Korištenje nedopuštene naprave kako bi ručka mlaznice bila zaglavljena u položaju otvoreno/Slobodan protok.

Zaglavljivanje ručke mlaznice je strogo zabranjeno!

Korištenje nedopuštene naprave kako bi se zaglavila radna nagazna papučica da bude u položaju otvoren protok je **STROGO ZABRANJENA!**

Zahtjev izvođača za uvođenje podizvođača radova

PODATKE UNOSI IZVOĐAČ RADOVA										
Broj ugovora										
Naziv izvođača										
Naziv podizvođača										
Adresa podizvođača										
OIB podizvođača										
Lokacija/mjesto izvođenja radova										
Razlog uvođenja podizvođača <i>(Navedi zašto se posao ne može obaviti vlastitim resursima)</i>										
Posebno opasni radovi <i>(Označiti poslove koje će podizvođač radova obavljati na mjestu izvođenja radova)</i>	Radovi u iskopima, dubljim od 1 m, te radovi na visini većoj od 1 m ☐									
	Radovi s kemijskim ili biološkim tvarima ☐									
	Radovi u području ioniziranog te ne ioniziranog zračenja ☐									
	Radovi u blizini električnih instalacija visokog napona ☐									
	Radovi s eksplozivnim i lako zapaljivim tvarima ☐									
	Radovi u prostorima koji su ugroženi eksplozivnom atmosferom ☐									
	Radovi sa radnom opremom ☐									
	Radovi na sastavljanju i rastavljanju teških dijelova i/ili sklopova ☐									
	Radovi u zatvorenom prostoru ☐									
	Radovi na montaži i demontaži ☐									
	Radovi, pri kojima postoji opasnost od utapanja ☐									
	Radovi pri kopanju, čišćenju pod zemljom i u tunelima ☐									
	Radovi pri ronjenju s uporabom zraka pod tlakom ☐									
	Radovi uz odvijanje prometa na cestama i željeznici ☐									
Ostali radovi koji nisu navedeni ☐										
Stupanj rizika <i>(Označiti stupanj rizika)</i>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Stupanj rizika</th> <th style="width: 50%;">Posebno opasni radovi</th> <th style="width: 25%;">Neopasni radovi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Opasno područje</td> <td style="background-color: #ff0000; color: white;">Visoki stupanj rizika ☐</td> <td style="background-color: #ffff00;">Srednji stupanj rizika ☐</td> </tr> <tr> <td>Izvan opasnog područja</td> <td style="background-color: #ffff00;">Srednji stupanj rizika ☐</td> <td style="background-color: #008000; color: white;">Niski stupanj rizika ☐</td> </tr> </tbody> </table>	Stupanj rizika	Posebno opasni radovi	Neopasni radovi	Opasno područje	Visoki stupanj rizika ☐	Srednji stupanj rizika ☐	Izvan opasnog područja	Srednji stupanj rizika ☐	Niski stupanj rizika ☐
	Stupanj rizika	Posebno opasni radovi	Neopasni radovi							
	Opasno područje	Visoki stupanj rizika ☐	Srednji stupanj rizika ☐							
Izvan opasnog područja	Srednji stupanj rizika ☐	Niski stupanj rizika ☐								
Opis radova										
Podizvođač posjeduje SCCp certifikat <i>(Označiti i upisati podatke ili odgovor u slučaju visokog stupnja rizika)</i>	☐ DA - broj certifikata i datum valjanosti: ☐ NE (navesti zašto se uvodi podizvođač koji nema SCCp):									
Planirano vrijeme trajanja radova	Podizvođač će izvoditi navedene radove ___ od ___ do									

Priložena dokumentacija	Sukladno ORiZZSO Dodatku ugovora potrebno je unijeti podatke o radnicima, radnoj opremi i opasnim kemikalijama u web aplikaciju "ZZSO Kutak za izvođače" i dostaviti traženu dokumentaciju na uvid
--------------------------------	--

PODATKE UNOSI NABAVA	
Voditelj predmeta nabave <i>(Ime i prezime osobe koja vodi predmet u nabavi)</i>	
Stupanj rizika prema radovima iz ugovora <i>(Označiti)</i>	<div style="background-color: #c8e6c9; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">Niski stupanj rizika ☐</div> <div style="background-color: #fff9c4; padding: 2px; margin-bottom: 2px;">Srednji stupanj rizika ☐</div> <div style="background-color: #ffcdd2; padding: 2px;">Visoki stupanj rizika ☐</div>
Ukoliko podizvođač radova ne udovoljava zahtjevu za SCC certifikat <i>(Označiti i upisati podatke ili odgovor)</i>	1) Postoji li drugi ugovoreni izvođač STSI-ja koji može obavljati tražene poslove, a posjeduje SCC certifikat? DA ☐ NE ☐ 2) Postoji li drugi ugovoreni izvođač na tržištu koji može obavljati tražene poslove, a posjeduje SCC certifikat? DA ☐ NE ☐ 1) Obrazloženje: 2) Obrazloženje:
Komentar	
Odobrenje za uvođenje podizvođača <i>(Odobrenje će se provesti kroz eSig aplikaciju)</i>	Putem e-sig navoditelja predmeta DA ☐ NE ☐

PODATKE UNOSI VLASNIK/KORISNIK UGOVORA	
Organizacijska jedinica	
Predstavnik vlasnika/korisnika ugovora <i>(upisati ime i prezime te radno mjesto)</i>	
Suglasnost za uvođenje podizvođača	Suglasan ☐ Nisam suglasan ☐
Dodatni uvjeti/komentar za uvođenje podizvođača <i>(Navesti dodatne uvjete za podizvođača radova ukoliko su traženi)</i>	

PODATKE UNOSI ORZZSO

Predstavnik ORZZSO <i>(upisati ime i prezime te radno mjesto)</i>	
Suglasnost za uvođenje podizvođača	Suglasan ☐ Nisam suglasan ☐
Dodatni uvjeti/komentar za uvođenje podizvođača <i>(Navedi dodatne uvjete za podizvođača radova ukoliko su traženi)</i>	

DONOŠENJE ODLUKE**O D L U K A****Direktor Nabave u INA,d.d.****Direktor org. jed. vlasnika/
korisnika ugovora****Nadležni direktor ORiZZSO**